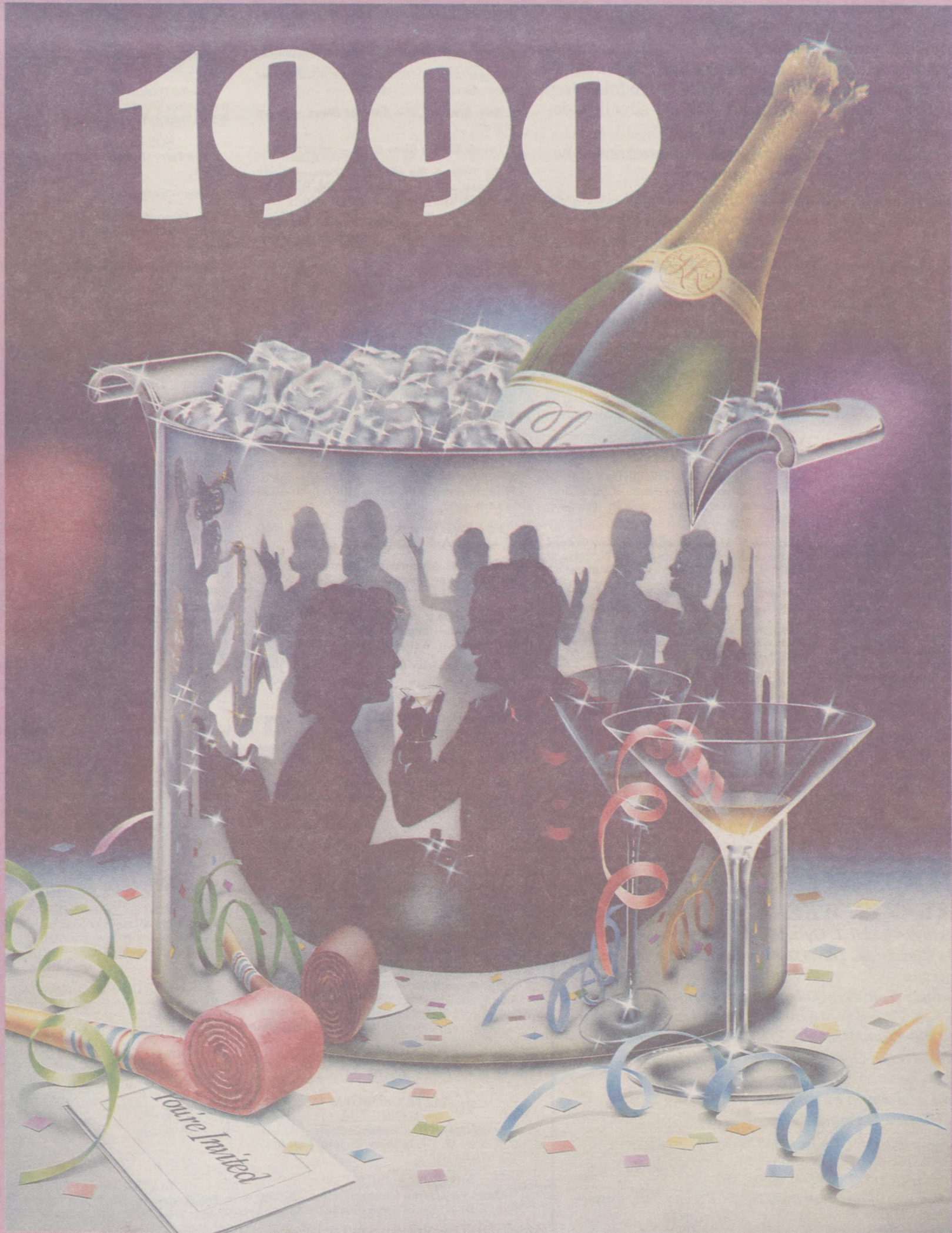

TYGODNIA
Kaleidoskop

CHICAGO, 12/29/89

MAGAZYN WEEKENDOWY, NR 46

1990

Wszczęśliwego Nowego Roku

Co? Gdzie? Kiedy?

W celu zamieszczenia informacji o nadchodzącym wydarzeniu kulturalnym, sportowym, bądź innego rodzaju wydarzeniu otwartym dla szerokiej publiczności, prosimy nadesłać list na adres:

Kalejdoskop Tygodnia
Co? Gdzie? Kiedy?
6100 N. Cicero
Chicago, Il. 60646

z następującymi dokładnymi danymi: datami, godzinami, miejscem wydarzenia oraz nr telefonu. Warunkiem zamieszczenia informacji jest jej otrzymanie przez nas minimum dwa tygodnie przed datą wydarzenia. Rezerwujemy pełne prawa do re-edycji nadesłanych informacji.

Informacje w rubryce: Co? Gdzie? Kiedy? zamieszczane są bez opłat i nie mają żadnego związku z reklamami.

Informacje ułożone są w kolejności chronologicznej.

Muzyka poważna

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Chicago Chamber Orchestra pod dyktando Dietera Kobera w "Holiday Concert". Blackstone Theatre, 60 E. Balbo Ave. 3 p.m. Wstęp wolny. Rezerwacja wejściówek. Tel. 922-5570.

Opera

PIĄTEK, 29 GRUDNIA:

Lady in the Dark — Light Opera Works prezentuje operetkę Kurta Weila. Dyrygent Edward Zelnis, z udziałem Janis Knox, Johna Hollanda i Philipa Krausa. 8 p.m. w Cahn Auditorium, 600 Emerson, Evanston. Bilety \$13-\$32. Tel. (708) 869-6300.

SOBOTA, 30 GRUDNIA:

Die Fledermaus (Zemsta Nietoperza) wedle Johannina Straussa w wykonaniu Lyric Opera of Chicago, w tym solistów: Barbara Daniels, Barbara Howells, Hakan Hagegard, Neil Rosenshein, Donald Adams, Timothy Nolen. Dyrygent: Julius Rudel, reż. Giulio Chazalettes. W j. niemieckim z angielskimi napisami. Civic Opera House, 20 N. Wacker Dr. przy Madison St. 7:30 p.m. Bilety \$13-\$79 (dostępne tylko w dniu spektaklu ze zwrotów). Tel. 332-2244.

Lady in the Dark — patrz piątek.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Lady in the Dark — patrz piątek.

ŚRODA, 3 STYCZNIA:

Die Fledermaus — patrz sobota.

Balet

PIĄTEK-SOBOTA,
29-30 GRUDNIA:

Nutcracker — Chicago Tribune Charities zorganizowało przedstawienie baletu "Dziadek do orzechów" Czajkowskiego, w którym występują artyści większości chicagowskich zespołów baletowych. Jest to wersja w choreografii Ruth Page. Arie Crown Theatre, McCormick Place, E. 23rd, nad jeziorem. 7 p.m. Bilety \$9-\$26. Tel. 902-1919.

Blues

PIĄTEK, 29 GRUDNIA:

Eddy Clearwater Blues Band — Lilly's, 2513 N. Lincoln Ave. 9 p.m. Wstęp \$5. Tel. 525-2422.

Johnny B. Moore Blues Band z Bonnie Lee i Barkin' Bill — Blue Chicago, 937 N. State. 9 p.m. Tel. 642-6261. Dwa drinki minimum.

Magic Slim & the Teardrops — B.L.U.E.S., 2519 N. Halsted. 9 p.m. Tel. 528-1012.

Sugar Blue z Dion Payton's 43rd Street Blues Band — Kingston Mines, 2548 N. Halsted. 9:30 p.m. Wstęp \$7. Tel. 477-4646.

Billy Branch i The Sons of Blues — Wise Fools Pub, 2270 N. Lincoln Ave. 9:30 p.m. Tel. 929-1510. Dwa drinki minimum.

Lonnie Brooks Blues Band — B.L.U.E.S. Etcetera, 1124 W. Belmont Ave. 9:30 p.m. Tel. 525-8989.

Melvin Taylor i The Slack Band — Rosa's Lounge, 3420 W. Armitage. 9:30 p.m. Wstęp \$7. Tel. 342-0452.

Junior Wells — Buddy Guy's Legends, 754 S. Wabash Ave. 10 p.m. Wstęp \$3-\$7. Tel. 427-0333 lub 427-1190.

Kinsey Report i Big Daddy Kinsey — FitzGerald's, 6615 W. Roosevelt Rd., Berwyn. 10:15 p.m. Wstęp \$6. Tel. (708) 788-2118.

Big Twist & the Mellow Fellows — P. J. Flaherty's, 2531 W. 95th St., Evergreen Park. 10:15 p.m. Wstęp \$6. Tel. 423-3046.

SOBOTA, 30 GRUDNIA:

Eddy Clearwater Blues Band — patrz piątek.

Johnny B. Moore Blues Band z Bonnie Lee i Barkin' Bill — patrz piątek.

Magic Slim & the Teardrops — patrz piątek.

Sugar Blue z Dion Payton's 43rd Street Blues Band — patrz piątek.

Billy Branch i The Sons of Blues — patrz piątek.

Lonnie Brooks Blues Band — patrz piątek.

Big Twist & the Mellow Fellows — Bidy Mulligan's, 7644 N. Sheridan Rd. 9:30 p.m. Wstęp \$5. Tel. 761-6532.

Otis Clay & the Chicago Fire FitzGerald's, 6615 W. Roosevelt Rd., Berwyn. 10 p.m. Wstęp \$5. Tel. (708) 788-2118.

Melvin Taylor i The Slack Band — patrz piątek. 10 p.m.

Junior Wells — patrz piątek.

Kinsey Report z Griff Band — P. J. Flaherty's, 2531 W. 95th St., Evergreen Park. 10:15 p.m. Wstęp \$8. Tel. (708) 423-3046.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Albert King i Flynn Brothers — Bidy Mulligan's, 7644 N. Sheridan Rd. 8 p.m. Wstęp \$48-\$10 (w cenę wliczone są przystawki i szampan o północy). Tel. 761-6532.

Big Twist & the Mellow Fellows oraz Big Shoulders — Buddy Guy's Legends, 754 S. Wabash Ave. 8 p.m. Wstęp \$15. Tel. 427-0333 lub 427-1190.

Eddy Clearwater Blues Band — Lilly's, 2513 N. Lincoln Ave. 9 p.m. Tel. 525-2422.

Johnny B. Moore Blues Band i West Side Revue — Blue Chicago, 937 N. State. 9 p.m. Tel. 642-6261.

Sugar Blue z Dion Payton's 43rd Street Blues Band — Kingston Mines, 2548 N. Halsted. 9:30 p.m. Wstęp \$7. Tel. 477-4646.

Jimmy Johnson Blues Band — Wise Fools Pub, 2270 N. Lincoln Ave., 9:30 p.m. Tel. 929-1510.

Kinsey Report i Big Daddy Kinsey z James Cottonem — Cubby Bear, 1059 W. Addison. 10 p.m. Wstęp \$15 (w cenę wliczone jest jedzenie i szampan). Tel. 327-1662.

Melvin Taylor i the Slack Band — Rosa's Lounge, 3420 W. Armitage. 10 p.m. Wstęp \$7. Tel. 342-0452.

Country

PIĄTEK-SOBOTA,
29-30 GRUDNIA:

Oak Ridge Boys, Patti Loveless — Holiday Star Music Theatre, I-65 i US 30, Merrillville, Ind. 8:30 p.m. Bilety \$20. Tel. 734-7266. Sobota — 9:30 p.m.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Oak Ridge Boys, Patti Loveless — Holiday Star Music Theatre, I-65 i US 30, Merrillville, Ind. 7 p.m. i 10:30 p.m. Bilety \$28 (w cenę biletu wliczony jest drink). Tel. 734-7266. Sobota — 9:30 p.m.

Folk

PIĄTEK-SOBOTA,
29-30 GRUDNIA:

Martin Hayes i the Midnight Court — Abbey Pub, 3420 W. Grace (przy Elston). 8:30 p.m. Tel. 478-4408.

NIEDZIELA 31 GRUDNIA:

Martin Hayes i the Midnight Court — Abbey Pub, 3420 W. Grace (przy Elston). 8:30 p.m. Tel. 478-4408.

Gospel

BeBe and CeCe Winans z Mom i Pop Winans oraz Deniece Williams — New Regal Theatre, 79th St. i Stoney Island Ave. 7:30 p.m. Bilety \$21.50 Tel. (TM) 559-1212 lub 721-9230.

Jazz

PIĄTEK, 29 GRUDNIA:

Clark Terry Quintet i Red Holloway — Jazz Showcase Joe Segala, Blackstone Hotel, 636 S. Michigan Ave. 8 i 10 p.m. Wstęp \$12. Tel. 427-4300.

Najee — George's, 230 W. Kinzie. 8 p.m. i 10:30 p.m. Wstęp \$17.50-22.50. Tel. 644-2290 lub (TM) 559-1212.

Frank D'Rone — Luciano's, 871 N. Rush St. 10 p.m. Tel. 266-1414.

Wardell Reece i the Chicago Jazz Motivators Other Place, 7500 S. King. 10:30 p.m. Wstęp wolny. Tel. 874-5476.

SOBOTA, 30 GRUDNIA:

Clark Terry Quintet i Red Holloway — patrz piątek.

Najee — patrz piątek.

Von Freeman Quartet — Pops For Champagne, 2934 N. Sheffield. 9 p.m. Wstęp \$6. Tel. 427-1000.

Fareed Haque — Oz, 2917 N. Sheffield. 10 p.m. Tel. 975-8100.

Frank D'Rone — patrz piątek.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Najee — George's, 230 W. Kinzie. 8 p.m. i 11:30 p.m. Bilety na występ o 8 p.m. \$30 + bar; na występ o 11:30 p.m. \$50 + bar (szampan) i przekąski, \$125 i szampanem. Tel. 644-2290 lub (TM) 559-1212.

Clark Terry Quintet i Red Holloway — Jazz Showcase Joe Segala, Blackstone Hotel, 636 S. Michigan Ave. 9 i 11 p.m. oraz 1 a.m. (z udziałem **Johnny'ego Frigo**). Bilety \$20 od osoby, \$35 para. Rezerwacje wymagane. Tel. 427-4300.

Deja Vu Big Band New Year's Eve Party — Green Mill Jazz Club, 4802 N. Broadway. 9 p.m. Wstęp \$50 od osoby (w cenę wliczone są drinki i przystawki). Rezerwacje wymagane. Tel. 878-5552.

Von Freeman Quartet — Pops For Champagne, 2934 N. Sheffield. 9 p.m. Rezerwacje wymagane. Tel. 427-1000.

Pop

PIĄTEK-SOBOTA,
29-30 GRUDNIA:

The Platters — Moulin Rouge, Fairmont Hotel, 200 N. Columbus Dr. 9 i 11 p.m. Bilety \$15-\$22. Tel. 565-7440.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

The Platters — Moulin Rouge, Fairmont Hotel, 200 N. Columbus Dr. 9 i 11 p.m. Wstęp \$22. Od 10 p.m. występy Joe Kravat Orchestra. Dostępne rezerwacje obiadu i koncertu. Tel. 565-7440.

Rhythm & Blues

PIĄTEK, 29 GRUDNIA:

The O'Jays & Levert — New Regal Theatre, 79th St. i Stoney Island Ave. 7:30 i 11:30 p.m. Bilety \$22.50. Tel. (TM) 559-1212 lub 721-9230.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:

Barry White — New Regal Theatre, 79th St. i Stoney Island Ave. 7:30 i 11:30 p.m. Bilety \$29.50. Tel. (TM) 559-1212 lub 721-9230.

Guy i Cheryl Lynn — Arie Crown Theatre, 2300 S. Lake Shore. 7:30 p.m. Bilety \$30. Tel. (TT) 902-1919.

Alexander O'Neal i Cherrille — Chicago Theatre, 175 N. State Street. 8 p.m. Wstęp \$25. Tel. (TM) 559-1212.

Rock

PIĄTEK, 29 GRUDNIA:

The Outlaws — Bidy Mulligan's, 7644 N. Sheridan Rd. 9:30 p.m. Wstęp \$8 i \$10. Tel. 761-6532.

KALEJDOSKOP TYGODNIA MAGAZYN WEEKENDOWY

Redaktor Naczelny: **Maciej J. Cybulski**

Redakcja: **Anna Błaszczuk, Tomasz Kowalski, Alicja Remiszewska**

Stale współpracują: **Wojciech Białasiewicz, Kazimierz Dziubiński, Jan Fijor, Wiesław Leżanka, Iwona Lippert, Les Kuczyński, Lidia Dura-Rozmus, Jan. T. Stanisławski, Wojciech Wierzewski, Grażyna Lippert-Zajączkowska.**

Korespondenci:

Warszawa — **Joanna Futkowska**

Paryż — **Urszula Gaspard**

Adres redakcji:

6100 N. CICERO AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60646

tel: 312/286-0500 wew. 307

Kalejdoskop Published Weekly by Polish Daily Zgoda, Second Class Postage Paid At Chicago Main Post Office.

© 1989. All Rights Reserved.

Dosiego Roku

Koniec roku to nie tylko pora podsumowań, to także czas na przemyślenia i podziękowania. Przemyślenia swych posunięć, być może nie zawsze właściwych, a podziękowania tym, którzy przyczynili się do tego, że rok był dobry. Bo wbrew pozorom i opiniom niektórych, każdy rok przynosi w sobie coś dobrego. Czasem mówi się: jak to dobrze, że ten rok się już skończył, że minął bezpowrotnie. Czy rzeczywistość? Czy naprawdę cieszyć się powinniśmy, że jesteśmy o rok starsi? Ja osobiście uważam, że każdy rok niósł w sobie coś dobrego, nawet jeśli nie były to dobra materialne, to niósł doświadczenie, nieraz tak konieczne do dalszego dobrego życia.

Jaki był ten 1989? Myślę, że bardzo dobry i ciekawy. Poza naszym, polonijnym życiem, chyba nie najgorszym, przyniósł wiele wspaniałych zmian na świecie. Zmian nieodwracalnych, zmian dla dobra ludzkości, przyniósł wielu narodom wolność, lub jej zapowiedź, początek. W naszej ojczyźnie przyniósł powstanie pierwszego po wojnie Rządu wybranego (przynajmniej w części) przez Naród. Przyniósł pierwszą, historyczną wizytę przedstawicieli Kongresu Polonii Amerykańskiej — Polonii największej na Świecie — w Polsce.

Przez to przyniósł zbratanie Polaków, czy też Amerykanów pochodzenia polskiego z Macierzą. Był to moment, na który czekali wszyscy mądrzy, a któremu rangę i znaczenie usiłowali zabrać ci, którzy być może nie rozumieją, lub nie chcą zrozumieć tego co naprawdę dzieje się w Polsce i nie rozumieją tej wspaniałej nici pomiędzy Polonią a Krajem.

Przybył do nas w tym roku "symbol" przemian w Europie Wschodniej, "ojciec" przemian w Polsce — Lech Wałęsa. Zachwycił Amerykę swą bezpośredniością, prostolinijnością, tym, że okazał się być zwykłym, choć prawdziwym człowiekiem. Nam Polakom na obczyźnie dodał nowego ducha, nowych sił do pomocy naszej Ojczyźnie. Kolejne, światowe zmiany w roku 1989 to obalenie Muru berlińskiego, zmiany w Czechosłowacji i zamykające rok wypadki w Rumunii, która najdłużej znajdowała się w szponach czerownego tyrana i najkrwawiej za początek wolności zapłaciła.

Nowa dekada, która zacznie się za kilka dni, to ostatnia dekada XX wieku. Lata dziewięćdziesiąte. Co przyniosą? Myślę, że będą to dobre lata, lata wolności, demokracji i nowego ducha dla ludzi tych, którzy go naprawdę potrzebują. Lata odbudowy i lata współpracy ludzi dobrej woli.

Zanim jednak wejdziemy w rok 1990, zanim w sylwestrową noc wystrzelą korki od szampanów, chciałbym wszystkim naszym Czytelnikom w imieniu całej Redakcji i wszystkich osób z nami współpracującymi złożyć najserdeczniejsze życzenia: Dobrego, Zdrowego i Szczęśliwego Nowego Roku.

W tym samym miejscu chciałbym również serdecznie podziękować wszystkim moim współpracownikom. Podziękować za cierpliwość i wiarę w przyszłość. Chciałbym także podziękować Związkowi Narodowemu Polskiemu z prezesem Edwardem Moskałem na czele. Myślę, że podziękowaniem moim wyrażę wolę naszych Czytelników oraz członków redakcji. Dziękujemy za to, gazeta nasza dalej wychodzi, istnieje i otrzymuje od Związku daleko idącą pomoc.

Raz jeszcze życzymy wszystkim: przyjaciółom, ludziom obojętnym i wrogom — Wszystkiego Najlepszego w Nowym 1990 Roku.

Maciej J. Cybulski

Lata 80-te na wielkim i małym ekranie

Z wybiciem sylwestrowego zegara —wkraczamy w lata dziewięćdziesiąte! Aż trudno w to uwierzyć, że mamy już poza sobą kolejną dekadę w kinie i telewizji—dziesięciolecie, które było naprawdę doniosłe i przełomowe. W polityce oznaczało napływ wiary i przekonania, że przyszłość znajduje się w naszych rękach—albowiem rządy Ronalda Reagana i zwrot ku konserwatyzmowi dały Ameryce tak potrzebne i oczekiwane większe poczucie stabilności i dumy.

Paradoksalnie—niemal to samo dałoby się powiedzieć o atmosferze w Hollywood, gdzie ten sam prezydent spędził sporą część swojego życia w czasach młodości: nigdy dotąd "fabryka snów" nie czuła się tak pewnie, i nie odnosiła takich sukcesów! By sprawdzić to do poziomu realiów—w ciągu minionej dekady producenci głównych korporacji filmowych wpisali na swoje konta zyski, jaki ustanowiły nienotowane dotąd rekordy w dziejach kina.

Co się na to złożyło: czy zaczęły powstawać tak doskonałe filmy w latach 80-tych, czy odkryto nową receptę na bardzo popularny rodzaj widowiska, czy też pojawiły się nowe rozwiązania dystrybucyjne, które pozwalają sprzedawać produkty "made in Hollywood" w nieznanym wcześniej zakresie i skali? Każde z tych hipotez ma rację bytu—trzy razy tak!

Dziedzictwo minionej dekady

Aby naprawdę zrozumieć co się stało z kinem w Ameryce, trzeba spojrzeć na dekadę wcześniejszą, epokę Nixona, Forda i Cartera—afery Watergate i postępującej "malaise," czyli społecznej depresji i frustracji. Kino tamtych lat adresowało swoje produkty w znacznej mierze do widzów uformowanej w czasach kontestacji i dominującego wówczas liberalizmu, a więc w sumie bardzo elitarniej.

Był to jeden z powodów dla którego masowa publiczność wolała w domu oglądać swoje ulubione seriale, z rzadka tylko wybierając się do kina na wielkie, głównie muzyczne widowiska, takie jak "Grease" czy "Saturday Night Fever."

Tymczasem już u progu lat osiemdziesiątych ujawniły się dwa resolucyjne w swej naturze zjawiska, które zdominowały całą nadchodzącą dekadę—i przyniosły w konsekwencji triumfalny powrót widzów do sal kinowych, a także i przede wszystkim, przeniesienie pasji oglądania filmów w zacisze domowe, o na-

teżeniu dającym się porównać tylko z częstotliwością zamawiania w Ameryce pizzy z dostawą do adresata.

Pierwszą rewolucję wywołali rozkochani w powabach starego Hollywoodu reżyserzy nowej generacji—Spielberg, Lukas czy Kasdan—którzy przyciągnęli znów do kina dzieci i dorosłych "w których silnie zawsze tkwiło dziecko."

Druga rewolucja miała już charakter bardziej techniczny i elektroniczny—wiązała się z piorunująco postępującą popularnością filmowych programów telewizji kablowej, a przede wszystkim rozwojem formatu wideokasety i dostępnego na niej repertuaru.

Pozornie nie było to nic nowego pod słońcem. To jeszcze w latach siedemdziesiątych Lukas dowiódł WOJNAMI GWIEZDNYMI na co pragną chodzić do kina Amerykanie (a raczej na co walą drzwiami i oknami.) Już wtedy powstały SZCZĘKI Spielberga i BLISKIE SPOTKANIA TRZECIEGO STOPNIA, z olśniewającą fantastyką i sensem widowiskowości jakie okazał się bliski wszystkim pokoleniom.

Ale dopiero w ostatniej dekadzie, w latach 80-tych, obaj reżyserzy i cała stajnia ich wychowanków postawiła na "kino dla wszystkich," z przygodą, baśniowością i atrakcjami, jaka są przysłowiowo wiązane z kinem.

Trylogia z INDIANEM JONESEM, rozpoczęta POSZUKIWACZAMI ZAGNIONEJ ARKI, zainicjowała powrót do widowiska z czasów GUNGI-DINA i TARZANA—łącząc najbardziej kiedyś popularne gatunki hollywoodzkie i dodając dzisiejszym atuty jeszcze lepszej sprawniejszej techniki, koloru i bardziej zwirowanych przygód.

E.T. czyli EKSTRA TERRESTIAL, opowieść o zabłąkanym przybyszu z kosmosu, znajdującym przyjaciół wśród dzieci, stała się kolejnym odkryciem "złotej żyły" dla całej "fabryki snów." Zachęciła do powstania takich tytułów jak PRINCES BRIDE, WILLOW, DUNES i tuzinów pokrewnych—od BACK TO THE FUTURE, BATTERIES NOT INCLUDED, THE GOONIES, etc.

Kino dla nastolatków:

30, 40 i 50 letnich

Sugestia, że generalnie dokonał się w latach 80-tych powrót do "kina rodzinnego"—byłaby zbyt łatwa i prosta. To raczej Spielberg i jego pokolenie odkryło, że to co bawiło ich w dzieciństwie i młodości, bawi ich w kinie nadal, tylko że takie

filmy przestano dziś, z dziwnych powodów, w Hollywood robić.

Zabrali się więc za odświeżanie starej receptury sami—i często z doskonałym skutkiem—jeśli zauważyć, że na POWROCIE INDIANY JONESA ekipa kręcąca zdjęcia bawiła się często nie gorzej niż późniejsza widownia w samym kinie.

Powrócono nie tylko do kina w jego cudownie naiwnym kształcie; zdobyto się

przede wszystkim na odwagę, by przyznać, iż taki jest jego naturalny żywioł i charakter—i nic w tym złego, że demonstruje one swe umiejętności bardziej jak iluzjonista i cyrkowiec aniżeli wylizany intelektualista.

Jednocześnie moda na komiksowe kino egzotyki, awanturniczych przygód czy mrocznego horroru (bo należą do tej bardzo modnej linii zarówno INDIANA

JONES jak i SUPERMAN, BATMAN czy THE GOONIES) nie była równoznaczna z nadejściem taniej wulgarności i sztampowo powielanych formuł.

Na odwrót, jedną z tajemnic wielkiej popularności teg "kina dla dużych dzieci"

była ich i jest inteligentna riposta z przymrużeniem oka, sens parodystycznego czy pół żartem, pół serio przywołania znanych motywów czy rozwiązań.

Żaden z twórców nie oczekiwał zresztą by jego historie odbierane były jak objawienia—przeciwnie, cały kunszt skierowany był raczej na popisowe żonglowanie tym, co już kiedyś przed nim robiono, on jednak potrafi to pokazać jeszcze lepiej, sprawniej wirtuozersko. . . .

Parafrazy z całej palety dziedzictwa kina dawnych epok (ale często i literatury czy innych wiodących sztuk) nadawały jakby tonu całemu minionemu dziesięcioleciu, które starało się w wielu przypadkach usilnie udowodnić, że nie tylko biegle nimi włada, a więc ma głęboki sens ciągłości i kontynuacji tego, co już było przed nim, ale że ma także do niego dystans, potrafi je interpretować i układać znane elementy w coraz to nowe wzory.

Cytaty i parafrazy leżą u podłoża takich chociażby dokonani pamiętnych jak AMADEUSZ Milosza Formana który nie poprzestał na tym, by zrobić piękny film biograficzny, ale by popisać się również znajomością tego, "jak to przed nim robiono"—i samemu pokazać, że teraz się to robi jeszcze lepiej."

Ten sam zmysł perfekcjonizmu i pewności siebie leży u podstaw imponującego renesansu kina fantastycznego, rozgrywającego się w kosmosie, którego sygnałem wywoławczym niech dla nas będzie ALIEN oraz ALIENS, zrealizowany przez Ridleya Scotta, z wizją mającą źródła u Verne'a ale techniką jaka uzasadnia wiarę w przyszłość całego gatunku na ekranie. Nie inaczej zresztą z filmem psychologicznym i kryminalnym w ręku takich nowych ludzi jak Lawrence Kasdan, David Lynch czy Adrian Lyne, autorów tak popularnych przebojów lat 80-tych jak BODY HEAT i THE ACCIDENTAL TOURIST, i odpowiednio—BLUE VELVET czy FATAL ATTRACTION.

Kasdan, podobnie jak wcześniej znany już Brian DiPalma (z BODY DOUBLE i THE UNTOUCHABLES) powrócił do ulubionego gatunku kina amerykańskiego z lat 40-tych i 50-tych czyli "film noir," mrocznego kryminału z kobiecymi wampami i zbrodniami doskonałymi, nutą moralnego cynizmu i etycznego relatywizmu, zdumiewająco aktualnie i swojsko pobrzmiwającymi w nowej scenarii lat 80-tych.

Znalazł przy tym znakomitych aktorów, zdolnych nie tylko wycielić się w typy grane kiedyś przez Humphrey'a i Barbarę Stanwyck—ale popisowo demonstrowającymi nowe aspekty starych namiętności: Williama Harta, Kathleen Turner, Kevina Kostnera, Glen Close, by wymienić tylko najbardziej popularnych.

Raz jeszcze Hollywood zdołał powrócić do swych starych legend i mitów w bardziej atrakcyjnej i przykuwającej uwagę formie, dając reżyserom wiele sposobności do zademonstrowania własnego talentu na zasadzie zmierzania się "na tym samym dystansie" z klasykami i wielkimi. Tymi samymi, którzy kiedyś byli przedmiotem admiracji obecnych reżyserów nowego pokolenia, w czasach gdy jako dzieci i nastolatki chłonęli ponure i wstrząsające obrazy

na niekończonych się maratonach kinowych. . . .

Tak więc kino amerykańskie lat 80-tych (bowiem głównie i przede wszystkim o nim tu mówimy) wystartowało z założeniem, że sztuka ekranu może się inspirować nie samym życiem, co właśnie sztuką. Że klasyka, żyjąca w pamięci widzów na sali i ludzi za kamerami, może być zawsze źródłem nowych natchnień, kreatywnego współzawodnictwa nowicjuszy z dawnymi mistrzami, nowego pokolenia aktorów z ich poprzednikami.

Sukces w tej mierze, a był on istotnie pełny, dał wiele pewności siebie i satysfakcji nowym ludziom w Hollywood, zachęcając ich tym samym (a także ich kolegów), do śmielszego podjęcia wyzwań, jakie stawia im dzień dzisiejszy.

Co nie oznacza jeszcze, że w kinie tym, w wyniku opisanej tu ewolucji i odbicia się od tradycji, nastąpiła w minioniej dekadzie jakaś frontalna potrzeba rozliczenia się z amerykańską rzeczywistością. Publicystyki, kina politycznego i rozruchowego—jakie było prawdziwym żywiołem końca lat sześćdziesiątych i początku lat siedemdziesiątych—w tym okresie prawie nie było.

Co nie znaczy, że całe kino zasklepiło się w błogiej konwencji bajki i stylizowanej baśniowości, grając na sentymentach drzemających w głębi duszy i umysłów dorosłych nastolatków.

W kręgu kina autorskiego

Postacią dekady, jeśli chodzi o własnej spojrzenia na sprawy które interesowały wszystkich, stał się Oliver Stone, autor znakomitego PLATOON, a zaraz potem WALL STREET. Wprawdzie powstały one jeden po drugim, dzieliły je jednak całe epoki doświadczeń samego autora. Po prostu, scenariusz filmu o Wietnamie, PLATOON, powstał przed dekadą, a dopiero sukces tego przedsięwzięcia pozwolił na realizację bardzo na czasie i aktualnej, WALL STREET.

Stanowią one zarazem, niczym drogowskaz pokazujący przeciwne kierunki potencjalnych tras, rozliczenie z dwiema Amerykami: lat 70-tych i 80-tych. Z Ameryką podszytą bolesnym kompleksem Wietnamu, jako doświadczenia pokoleniowego i narodowego w PLATOON; i z Ameryką szybko bogaczącą się bez moralnych skrupułów w atmosferze nowej koniunktury ery "reaganomics," w WALL STREET.

Fakt, że w obu filmach gra ten sam młody aktor, Charlie Sheen, wydaje się symptomatyczny. Widz siedzący na sali z końcem dekady równie łatwo mógł sobie wyobrazić alternatywę własnego losu w dżungli i błocie Wietnamu, jak i w moralnej asfaltowej dżungli świata bezpardonowej walki o pieniądź w nowojorskiej metropolii. Oba wybitne filmy Stone'a pozostają jego bardzo aktualnym i dobitnym memento dla Ameryki i jej młodych pokoleń—tym razem w tonacji absolutnie serio.

Cudowne postacią kina amerykańskiego minioniej dekady był niewątpliwie Woody Allen, kręcący swoje filmy już od dwóch dziesięcioleci, ale kręcący je jakby coraz lepiej, docieklawiej i zabawniej. Niezrównany satyryk środowiska liberalnych intelektualistów oraz

getta etnicznego z którego sam wyrósł, Woody Allen z uporem realizuje błyskotliwe ale gorzkie komedie o życiu nowojorskich "jajogłowych" do których sami zresztą należą, demonstrując przy tym rzadki auto-krytycyzm i poczucie subtelny, nostalgiczny humor.

Po uroczych parafrazach i parodiach starego kina i nowej fali—w STARDUST MEMORIES oraz THE PURPLE ROSE OF CAIRO, Allen nakręcił doskonałą "bergmanowską komedię," HANNAH I JEJ SIOSTRY, a także przebawne wspomnienie swojej młodości i środowiska brooklyńskiego z którego wyrósł, w RADIO DAYS, a ostatnio zaoferował moralitet współczesny, CRIMES AND MISDEMEANORS, zapisując się w czołówce autorów kina amerykańskiego po przeciwnej stronie kontynentu, niż ta, na której leży Hollywood.

Znalazł niewielu naśladowców i twórców pokrewnych sobie duchem, ale dla porządku wspomnijmy bodaj o Billu Forsythe (HOUSEKEEPING), Bobie Rainerze (WHEN HARRY MET SALLY) i rewelacyjnym debiutancie, zwycięzcy z Cannes, Stevenie Sonderberghu (SEX, LIES AND VIDEOTAPES). . . .

Starzy—młodzi duchem autorzy

Fakt obecności w czołówce kina autorskiego ludzi wymienionych już wcześniej w nurcie kina widowiska dla wszystkich—a więc przede wszystkim Stevena Spielberga, Martina Scorsese czy Francisca F. Coppola—nie jest niekonsekwencją ze strony piszącego te słowa, a tylko przykładem uniwersalności aspiracji wyliczonych tu twórców. Spielberg obok w latach 80-tych INDIANY JONESA kręcił w końcu rzeczy dużo poważniej-

sze i z pewnością godne uwagi—takie jak THE COLOR PURPLE, niezwykle film o życiu czarnych kręcony przez białego (z rewelacyjnym debiutem Whoopie Goldberg (dalej EMPIRE OF THE SUN) z ambitną próbą spojrzenia na konflikt Ameryki z Japonią w czasie wojny) i ostatnio—ALWAYS,

Scorsese wpisał się kilkoma tytułami zwracającymi powszechną uwagę, a jednym wypadku powszechny protest (THE LAST TEMPTATION OF JESUS CHRIST) i w sumie dowiódł, że wciąż się w czołówce kina amerykańskiego liczy, choć żaden z jego ostatnich filmów nie był na miarę pamiętnego THE TAXI DRIVER.

Francis F. Coppola nie miał wielkiego szczęścia w latach 80-tych, zwłaszcza po kasowej klęsce THE COTTON CLUB, pokazującego Harlem w latach 20-tych i

30-tych. Ale jego popularną PEGGY SUE GOT MARRIED oraz TUCKER, z Jeffrey Bridgesem—z wieloma celnymi aluzjami do dzisiejszych błędów popełnianych nadal przez przemysł i ekonomię amerykańską—nie pozwalają go wciąż skreślić z listy realizatorów, których wciąż stać na dużej niespodziankę.

Jeżeli "stara gwardia" nowego kina amerykańskiego pozostawiła w tej dekadzie mieszane wrażenia, to warto na koniec wspomnieć o pojawieniu się co najmniej kilku rewelacyjnych debiutantów w autorskim kinie kończącej się dekady.

Pierwszym jest bezwątpienia Barry Levinson, autor RAIN MANA z Dustinem Hoffmanem, który konsekwentnie od czasów THE NATURAL z R. Redfordem szlifuje swój styl i łączy pozorną prostotę tematu z finezyjną możliwością interpretacji. Drugą rewelacją był David Mamet, dramaturg i filmowiec, którego HOUSE OF THE GAMES był jednym z najbardziej elektryzujących i niesamowitych doświadczeń w kinie, podobnie jak BLUE VELVET, Davida Lyncha.

Podobnie zapisał się w pamięci Lawrence Kasdan, za sprawą THE BIG CHILL i THE ACCIDENTAL TOURIST, robiący obok stylowych pastiszy kryminałów także piękne, subtelne psychologiczne kino na poziomie europejskim.

Do tej listy którą by długo jeszcze można kontynuować, dodajmy natomiast bardzo obiecujące jako sygnał dalszych przemian kina autorskiego w Ameryce—nazwisko Spike Lee, czarnego aktora i reżysera, robiącego bardzo prowokujące i kontrowersyjne (ale także b. oryginalne!) filmy o własnym środowisku, od SCHOOL GAZE po DO

THE RIGHT THING. Jak widać—kino amerykańskie było i ma wszelkie dane w nadchodzącej dekadzie pozostać kinem autorskim—"o którym się mówi."

O konsekwencjach rewolucji kasowej dla kina lat 80-tych w części drugiej bilansu, za tydzień.

Wojciech A. Wierzewski

Omawiając poszczególne okresy w sztuce europejskiej na przestrzeni niemal pięciu wieków, działalność artystyczna Anglii była pomijana. Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że kraj ten nie odgrywał większej roli na polu sztuk pięknych, zadawał się importem artystów z Niemiec, Italii czy Niderlandów. Sytuacja ta zmieniła się w sposób zasadniczy w wieku XVIII. Na skutek radykalnych przemian społecznych zapoczątkowanych już w wieku XVI, Anglia kształtuje nowoczesny ustrój parlamentarny w którym rząd uzależniony jest od wotum ufności Izby Gmin, a król staje się tylko symbolem i reprezentantem państwa (a nie władcą). Do zmian doszło dzięki porozumieniom jakie arystokracja i szlachta zawarła z zamożnym mieszczaństwem. Znaczenie mieszczaństwa wzrosło w wyniku zwycięskich wojen z Hiszpanią, Francją i Holandią, a także w związku z pełnym — już od początku XVIII wieku — zapanowaniem nad morzami całego świata. Wraz z dominacją nad morzami, przyszło opanowanie światowego handlu.

W 1694 roku powstaje Bank of England, który po raz pierwszy wypuszcza papierowe pieniądze. Handel brytyjski trudnił się dostawą zboża do Anglii i przewozem towarów ze wszystkich kontynentów, przede wszystkim bawełny, tytoniu i tzw. korzeni. Bardzo opłacalnym był także handel niewolnikami przewożonymi z Afryki do obu Ameryk. XVIII wiek jest dla Anglii okresem narodzin nowoczesnego przemysłu maszynowego; wynaleziono nowe, bardziej wydajne krosna czółenkowe, ulepszono maszyny przędzalnice i zastosowano do nich napęd wodny, a w 1785 roku James Watt skonstruował "lokomobile" poruszane parą wodną. Manufaktury zamieniają się w fabryki. Osiemnastowieczna mechanizacja wpływa również na rozwój hutnictwa i kopalnictwa węgla kamiennego. W 1779 roku zostaje zbudowany pierwszy most żelazny, a w osiem lat później pierwszy statek z żelaznym kadłubem.

Należy także wspomnieć o koloniach angielskich. Jeśli w XVII wieku było ich zaledwie kilka w Ameryce Północnej, to w XVIII wieku posiadłości imperium wzbogaciły się o dalsze "stany" w Ameryce Północnej (do 1776 roku), Kanadę ostatecznie odebraną Francuzom w 1763 roku, wyspy Tobago, Mauritius, Cejlon, Gujanę, Honduras, Kapsztad, Sierra Leone, cały ląd australijski i oczywiście Indie, z których Anglia miała największe zyski.

Rozkwit ekonomiczny Anglii pociągnął za sobą także rozkwit sztuk pięknych. Podobnie jak i architektura, malarstwo angielskie już pierwszej połowy XVIII wieku stworzyło nowe wartości.

The Art Institute of Chicago

(15)

Nagły wybuch geniuszu narodowego w dziedzinie malarstwa zwrócił uwagę "wyższych sfer" angielskiego społeczeństwa. Zaczęto bardziej interesować się rodzimym malarstwem, a w związku z tym postanowiono wzorem francuskim, powołać do życia Akademię Królewską. Wielką rolę w tych zamierzeniach odegrał bardzo utalentowany, inteligentny, wykształcony, a przy tym zamożny Jos-

antyku, studiował mistrzów renesansu i zachwycił się twórczością Davida, zwłaszcza jego "Przysięgą Horacjuszy". W swojej sztuce jednakże nie stosował żadnych neoklasycystycznych reguł. Portrety Reynoldsa to wizerunki realistyczne, sumiennie prezentujące postać osoby portretowanej. Charakterystycznymi cechami jego twórczości są: świetny rysunek, umiejętne oddanie

"Lady Sarah Bunbury" 1765 rok.

hua Reynolds (1723-1792). Po trzyletnich studiach we Włoszech, Reynolds powraca do Anglii, by w 1750 roku osiąść na stałe w Londynie. Wkrótce staje się wziętym portrecistą arystokracji i ludzi zamożnych. Od roku 1769 aż do śmierci piastował stanowisko przewodniczącego nowo powstałej Królewskiej Akademii Malarstwa. W corocznych inauguracyjnych przemówieniach mówił o zasadniczych problemach dotyczących historii, teorii i praktyki sztuki, poruszał też zagadnienia specjalne, jak sprawy oryginalności i naśladownictwa, studium dawnych mistrzów i przyrody, omawiał wielkie epoki malarstwa i charakteryzował poszczególnych mistrzów. Wszystkie te odczyty były bardzo pouczającymi lekcjami dla młodych adeptów sztuki. Sam był miłośnikiem

materii, wyważony koloryst, a także pewna swoboda i płynność malarska. Osoby portretowane umieszczane z reguły na tle krajobrazu miały nastrój delikatnie romantyczny. Portrety te budziły powszechne uznanie i pracowitemu artyście, który podobno malował około stu portretów rocznie, przynosiły ogromne dochody, umierając zostawił kolosalny majątek. Twórczość Reynolds'a reprezentowana jest w The Art Institute of Chicago przez portret Lady Sarah Bunbury, namalowany techniką olejną, mający wymiary 238.9-152.5 cm, a pochodzący z kolekcji państwa Kimball.

Lidia Rozmus-Dura

Piątek, 10 listopada dziesiąta rano, Bazar Różyckiego w Warszawie. Tłok taki, że zażywna jejmość, chcąc zapłacić za złoty pierścionek, ma trudności z wyjęciem pliku banknotów. Złotówki i dolary ma przezornie schowaną w zawiniątku pod pachą. Wydobyć "sałaty" utrudnia opięta kurtka. Pierścionek waży 6,7 grama. Nie przeszkadza jej wcale, że ze 4 g przypada na różowy kamień, śliczny jak słodka landrynka. Taki pierścionek chciała i na dodatek tanio kupiła, bo pan Grzesiek przyjął "Waszyngtony" po 7 tysięcy, licząc za gram 65 tysięcy, a przecież u "Jubitera" — sama widziała — "trójka" kosztuje po siedemdziesiąt i więcej. Nie wiedziała, że handlarz przed godziną kupił ten pierścionek za połowę ceny od turystki zza Buga...

Naraz po drugiej stronie "złotej" alejki ręczników, na centralnym placu bazaru, robi się zamieszanie. Pojawił się Waldek i puścił informację, że w śródmiejskich kantorach dolar kosztuje 16 patoli. Ale Waldek wie, kto ma tu jeszcze "zielone" po 10 tys., czyli po tyle, ile wczoraj wieczorem — w czwartek — płacił kantor "Dorchem" na Marszałkowskiej. To zresztą wiedzą wszyscy. Kto nie wie, ten traci. Pan Grzesiek, który "robił" w złocie, zna Waldka, więc dopytuje się jeszcze, ile można urwać z ceny...

"Benklarze" przekrzykując melodię "Lambada", odtwarzaną naraz z kilku nastawionych na cały regulator radiomagnetonów, nawołują do gry w trzy lusterka. Ich dolary nie interesują. Swój interes uważają za lepszy.

Do pana Grzesia podchodzi "inżynier" (podobno brat), który mu wyjaśnia, by się nie gorączkował, ponieważ szesnaście "patyków" za dolar to pewnie farmazon, puszczone przez tych, co to wczoraj podobno kupili na Żoliborzu dwa i pół tysiąca "papierów" po 8000 zł i pojechali sprzedawać Grobelnemu po dwa tysiące drożej. Ale się spóźnili i zostali z "sałatą" w kabzie. Teraz "wołają" dziesięć, a pewnie opuszczają do swej ceny zakupu, by uciec od "niewydajnej" forsy...

Pan Grzesio widzi, że Rudy kupuje. Ale może i Rudy należy do paczki albo jest podstawiony — kto go tam wie. Kupić, nie kupić? — oto jest pytanie. Może "na rybkę", 7 tauzenów za "Waszyngtona"...

☆☆☆

Jest za 15 dwunasta. Ulica Marszałkowska 56 — kantor przy kinie "Polonia". Nie mogę dojrzeć przez szybę, jakie u nich ceny. Do środka trudno się dostać, bo przez drzwi chce jednocześnie wyjść tyłu, co wejść. Pytam młodego człowieka:

— Po ile tu dolary?

— Dają 6800, biorą 7100. Jak płacę sześć i pół "Kopernika" i to bez kolejki — dodaje. Tu zaczyna się 700-metrowa kolejka.

Przed domem numer 72, podpartym drewnianym rusztowaniem, już nie mam wątpliwości, że te tłumy to nie do Zespołu Adwokackiego nr. 38, lecz do króla kantorów, czyli do kasy Lecha

Grobelnego. Ale dlaczego taki tłok?

— To pan nie wie, że oni tu dzisiaj sprzedają dolary o trzy tysiące taniej niż gdzie indziej!!!?

Trudno w to uwierzyć i sprawdzić. Ścisk jest ogromny. Zbliżam się do bramy "dryfując" z innymi. Uważam jedynie, by się nie potknąć. Po kilkunastu minutach tuż przed wejściem do kantoru łapię powietrze. Mieści się on w oficynie starej kamienicy, z której odpadły ozdobne ceramiczne płytki. Ale mnie interesuje tablica przy wejściu. Wejście strzeże dorodny rosły byczek. Nie ulega wątpliwości, że zna karate. Zerkam na "rozkład jazdy", zgadza się:

Nie tuczyć rekinów

USD skup — 4000, sprzedaż — 4500 zł!!!

Rzut oka na mój glejt prasowy i "odbiła" mnie drugi człowiek z "ochrony" i tak dostałem się do środka. Dwie kasjerki mają chwilę oddechu. Czekam na kogoś z szefów. Po paru minutach witam się z człowiekiem przypominającym fizjonomią i sylwetką posła Bugaja, który przedstawia się jako plenipotent szefa.

Tak, te tłumy to do nas. Sprzedajemy od rano dolary po 4500. Tak, prawie o połowę taniej niż konkurencja. Najpierw sprzedawaliśmy po 50 dolarów na osobę. Limitujemy, bo chcemy, by każdy miał szansę kupić. Rekinów nie będziemy tuczyć. Nam chodzi o to, by pokazać, że możemy wpłynąć na kurs dolara na rynku krajowym. Kurs jest znacznie zawyżony. Nasza cena spowodowała chwilowy "paraliż" w wielu kantorach. Ludzie się zastanawiają i wielu

"przystopowało". O "naszej cenie" wiedzą już również w innych miastach. Tu w kolejce ustawiają się całe rodziny.

— Wczoraj skupowaliście dolary po 10 tysięcy, na mieście sprzedawali w tym czasie maksymalnie po 8500, skąd dzisiaj ta znacznie niższa cena?

— Wczoraj to było wczoraj. A dzisiaj sprzedajemy po 4500 zł. Na wczorajszych operacjach niewiele straciliśmy, bo my — jak każdy kantor — mamy zysk od różnicy kupna i sprzedaży. Dzisiaj uważamy, że realna cena dolara to właśnie niecałe pięć tysięcy.

— Ile skupiliście po 4000 zł.

— Prawie nic, no nic...

nym zyskiem. Wystarczy on na godziwe utrzymanie personelu i jego właściciela.

Potwierdzam: wczoraj w hotelu Grand różnica między kupnem a sprzedażą wynosiła w jednym z kantorów aż 2600 zł!

Mój rozmówca zausznik Grobelnego widząc, że mam włączony megnetofon dodaje:

— Niech pan koniecznie napisze, że kantor i spółka o.o. "Dorchem", czyli Lech Grobelny, pragnie utworzyć prywatny bank i teraz czeka nas procedura legalizacji. Sądźmy, że uda się nam unormować sytuację walutową w Polsce. Wczoraj cena skupu — 10000 zł — nie miała żadnego sensu ekonomicznego. Chcieliśmy pokazać, że możemy wywiesić dowolną cenę, nawet 100,000 zł — bo to jest nasze prawo, jeśli tylko wytrzymamy taki kurs! Kurs bowiem kształtuje rynek. Uważam, że ludzie nie powinni się przejmować chwilowymi skokami dolara, bowiem realna jego wartość wynika z cen towarów na rynku i w "Pewexie". Ponieważ ceny krajowych towarów rosną — przy kursie ok. 5000 zł za "zielonego" niektóre wyroby są tańsze w eksporcie wewnętrznym.

Wieczorem Christopher Bobiński do da przez telefon:

— Dziwię się, że tylu ludzi stanęło w kolejce do "Dorchemu" po tanie dolary. Przecież miało szansę tylko kilkunastu. Czy u was CZAS nic nie kosztuje? — zapytał.

W "Dorchemie" mówiono mi że kurs 4500 zł utrzyma się do poniedziałku.

Na giełdach niedzielnych, a głównie "Skrze" dolar "stał" od 6800 — jeśli ktoś chciał sprzedać, a "biegł" do 7300 — gdy poszukiwał.

W poniedziałek "Dorchem" miał ceny tylko nico niższe niż w innych kantorach: skupu 6500, sprzedaży 6800 zł.

Rozmawiam z mężczyzną, który wybiegł z pobliskiego "Budimexu", by zorientować się w sytuacji dolarowej. Potrzebuje sprzedać trochę waluty, bo chce kupić w transakcji związanej poloneza za 2700 dolarów i potrzebuje na dopłatę 5 milionów zł. W "Dorchemie" nie sprzedaje, bo np. na Dworcu Centralnym książe kantorów — Waldemar Rychlica — daje dziś o 300 zł więcej. Oni wskazują napis "Dorchem" — mogą sobie pozwolić na takie numery jak w piątek, bo mają z czego. Lech Grobelny sam przyznał się, że ma majątek wartości co najmniej 2 mln dolarów. Robią różne operacje rynkowe jak prawdziwi biznesmeni. Tym łatwiej im to przychodzi, że ludzie — aby wpłacić jeden milion złotych na BKO (minimalna wpłata) — sprzedają "Dorchemowi" dolary. Obracają więc cudzymi pieniędzmi...

Wacław Tabencki
"VETO"

— Ilu klientów załatwiacie w ciągu godziny...

Przy drzwiach małe zamieszanie. Obstawia przepuszcza mężczyznę w okularach w wieku ok. 40 lat. Poznają go, to Christopher Bobiński, warszawski korespondent "Financial Times".

... W ciągu godziny załatwiamy kilkunastu klientów.

Liczę w pamięci: 20x20 to jest czterysta dolarów. Sprzedawali przez kilka godzin niecałe dwa tysiące dolarów. Ale wielki rejwach jest...

— Większość kantorów — dodaje plenipotent Grobelnego — nastawia się na maksymalny zysk. Przy ustabilizowanym kursie dolara — co nastąpi niewątpliwie w najbliższych kilku miesiącach — kantory staną się normalnymi kasami, kontentującymi się minimal-

PROGRAM TELEWIZYJNY

Programy polonijne

Piątek, 29 grudnia

- AM**
6:00 (26) **Sig's Superstar Show**—gospodarz programu (Sig Sakowicz) zaprasza na rozmowy ze znanymi ludźmi showbiznesu, sportu i polityki
- PM**
12:00 (POL) **MIŚ USZATEK**—film animowany dla dzieci
1:00 (POL) **NA KŁOPOTY: BEDNARSKI**—serial telewizyjny o przygodach prywatnego detektywa w wolnym mieście Gdańsku—przed wojną. W roli tytułowej Stefan Friedmann.
2:00 (POL) **Psalm codzienny, czyli radość o poranku**—program muzyczny Jonasza Kofty.
3:00 (POL) **MIŚ USZATEK**—film animowany dla dzieci
Przygody wróbla Cwirka—program dla dzieci
4:00 (POL) **NA KŁOPOTY: BEDNARSKI**—serial kryminalny
6:00 (POL) **MIŚ USZATEK**—film animowany
Przygody wróbla Cwirka—program dla dzieci
7:00 (POL) **NA KŁOPOTY: BEDNARSKI**—serial kryminalny
8:30 (ETC) **Sig's Celebrity Kitchen**—program kulinarny i rozmowy
9:00 (POL) **MIŚ USZATEK**—film animowany
Przygody wróbla Cwirka—program dla dzieci
10:00 (POL) **NA KŁOPOTY: BEDNARSKI**—serial kryminalny

Sobota, 30 grudnia

- AM**
9:00 (ETC) **Chef Ryszard**—program kulinarny, kuchnia polska
9:30 (ETC) **World Chronicle**—konferencja prasowa ONZ
- PM**
12:00 (POL) **PRZYGODY PSZCZÓŁKI MAJI**—film animowany dla dzieci
2:00 (ETC) **Hello Warsaw**—magazyn video
2:30 (ETC) **Poland: 1,000 Year History**—program prowadzi Iwo Pogonowski
3:00 (ETC) **Chef Ryszard**—program kulinarny, kuchnia polska
(POL) **PRZYGODY PSZCZÓŁKI MAJI**—film animowany dla dzieci
3:30 (ETC) **Polka Videos**—muzyka i humor

- 4:00 (ETC) **CDN**—kronika polonijnych wydażeń tygodnia, ciekawi ludzie, reportaże; program przygotowany przy współpracy KPA
(POL) **KING SIZE**—film fabularny
4:30 (ETC) **Bob Lewandowski Show**
5:00 (ETC) **Polonia Today**
6:00 (ETC) **Chicago: Passport To The World**
(POL) **PRZYGODY PSZCZÓŁKI MAJI**—film animowany dla dzieci
7:00 (ETC) **Telegraf**—magazyn video
(POL) **KING SIZE**—film fabularny
7:30 (ETC) **American Journal**—wiadomości polonijne
9:00 (POL) **PRZYGODY PSZCZÓŁKI MAJI**—film animowany dla dzieci
9:30 (ETC) **Sig's Celebrity Kitchen**—program prowadzi Sig Sakowicza
11:30 (ETC) **YESTERDAY**—film w reż. Krzysztofa Piwowarskiego ('80) z Piotrem Siwkiewiczem, Anną Majchrzak, Andrzejem Zielińskim i Krzysztofem Majchrzakiem. Beatlemania w Polsce.

AM

- 1:10 (ETC) **Video Roadmap**—film krótkometrażowy o Polsce
1:30 (ETC) **Polonia Today**

Niedziela, 31 grudnia

- PM**
11:30 (POL) **Msza św. z kościoła św. Jacka**
5:00 (26) **Bob Lewandowski Show**
11:30 (ETC) **New Year's Polka Eve**—najlepsze zespoły polkowe na południu Chicago. Transmisja

Poniedziałek, 1 stycznia

- PM**
10:00 (ETC) **CDN**—kronika polonijnych wydażeń tygodnia, ciekawi ludzie, reportaże; program przygotowany przy współpracy KPA
10:30 (ETC) **Sig's Celebrity Kitchen**—program prowadzi Sig Sakowicz

Wtorek, 2 stycznia

- 5:30 (ETC) **Poland: 1,000 Year History**—program prowadzi Iwo Pogonowski
6:00 (ETC) **Ethnic Journal**—wiadomości polonijne
6:30 (ETC) **Sig's Celebrity Kitchen**—program prowadzi Sig Sakowicz
9:30 (ETC) **Polonia Today**
10:30 (ETC) **Chicago Passport to the World**

Sport

Piątek, 29 grudnia

- PM**
7:00 (9) **KOSZYKÓWKA** (liga uniwersytecka): Grambling-Illinois
9:00 (5) **KOSZYKÓWKA** (liga szkół średnich)
11:30 (26) **PILKA NOŻNA**: Włochy-Argentyna

Sobota, 30 grudnia

- AM**
11:30 (5) **FUTBOL**: (liga uniwersytecka): Pittsburgh-Texas
- PM**
1:00 (5) **FUTBOL** (liga uniwersytecka): Floryda-Washington
1:30 (7) **FUTBOL** (liga uniwersytecka): Georgia-Syracuse
2:00 (2) **KOSZYKÓWKA** (liga uniwersytecka): Old Style Classic
3:00 (2) **KOSZYKÓWKA** (liga uniwersytecka): Arkansas-Nevada

Niedziela, 31 grudnia

- AM**
11:00 (2) **Race for No. 1: College Bowl Preview**

PM

- 1:00 (44) **PILKA NOŻNA**
2:30 (5) **Bowl Time: Insights & Highlights**

Poniedziałek, 1 stycznia

- PM**
12:00 (5) **HALL OF FAME BOWL**—Ohio State-Auburn
12:30 (2) **COTTON BOWL**: Tennessee-Arkansas
(7) **CITRUS BOWL**: Illinois-Virginia
3:30 (5) **FIESTA BOWL**: Nebraska-Florida
3:45 (7) **ROSE BOWL**: Michigan-Southern California
7:00 (5) **ORANGE BOWL**: Tennessee-Arkansas
7:30 (7) **SUGAR BOWL**: Miami-Alabama

Środa, 3 stycznia

- PM**
6:30 (9) **KOSZYKÓWKA**: Chicago Bulls-Cleveland Cavaliers

Czwartek, 4 stycznia

- PM**
7:00 (9) **KOSZYKÓWKA**: Illinois-Wisconsin

GLOBE • Księgarnia • Antykwariat

SPRZEDAJE I WYSYŁA:
• Książki Polskie • Antyki • Obrazy • Bizuteria • Szkło Artystyczne • Militaria
Kupujemy książki, antyki i inne przedmioty artystyczne
(katalog książek wysyłamy bezpłatnie)

6007 W. IRVING PARK ROAD CHICAGO, IL. 60634
TEL.: 312/282-3537

Czynny: Pon.-Sob. 10:00 - 8:00, Niedz. 11:00 - 5:00

PM

- 5:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Charles in Charge—komedia
(11) World of Survival—film przyrodniczy
(20) War & Peace in the Nuclear Age—film dokumentalny
(32) Family Ties—komedia
(50) Brady Bunch—komedia
(66) Punky Brewster—komedia
5:30 (9) WKRP in Cincinnati—komedia
(11) Business Report
(32) Mr. Belvedere—komedia
(50) Growing Pains—komedia
(66) Leave It To Beaver—komedia
6:00 (5) Chicago Emmy Awards
(9) Cheers—komedia
(11) Dziennik
(32) Cosby Show—komedia
(66) HIGHWAY TO HEAVEN—serial przygodowy
6:30 (2) Entertainment Tonight—magazyn
(5) Hard Copy—magazyn reporterski
(7) Wheel of Fortune—teleturniej
(9) Night Court—komedia
(32) Current Affair—magazyn informacyjny
(50) Silver Spoons—komedia
7:00 (2) Circus Highlights

Indeks filmów

CHAMELEONS ★★ — film przygodowy ('89). O walczącym z kryminalistami bohaterze wyposażonym w dziwny samochód... Marcus Gilbert. (7 PM, 5)

SERPICO ★★ ★★ — dramat kryminalny ('73). Al Pacino w niezapomnianej roli policjanta nowojorskiego—Franka Serpico. (7 PM, 32)

VALIANT IS THE WORD FOR CARRIE ★★ — dramat ('36). Historia przyjaźni pewnej ładaczniczki (Gladys George) z dwójkiem przybłąkanych dzieci. (7 PM, 50)

IF THINGS WERE DIFFERENT ★★ — dramat ('80). Historia żony próbującej utrzymać rodzinę, kiedy jej mąż przechodzi chorobę nerwową. (7 PM, 66)

TOP HAT ★★ ★★ — musical z Fredem Astaire i Ginger Rogers, muzyka Irving Ber-

Piątek, 29 grudnia

- (5) CHAMELEONS—film fabularny
(7) Full House—komedia
(9) KOSZYKÓWKA
(11) Washington Week
(20) Shakespeare in Perspective—o teatrze
(32) SERPICO—film fabularny
(50) VALIANT IS THE WORD FOR CARRIE—film fabularny
(66) IF THINGS WERE DIFFERENT—film fabularny
7:30 (7) Family Matters—komedia
(11) Wall Street Week
8:00 (2) Kennedy Center Honors
(7) Perfect Strangers—komedia
(11) 1989 Illinois Young Performers Competition—program muzyczny
(20) Hannukah: Let There Be Lights
8:30 (7) Just the 10 of Us—komedia
(20) America: The Second Century—film dokumentalny
9:00 (5) KOSZYKÓWKA
(7) 20/20—magazyn reporterski
(9) (32) Dziennik

lin. (11 PM, 7)

OLD BOYFRIENDS ★★ — dramat ('79). Talia Shire gra psychologa, który przez starych przyjaciół usiłuje odnaleźć drogę do siebie. Richard Jordan, Keith Carradine, John Belushi. (11:30 PM, 9)

ST. ELMO'S FIRE ★★ — komedio-dramat ('85). Siedmiu studentów w Washingtonie. Emilio Estavez, Rob Lowe, Andrew McCarthy, Demi Moore. (1 AM, 2)

MIGHTY JOE YOUNG ★★ — film fantastyczny ('49). Wersja King Konga. (2 AM, 7)

ZUMA BEACH ★★ — komedio-dramat ('78) Suzanne Somers jako piosenkarka. (3 AM, 9)

BROADWAY MELODY OF 1936 ★★ ★★ — musical ('35) z Jackiem Benny, Robertem Taylorem, Eleanor Powell. (3 AM, 50)

- (20) Ethics in America—dyskusja
(66) Carol Burnett and Friends—komedia
9:30 (11) Crisis: Who Will Do Science?—reportaż
(50) Odd Couple—komedia
(66) Kate & Allie—komedia
10:00 (2) (7) Dziennik
(9) Jeffersons—komedia
(11) Comedy Tonight
(20) Innovation—program popularno-naukowy
(32) M*A*S*H—komedia
(50) Sanford & Son—komedia
(66) Brothers—komedia
10:30 (2) Pat Sajak—program rozrywkowy
(7) Nightline—magazyn polityczny prowadzi Ted Koppel
(9) HILL STREET BLUES—serial policyjny
(11) Wild Chicago—przewodnik po chicagowskiej dżungli
(20) Club Date—program muzyczny

DOCTOR'S SECRETS ★★ — film obyczajowy ('75) George Peppard. Spojrzenie na środowisko lekarzy w dużym, miejskim szpitalu. (3:05 AM, 2)

BIG WHEEL ★★ — dramat ('49). Niebezpieczeństwa profesji kierowców wyścigowych. (3:30 AM, 5)

Najciekawsze programy dnia

Circus Highlights—fragmenty spektaklu Ringling Bros. and Barnum & Bailey Circus, z udziałem Gunthera Gebel-Williams, zwanego "Lord of the Rings", który odszedł na emeryturę po 20 latach kariery na ringu. (7 PM, 2)

Kennedy Center Honors—Walter Cronkite prowadzi doroczny koncert w Waszyngtonie.

- (32) Comedy Express—program satyryczny
(50) All In The Family—komedia
(66) Barney Miller—komedia
11:00 (5) dziennik
(7) TOP HAT—film fabularny
(11) Trying Times—komedia
(32) Three's Company's Friends: The Ropers—komedia
(66) Bear Report—futbol
11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(5) Tonight—program rozrywkowy prowadzi Johnny Carson
(9) OLD BOYFRIENDS—film fabularny
(11) 90's—reportaż
(26) PIŁKA NOŻNA
(32) Wrestling
(50) Odd Couple—komedia

A.M.

- 12:00 (50) Webster—komedia
(66) Best of Groucho—teleturniej
12:30 (2) (11) Dziennik
(5) Late Night with David Letterman—program rozrywkowy
(50) After Hours—magazyn show-biznesu
(66) Wrestling

W tym roku honorowani będą: Harry Belafonte, Claudette Colbert, ballerina Alexandra Danilova, Mary Martin i kompozytor William Shuman. Wystąpią przyjaciele i znajomi tych znakomitych artystów. (8 PM, 2)

20/20—przedstawi reportaż z San Francisco o sukcesywnym programie dla narkomanów i byłych kryminalistów zorganizowanym w tym mieście. (9 PM, 7)

Crisis: Who Will Do Science?—spojrzenie na udział mniejszości społecznych w pracach naukowych i wykształceniu. (9:30 PM, 11)

90's — tamatami filmów na temat lat 90-tych będą: d Południowa Afryka i wojna nuklearna. (11:30 PM, 11)

Friday Night Video—najlepsze videa dekady, m.in.: "Thriller" Michaela Jacksona, "Sledgehammer" Petera Gabriela, "Miss You Much" Janet Jackson (1:30 AM, 5)

Sobota, 30 grudnia

PM

- 12:00 (5) NARCIARSTWO
(7) Chicago's Greatest Hits
(9) THIEF OF BAGDAD—film fabularny
(11) National Geographic—film dokumentalny
(20) Madeleine Cooks—program kulinarny
(32) WONDERFUL WORLD OF DISNEY—film animowany
(50) Out of This World—komedia
(66) Hee-Haw—program rozrywkowy z muzyką country
12:30 (7) Working on the Edge—film dokumentalny
(20) Science and Culture in the Western Tradition
(50) My Secret Identity—serial przygodowy
1:00 (5) FUTBOL
(7) Championships of the United States Golf Association
(11) Jacques Cousteau's Amazon—film dokumentalny
(32) KID GALAHAD—film fabularny
(50) CORRIDORS OF BLOOD—film fabularny
(66) BONANZA—western seryjny
1:30 (7) FUTBOL
2:00 (5) KOSZYKÓWKA
(11) Victory Garden—program dla ogrodników
(20) Bodywatch—o zdrowiu
(66) RIO CONCHOS—film fabularny
2:30 (11) Vintage: History of Wine—film dokumentalny
(20) Earth Explored—geologia
(32) OLIVER!—film fabularny
3:00 (2) KOSZYKÓWKA
(11) Pizza Gourmet—program kulinarny
(20) Collectors—o antykach
(32) OXFORD BLUES—film fabularny

- (50) FRIDAY THE 13TH—serial grozy
3:30 (11) Rod & Reel Streamside—program dla wędkarzy
4:00 (5) Host to Host
(9) RollerGames
(11) Yan Can Cook—program kulinarny
(20) Glass—film dokumentalny
(50) Twilight Zone—serial fantastyczny
(66) SCOTT JOPLIN—film fabularny
4:30 (5) College Mad House—teleturniej
(11) Frugal Gourmet—program kulinarny
(20) Computerworks
(50) Superboy—serial przygodowy
5:00 (2) Baby's First Book (7) Dz
(5) Remote Control—teleturniej
(11) This Old House—program dla majsterkowiczów
(32) BLACK STALLION—film fabularny
(50) WAR OF THE WORLDS—serial grozy
5:30 (2) Dziennik
(9) Charles in Charge—komedia
(11) Sneak Previews—recenzje filmowe
(20) J. włoski
6:00 (5) InSport
(9) Cheers—komedia
(11) Chicago Week
(20) Faces of Culture—antropologia
(50) STAR TREK: THE NEXT GENERATION—serial science-fiction
(66) Hoosier Millionaire—teleturniej
6:30 (2) Siskel & Ebert—recenzje filmowe
(5) Pro Football Weekly on Television
(7) Wheel of Fortune—teleturniej
(9) \$100,000 Fortune Hunt—teleturniej
(11) McLaughlin Group—dyskusja

- (20) Hometown—program dla majsterkowiczów
(66) Mama's Family—komedia
7:00 (2) PARADISE—seryjny western
(5) 227—komedia
(7) Mr. Belvedere—komedia
(9) Lou Rawls Parade of Stars Telethon
(11) STATE FAIR—film fabularny
(20) Ethics in America—dyskusja
(32) Cops—serial dokumentalny
(50) ACROSS 110TH STREET—film fabularny
(66) McCloud—serial kryminalny
7:30 (5) Amen—komedia
(7) Living Dolls—komedia
(32) Totally Hidden Video
8:00 (2) TOUR OF DUTY—serial wojenny
(5) Golden Girls—komedia
(7) ABC MYSTERY MOVIE: COLUMBO—film fabularny
(20) World: Television History—film dokumentalny
(32) Reporters—reportaż
8:30 (5) Empty Nest—komedia
9:00 (2) Saturday Night With Connie Chung—wywiady
(5) HUNTER—serial kryminalny
(9) Dziennik
(11) Great Railway Journeys of the World—film dokumentalny
(20) Drama: Play, Performance & Perception
(32) SIMON AND SIMON—serial kryminalny
(50) American Gladiators
(66) Secret World
(66) Secrets & Mysteries
9:30 (5) (7) Dziennik
10:00 (11) Image Union—filmy niezależnych filmowców
(32) Comic Strip Live—program

- satyryczny
(50) Twilight Zone—serial fantastyczny
(66) Mastersellers—magazyn rozrywkowy
10:30 (2) BARNABY JONES—serial kryminalny
(5) Saturday Night Live—program rozrywkowy
(7) KING KONG—film fabularny
(11) POV
(20) Photographic Vision
11:00 (20) J. niemiecki
(20) American Art Forum—dyskusja
(32) MAN ON A SWING—film fabularny
(50) FRIDAY THE 13TH—serial grozy
(66) On the Beam—magazyn rozrywkowy
11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(11) Vision Shared: Tribute to Woody Guthrie and Leadbelly
(20) American Art Forum—dyskusja
AM
12:00 (5) MANCUSO FBI—serial kryminalny Christmas in Chicago
(50) After Hours—program rozrywkowy
12:30 (2) Siskel & Ebert—krytyka filmowa

Indeks filmów

LETTERS ★★ — dramat ('72). Historia trzech listów nie dostarczonych na czas. John Forsythe, Dina Merrill. (10:30 AM, 50)

THIEF OF BAGSDAD ★★ — film przygodowy ('78) o chłopcu, który spotkawszy dziwniego bohatera. Peter Ustinov. (12 PM, 9)

KID GALAHAD ★★ — film przygodowy ('62). Elvis Presley. (1 PM, 32)

CORRIDORS OF BLOOD ★★ — thriller ('58) prod. angielskiej. Boris Karloff eksperymentuje ze środkami znieczulającymi i staje się nałogowcem... (1 PM, 50)

RIO CONCHOS ★★ — western ('64). W poszukiwaniu ukradzionego arsenału. (2 PM, 66)

OXFORD BLUES ★★ — komedio-dramat ('84). Amerykanie w oksfordzkim college'u, w towarzystwie Lady Victoria. Rob Lowe, Amanda Pays, Ally Sheedy. (3 PM, 32)

SCOTT JOPLIN ★★ — film biograficzny ('78). Historia życia króla rdzimego. (4 PM, 66)

BLACK STALLION ★★★ — film przygodowy ('79). Kiedy tonie statek jedynymi uratowanymi, na bezludnej wyspie, są chłopiec i koń... Mickey Rooney. (5 PM, 32)

STATE FAIR ★★★ — dramat ('45). Rodzina z Iowy na stanowym jarmarku. (7 PM, 11)

ACROSS 110TH STREET ★★ — dramat ('72). Zarówno policja jak i mafia poszukuje mordercy i złodzieji w N.Y. Anthony Quinn i Yaphet Kott. (7 PM, 50)

KING KONG ★★★★★ — film fantastyczny ('33). O wielkiej małpie w Nowym Jorku. (10:30 PM, 7)

MAN ON SWING ★★ — dramat kryminalny ('74). Detektyw policji na tropie wielce skomplikowanego morderstwa. Cliff Robertson. (11 PM, 32)

SON OF KING KONG ★★ — film fantastyczny ('33). Syn King Konga w dżungli. (12:40 AM, 7)

HIGH PLAINS DRIFTER ★★★ — western ('73). Clint Eastwood gra bezimiennego obrońcę nawiedzonego przez bandytów miasta. (2 AM, 2)

PRIVATE LIFE OF SHERLOCK HOLMES ★★★ — komedia ('70) prod. brytyjskiej. Reż. i scenariusz Billy Wilder. Robert Stephens, Colin Blakely. (3 AM, 9)

HORROR OF FRANKSTEIN — film grozy ('37) (3:30 AM, 50)

CUT MAN CAPER ★★ — dramat kryminalny ('75). Lou Gossett w roli nieojalnego donosiela policyjnego. (3:55 AM, 2)

Najciekawsze programy dnia

Siskel & Ebert przedstawia ich zdaniem najlepsze filmy roku 1989. (6:30 PM, 2)

Lou Rawls Parade of Stars Telethon na rzecz United Negro College Fund. Wystąpią: in.: Lou Rawls, Marilyn McCoo, Ed McMahon, Alex Trebek. Do 2 A.M. (7 PM, 9)

Skala ocen filmów:

- **** bardzo dobry
- *** dobry
- ** średni
- * słaby
- ZERO bardzo słaby

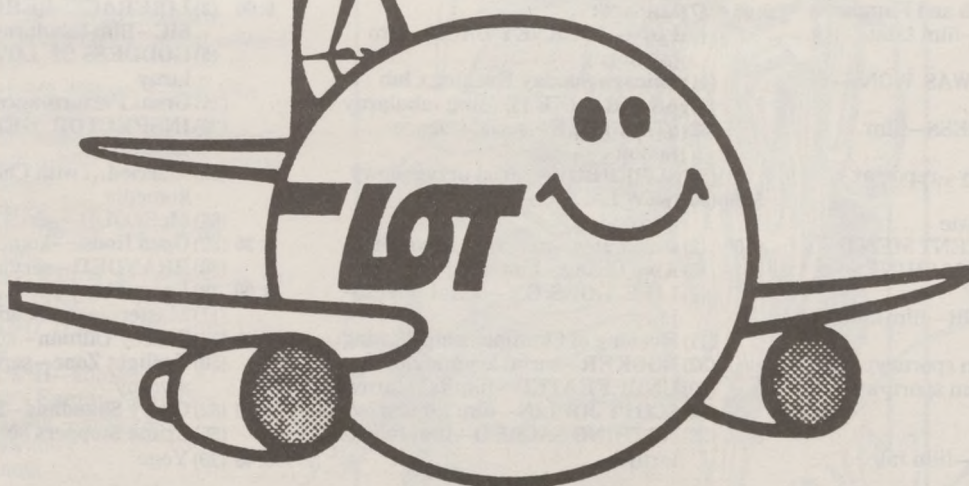
Poszczególne gwiazdkowe oceny oparte są o opinie znanych amerykańskich krytyków filmowych.

Kanały telewizyjne:

(2) WBBM/CBS	(50)	WPWR
(5) WMAQ/NBC	(66)	WGBO
(7) WLS/ABC	(ETC)	Etnic Television
(9) WGN		Channel (CABLE)
(11) WTTW/PBS		Channel (CABLE)
(20) WYCC/PBS	(POL)	Polvision (CABLE)
(26) WCIU/UNI	(TRAV)	Travel Channel
(32) WFLD/Fox		(CABLE)

SUPER OKAZJA!

767

LOT-em NAJTANIEJ

\$929⁰⁰

Chicago-Warszawa-Chicago

\$586⁰⁰

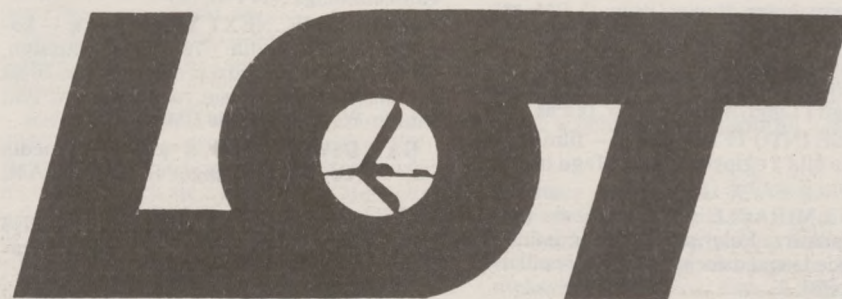
Z Chicago do Warszawy

Po rezerwację i kupno biletu wstap do polonijnego biura podróży lub do LOT-u

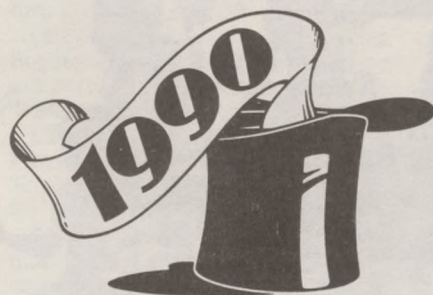
(312) 236-3388

333 N. Michigan Ave., Chicago, IL 60601

POLSKIE LINIE LOTNICZE

POLONIA LATA LOT-em

Andrzej Dworaczek

FOTOGRAFIA ŚLUBNA
(312) 286-6793

TYLKO TERAZ 50% ZNIŻKI

Roman Gluch

Jesteś ładną dziewczyną, on przystojnym mężczyzną. Wasz ślub, to niepowtarzalna, romantyczna chwila. Nie ryzykuj. Tym razem pozwól, aby cię fotografował ktoś kto potrafi znaleźć najlepszy spośród tysiąca twoich obrazów.

PM

- 12:00 (5) Marie Osmond's Merry Christmas—program muzyczny
(7) Chicagoing
(11) ALL CREATURES GREAT AND SMALL—angielski serial przygodowy
(20) Story of English—serial popularno-naukowy
(32) WONDERFUL WORLD OF DISNEY—film przygodowy
(50) BIG BUS—film fabularny
(66) ENTER THE GAME OF DEATH—film fabularny
- 12:30 (2) QUEST BEGINS—narciarstwo
(7) DAMSEL IN DISTRESS—film fabularny
- 1:00 (5) Lifestyles of the Rich and Famous
(9) SWEET DREAMS—film fabularny
(11) HOW THE WEST WAS WON—film fabularny
(32) SNOWBALL EXPRESS—film fabularny
- 1:30 (2) Other Side of Victory—reportaż
- 2:00 (5) DRAG RACING
(20) Bodywatch—o zdrowie
(50) THOSE MAGNIFICENT MEN IN THEIR FLYING MACHINES—film fabularny
(66) CRUISE OF TERROR—film fabularny
- 2:30 (5) NFL Live—program sportowy
(7) Bowl Time—program sportowy
(20) J. niemiecki
- 3:00 (2) (5) FUTBOL
(9) MINOR MIRACLE—film fab

Indeks filmów

GLASS MENAGERIE ★★ ★ —dramat ('50). Kirk Douglas, Jane Wyman. Utykająca córka szantażowana jest przez despotyczną matkę. Ekranizacja sztuki Tennessee Williamsa. (11 AM, 9)

BIG BUS ★★ ★ — komedia ('76). Joseph Bologna, Stockard Channing. (12 PM, 50)

ENTER THE GAME OF DEATH—film sensacyjny ('78) prod. chińskiej. Bruce Le. (12 PM, 66)

DAMSEL IN DISTRESS ★★ ★ — musical ('37). Fred Astaire, Joan Fontaine, George Burns. Muzyka George Gershwin. (12:30 PM, 7)

SWEET DREAMS ★★ ★ — dramat biograficzny ('85). Jessica Lange w roli piosenkarki country Patsy Cline (1932-63). (1 PM, 9)

HOW THE WEST WAS WON ★★ — western ('68) z Jamesem Stewartem, Gregorym Peckiem, Debbie Reynolds, Carroll Backer i Johnem Wayne. (1 PM, 11)

SNOWBALL EXPRESS ★★ — komedia ('72). Dean Jones, Nancy Olson. (1 PM, 32)

THOSE MAGNIFICENT MEN IN THEIR FLYING MACHINES ★★ ★ — komedia ('65). Młodzi lotnicy w 1910 roku biorą udział w wyścigu z Londynu do Paryża. (2 PM, a50)

CRUISE INTO TERROR ★★ — film grozy ('78). Zła siła z egipskiego sarkofagu na wyspie na Karaibach. (2 PM, 66)

MINOR MIRACLE ★★ — komedia ('83). Słynny piłkarz, Pele, przychodzi z pomocą dwóm księżom i dziecięcej drużynie piłkarskiej. (3 PM, 9)

BLACK STALLION ★★ ★ — film przygodowy ('79). Kiedy tonie statek jedynymi uratowanymi, na bezludnej wyspie, są chłopiec i koń. . . Mickey Rooney. 73 PM, 32)

KATE BLISS AND THE TICKER TAPE KID ★★ — komedia-western ('78). Suzanne Pleshette. (4 PM, 66)

LONG JOURNEY BACK ★★ ★ — dramat ('78). Mike Connors, Cloris Leachman. Dramatyczna historia leczenia fizycznych i emocjonalnych urazów kobiety, która po wypadku autobusowym zostaje trwale sparaliżowana. (5 PM, 9)

AS YOU LIKE IT ★★ ★ — ekranizacja komedia Szekspira ('36) prod. angielskiej. Elizabeth Bergner, Laurence Olivier, Henry Ainley. (5 PM, 20)

UNDEFEATED ★★ — western ('69) John Wayne, Rock Hudson (6 PM, 50)

SCOTT JOPLIN ★★ — film biograficzny ('78). Historia życia króla ragtime'u. (6 PM, 66)

NOTHING SACRED ★★ ★ — komedia ('37). Młoda dziewczyna z małego miastecz-

Niedziela, 31 grudnia

- (20) Collectors—o antykach
(32) BLACK STALLION—film fabularny
- 3:30 (20) International Cooking School—program kulinarny
- 4:00 (7) Wide World of Kids—magazyn dla dzieci o dzieciach
(11) Great Performances—program muzyczny
(66) KATE BLISS AND THE TICKER TAPE KID—film fabularny
- 5:00 (7) Dziennik
(9) LONG JOURNEY BACK—film fabularny
(11) Chicago Sunday Evening Club
(20) AS YOU LIKE IT—film fabularny
(32) STAR TREK—serial science-fiction
(50) SUPERBOY—serial przygodowy
- 5:30 (50) NEW LASSIE—serial przygodowy
- 6:00 (2) 60 Minutes—magazyn reporterski
(5) King Orange Jamboree Parade
(7) LIFE GOES ON—serial obyczajowy
(11) Evening of Championship Skating
(32) BOOKER—serial kryminalny
(50) UNDEFEATED—film fabularny
(66) SCOTT JOPLIN—film fabularny
- 6:30 (20) NOTHING SACRED—film fabularny

ka bardzo pragnie mieszkać w Nowym Jorku. (6:30 PM, 20)

4 SEASONS ★★ ★ — komedio-dramat ('81). Alan Alda, Carol Burnett. Trzy pary w średnim wieku wyjeżdżają razem na wakacje, raz na 3 miesiące. Każdy taki wyjazd jest nowym doświadczeniem. (7 PM, 9)

THUNDERBALL ★★ ★ — film przygodowy ('65). Sean Connery w roli Jamesa Bonda. (7:30 PM, 7)

LIBERACE: BEHIND THE MUSIC ★ — film biograficzny ('88) o znanym i opierścienionym pianinie zmarłym na AIDS. (8 PM, 2)

GODDESS OF LOVE ★ — film fantastyczny ('89). Vanna White w roli Wenus budzącej się do życia po 3000 lat i zakochującej się nieszczęśliwie. (8 PM, 5)

INSPECTOR GENERAL ★★ ★ — komedia ('49) oparta na rosyjskiej opowieści Gogola. Danny Kaye, Walter Slezak. (8 PM, 20)

BLUE ANGAEL ★★ ★ — klasyczny dramat Josefa von Sternberga ('30), w którym zadebiutowała Marlena Dietrich. Emil Jannings. (10 PM, 20)

SAME TIME, NEXT YEAR ★★ ★ — komedia romantyczna ('78). Ellen Burstyn, Alan Alda. Dwoje ludzi prowadzi przez 26 lat romans, spotykając się raz do roku w tym samym miejscu. (11:30 PM, 9)

GAY DIVORCEE ★★ ★ — komedia ('34). Fred Astaire, Ginger Rogers. (12 AM, 7)

BENEATH THE PLANET OF THE APES ★★ — film science-fiction ('70). Drugi odcinek

- 7:00 (2) MURDER, SHE WROTE—serial kryminalny
(5) Ann Jillian—komedia
(7) Free Spirit—komedia
(9) 4 SEASONS—film fabularny
(11) Nature—film dokumentalny
(32) America's Most Wanted
- 7:30 (5) Sister Kate—komedia
(7) THUNDERBALL—film fabularny
(32) Totally Hidden Video—program rozrywkowy
- 8:00 (2) LIBERACE: BEHIND THE MUSIC—film fabularny
(5) GODDESS OF LOVE—film fabularny
(11) Great Performances—teatr tv
(20) INSPECTOR GENERAL—film fabularny
(32) Married... with Children—komedia
(66) McCLOUD—serial kryminalny
- 8:30 (32) Open House—komedia
(50) BRANDED—seryjny western
- 9:00 (9) Dziennik
(11) Masterpiece Theatre
(32) Tracey Ullman—komedia
(50) Twilight Zone—serial fantastyczny
- 9:30 (32) Garry Shandling—komedia
(66) Crime Stoppers 800
- 9:45 (20) Yoga

nek historii planety małp, na której ludzie ukrywają się głęboko pod ziemią. Charlton Heston. (12:30 AM, 50)

BACHELOR MOTHER ★★ ★ — komedia ('39) David Niven, Ginger Rogers. (2:15 AM, 7)

SEEMS LIKE OLD TIMES ★★ ★ — komedia ('80). Goldie Hawn, Chevy Chase. Małżeństwo prawników przeżywa kryzys gdy pojawia się ex-małżonek w dodatku uciekający przed prawem. (3 AM, 9)

Najciekawsze programy dnia

Sunday Today przedstawi wypowiedzi noworoczne George'a Busha, biskupa z Południowej Afryki—Desmonda Tutu, świadków trzęsienia ziemi w San Francisco i Dalai Lamy. (9 AM, 5)

Stalin's Ghost—film dokumentalny, w którym m.in. rozmowy z tymi, którzy przeżyli stalinowskie obozy. (11 AM, 5)

Wide World of Kids—reportaż na temat młodych ludzi z całego świata. (4 PM, 7)

Great Performances: Michael Tilson Thomas Conducts Miami's New World Symphony—nowa orkiestra symfoniczna z Miami, złożona z najlepszych młodych muzyków w USA w koncercie sylwestrowym. (4 PM, 11)

King Orange Jamboree Parade—transmisja parady noworocznej z Miami. (6 PM, 5)

An Evening of Championship Skating ('86)—najlepsi łyżwiarze figurowi w pokazach tanecznych. (6 PM, 11)

- 10:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Monsters—serial grozy
(11) Who's Line Is It Anyway?—komedia
(20) BLUE ANGEL—film fabularny
(32) Radio's Top Videos—program rozrywkowy
(50) Bullwinkle—film animowany
(66) UNTOUCHABLES—serial kryminalny
- 10:30 (9) MAGNUM, P.I.—serial kryminalny
(11) Dave Allen at Large—komedia
(50) STAR TREK: THE NEXT GENERATION—serial science-fiction
- 10:45 (2) Happy New Year America, 1990
(7) Dick Clark's New Year's Rockin' Eve '90—program rozrywkowy
- 11:00 (11) DR. WHO—serial science-fiction
11:15 (5) Night Music—program muzyczny
11:30 (2) All Night Party
(9) SAME TIME, NEXT YEAR—film fabularny
(50) WAR OF THE WORLDS—serial grozy
- 11:45 (20) Yoga
- AM**
- 12:00 (7) GAY DIVORCEE—film fabularny
(66) Wrestling
- 12:15 (2) Dziennik
- 12:30 (2) Entertainment This Week—magazyn showbiznesu
(50) BENEATH THE PLANET OF THE APES—film fabularny
- 12:35 (11) DR. WHO—serial science-fiction
12:45 (5) Warner—dyskusja

Nature—film dokumentalny o weteranie Wietnamu, który rozpoczął prywatną wojnę aby ochronić niedźwiedzia grizzly — Dougu Peacocku. (7 PM, 11)

Great Performances: December Flowers—spektakl w którym Jean Simmons gra wdowę usiłującą wnieść nowe nadzieje w życie swej starej ciotki. (8 PM, 11)

Masterpiece Theatre: Talking Heads—Bed Among the Lentils—Maggie Smith w roli znudzonej żony wikariusza. (9 PM, 11)

Radio's Top Videos—program transmitowany na żywo z Chicago (Clark St. i Ontario St.), którego gospodarzami będą Rich Koz i Amy Scott. Zawartość programu przygotowana została przez znanych dziennikarzy radiowych, a wśród wybranych muzycznych nagrań magnetowidowych znajdują się utwory Rolling Stones, Billy Joel, Michael Jackson, Prince, Madonna, New Kids on the Block, Peter Gabriel, Cyndi Lauper, U2, Tina Turner, Robert Palmer, Whitney Houston, Eurythmics, Dire Straits i innych. (10 PM, 32)

Happy New Year America, 1990—transmisja z obchodów noworocznych w Grand Ballroom w Waldorf-Astoria Hotel. (10:45 PM, 2)

New Year's Rockin' Eve '90—transmisja z obchodów noworocznych w Coconut Grove w Hollywood i w Nowym Jorku. (10:45 PM, 7)

Night Music—powtórzenie koncertu Hanka Ballarda i Midnighters, piosenkarza Djavana, trębacza Milesa Davisa i basisty Marcusa Millera. (11:15 PM, 5)

All Night Party—najlepsza muzyka z 1989 roku na video. (11:30 PM, 2)

Poniedziałek 1 stycznia

PM

- 12:00 (5) HALL OF FAME BOWL
(9) Dziennik
(32) I Love Lucy Marathon
(50) Webster—komedia
(66) Every Day—magazyn
- 12:30 (2) COTTON BOWL
(5) CITRUS BOWL
(11) Future Forum: A World of Competition—dyskusja
(20) MAN WHO KNEW TOO MUCH—film fabularny
(50) Laverne & Shirley—komedia
- 1:00 (9) GIANT—film fabularny
(50) Addams Family—komedia
(66) RIFLEMAN—seryjny western
- 1:30 (11) Great Performances—program muzyczny
(50) Bewitched—komedia
- 2:00 (20) MONSIEUR VINCENT—film fabularny
(50) CARE BEARS—film animowany
(66) BONANZA—seryjny western
- 2:30 (50) HEATHCLIFF—film animowany
- 3:00 (50) BUGS BUNNY & FRIENDS—film animowany
(66) FALL GUY—serial przygodowy
- 3:30 (5) FIESTA BOWL
(11) Carmina Burana—koncert muzyki poważnej
(50) TOM AND JERRY—film animowany
- 3:45 (7) ROSE BOWL
- 4:00 (2) People's Court
(20) STRANGE LOVE OF MARTHA IVERS—film fabularny
(66) KNIGHT RIDER—serial przygodowy
- 4:30 (2) Dziennik
(50) TEENAGE MUTANT NINJA TURTLES—film animowany
- 5:00 (9) CRITIC'S CHOICE—film fabularny
(11) World of Survival—film przyrodniczy
(50) Brady Bunch—komedia
(66) Punky Brewster—komedia
- 5:30 (11) Business Report
(50) Growing Pains—komedia
(66) Leave It To Beaver—komedia
- 6:00 (11) Dziennik
(20) DIABOLIQUE—film fabularny
(50) Silver Spoons—komedia
(66) HIGHWAY TO HEAVEN—serial przygodowy
- 6:30 (2) Entertainment Tonight—magazyn
(32) What's Wrong with Our Weather?—reportaż
- 7:00 (2) Major Dad—komedia
(5) ORANGE BOWL
(9) DIAL "M" FOR MURDER—film fabularny
(11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(20) Christmas Calendar—film dokumentalny
(32) 21 JUMP STREET—serial krym

- (50) SAND PEBBLES—film fabularny
(66) ROUGH NIGHT IN JERICHO—film fabularny
- 7:30 (2) Famous Teddy Z—komedia
(7) SUGAR BOWL
(11) Frugal Gourmet—program kulinarny
- 8:00 (2) Murphy Brown—komedia
(11) National Geographic—film dokumentalny
(20) BIG LIFT—film fabularny
(32) ALIEN NATION—serial science-fiction
- 8:30 (2) Designing Women—komedia
- 9:00 (2) (32) Dziennik
(11) From Vienna: The New Year's Celebration 1990—koncert muzyki poważnej
(66) Brothers—komedia
- 9:30 (2) Doctor, Doctor—komedia
- 10:00 (2) Dziennik
(9) WHAT EVER HAPPENED TO BABY JANE?—komedia
(20) GRAND ILLUSION—film fabularny
(32) M*A*S*H—komedia
(66) Mana's Family—komedia
- 10:30 (2) Pat Sajak—program rozrywkowy
(5) Dziennik
(11) Karajan Legend—film dokumentalny
(32) Comedy Express—program satyryczny
(50) All In The Family—komedia
(66) Barney Miller—komedia
- 11:00 (5) Tonight—program rozrywkowy prowadzi Johnny Carson
(7) Dziennik
(32) Three's Company—komedia
(50) All in the Family
(66) Kate & Allie—komedia
- 11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(7) Nightline—program polityczny prowadzi Ted Koppel
(11) Crisis: Who Will Do Science?—film dokumentalny
(32) STAR TREK—serial science-fiction
(50) Odd Couple—komedia
(66) It's A Living—komedia

A.M.

- 12:00 (5) Late Night—program rozrywkowy prowadzi David Letterman
(7) SHOW BUSINESS—film fabularny
(11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(50) Mary Tyler Moore—komedia
- 12:30 (2) Dziennik
(11) Nature—film dokumentalny
(32) Taxi—komedia
(50) After Hours—magazyn rozrywki
(66) Best of Groucho—teleturniej
- 12:45 (9) MAME—film fabularny

Indeks filmów

POTEMKIN ★★★★★—dramat ('25). Słynny film Serieja Eisensteina o początkach rewolucji w 1905 roku. (7 AM, 20)

D.O.A. ★★★★★—dramat kryminalny ('49). Edmond O'Brien, Pamela Britton, Neville Brand. Pośrednik sprzedaży nieruchomości odkrywa, że został otruty, wolno działającą trucizną. Teraz zanim umrze, chce odnaleźć swojego mordercę... (8 AM, 5)

THEY MADE ME A CRIMINAL ★★★★★—dramat ('39). Bokser myśli, że zabił człowieka, w związku z tym zaczyna uciekać przed prawem. (9:30 AM, 20)

MR. ARKADIN ★★★★★—kryminał ('55). Orson Wells i Patricia Medina w historii amerykańskiego milionera ukrywającego swą przeszłość. (11 AM, 20)

MAN WHO KNEW TOO MUCH ★★★★★—dramat kryminalny ('34) produkcji brytyjskiej, w reż. Alfreda Hitchcocka, o wakacjach przypadkowo wplątanych z porwaniami i zamachami. (12:30 PM, 20)

GIANT ★★★★★—dramat ('56) d. Elizabeth Taylor, Rock Hudson, James Dean. Epicka

opowieść o bogatym Teksaszczyku, jego pięknej żonie i buntowniczym pracowniku. Oscar dla reżysera, George'a Stevensa. (1 PM, 9)

MONSIEUR VINCENT ★★★★★—francuski film biograficzny ('47). Biografia św. Vincenta de Paul. Reż. Maurice Cloche. Pierre Fresnay, Aime Clariond. Oscar za najlepszy film zagraniczny. (2 PM, 20)

STRANGE LOVE OF MARTHA IVERS ★★★★★—dramat ('46) Barbara Stanwyck, Kirk Douglas, Van Heflin. (4 PM, 20)

CRITIC'S CHOICE ★★★★★—komedia ('63). Bob Hope, Lucille Ball. Krytyk teatralny łamie przyrzeczenie dan żonie, że nie będzie podejmował się krytyki jej pracy. (5 PM, 9)

DIABOLIQUE ★★★★★—thriller psychologiczny ('55) prod. francuskiej z Simone Signoret. Reż. George Henri Clouzot. (6 PM, 20)

DIAL "M" FOR MURDER ★★★★★—dramat kryminalny ('54). Reż. Alfred Hitchcock. Ray Milland, Grace Kelly. Pewien mężczyzna planuje morderstwo swojej żony, a kiedy plan się nie powodzi, usiłuje dowieść, że to ona jest morderczynią. (7 PM, 9)

SAND PEBBLES ★★★★★—dramat wojenny ('66) Steve McQueen, Richard Crenna. (7 PM, 50)

ROUGH NIGHT IN JERICHO ★★★★★—western ('67). Dean Martin, George Peppard, Jean Simmons. (7 PM, 66)

BIG LIFT ★★★★★—dramat ('50). Przeżycia żołnierzy w Berlinie tuż po zakończeniu wojny. (8 PM, 20)

WHAT EVER HAPPENED TO BABY JANE? ★★★★★—dramat sensacyjny ('62). Bette Davis i Joan Crawford w historii dwóch nienawidzących się siostr mieszkających w jednym domu. Reż. Robert Aldrich. (10 PM, 9)

GRAND ILLUSION ★★★★★—słynny dramat wojenny ('37) w reż. Jeana Renoira. Rzecz dzieje się w niemieckim obozie jenieckim w czasie I wojny światowej. Jean Gabin, Erich von Stroheim. (10 PM, 20)

SHOW BUSINESS ★★★★★—komedia ('44) Eddie Cantor, George Murphy. (12 AM, 7)

MAME ★★★★★—komedia muzyczna ('74). Lucille Ball, Robert Preston. Po śmierci ojca młody chłopak zamieszkuje u swojej ciotki... (12:45 AM, 9)

CAPTAIN KIDD ★★★★★—film przygodowy ('45) Charles Laughton. (2 AM, 5)

HIPS, HIPS, HOORAY ★★★★★—komedia ('34) Wheeler i Woosley, Ruth Etting. (3 AM, 7)

MAN WHO HAUNTED HIMSELF ★★★★★—angielski thriller psychologiczny ('70) w którym Roger Moore walczy ze swym groźnym alter ego. Hildegard Neil (3 AM, 50)

Najciekawsze programy dnia

Cotton Bowl Parade—transmisja z parady noworocznej w Dallas. (9 AM, 2)

Fiesta Bowl Parade—transmisja z parady odbytej 31 grudnia w Phoenix, Arizona. (9 AM, 5)

Lucy's Greatest Hits—19 odcinków "I Love Lucy" z Lucille Ball, wśród występujących m.in. John Wayne. (9 AM, 32)

Tournament of Roses Parade—transmisja z największej noworocznej parady w Pasadena w południowej Kalifornii. (10 AM, 2, 5, 7)

Future Forum: a World of Competition—dyskusja z udziałem: Petera Jenningsa, Jesse Jackson, były prez. Francji Valery Giscard d'Estaing, ministrowie finansów: meksykański Pedro Aspe i japoń Toyoo Gyohten, sowiecki przedstawiciel Eugeni Kutowoy. (12:30 PM, 11)

Great Performances: Broadway Sings—The Music of Jule Styne—muzyka kompozytora "Gypsy", "Funny Girl", "Gentlemen Prefer Blonds". Sydney Dance Company. (1:30 PM, 11)

Carmina Burana—noworoczny koncert w wykonaniu Ber'lin Philharmonic Orchestra, Seiji Ozawa, Kathleen Battle, Frank Lopardo i japońskiego 170-osobowego chóru Shinyukai. (3:30 PM, 11)

From Vienna: The New Year's Celebration 1990—dorocznemu koncertowi gospodarzy Walter Cronkite. W tym roku Vienna Philharmonic wystąpi pod dyrekcją Zubina Methy. (9 PM, 11)

Karajan Legend—film dokumentalny na temat zmarłego niedawno wielkiego kompozytora i dyrygenta wiedeńskiego—Herbert von Karajana. (10:30 PM, 11)

PM

- 5:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Charles in Charge—komedia
(11) World of Survival—film przyrodniczy
(20) J. niemiecki
(32) Family Ties—komedia
(50) Brady Bunch—komedia
(66) Punky Brewster—komedia
5:30 (9) WKRP In Cincinnati—komedia
(11) Business Report
(32) Mr. Belvedere—komedia
(50) Growing Pains—komedia
(66) Leave It To Beaver—komedia
6:00 (5) Family Feud—teleturniej
(9) Cheers—komedia
(11) Dziennik
(32) Cosby Show—komedia
(50) Silver Spoons—komedia
(66) HIGHWAY TO HEAVEN—serial przygodowy
6:30 (2) Entertainment Tonight—magazyn
(5) Hard Copy—magazyn informacyjny
(7) Wheel of Fortune—teleturniej
(9) Night Court—komedia
(20) Planet Earth—film dokumentalny
(32) Current Affair—magazyn informacyjny

Indeks filmów

- CURSE OF THE LIVING CORPSE** ★★—thriller ('63). Milioner straszy swych spadkobierców nawet po śmierci. (9 AM, 50)
MOTHER LODE ★★—film przygodowy ('82). Charlton Heston, Kim Basinger. Bracia bliźniacy poszukują złota w Kanadzie. (7 PM, 9)
TURK-182 ★★—('85). Timothy Hutton, Kim Cattrall. (7 PM, 32)
JOHNNY GUITAR ★★—dramat ('54). Joan Crawford. (7 PM, 50)
I'LL SEE YOU IN MY DREAMS ★★—musical ('52). Doris Day, Danny Thomas. (11 PM, 7)

Wtorek, 2 stycznia

- (50) Silver Spoons—komedia
7:00 (2) Rescue 911
(5) MATLOCK—serial kryminalny
(7) Who's The Boss?—komedia
(9) MOTHER LODE—film fabularny
(20) Bodywatch—o zdrowiu
(32) TURK-182—film fabularny
(50) JOHNNY GUITAR—film fabularny
(66) Film fabularny
7:30 (7) Wonder Years—komedia
(11) This Old House—program dla majsterkowiczów
8:00 (2) Film fabularny
(5) IN THE HEAT OF THE NIGHT—serial kryminalny
(7) ROSEANNE—komedia
(11) Nova—film dokumentalny
(20) Glass—film dokumentalny
8:30 (7) Coach—komedia
(20) Crime File—dyskusja
9:00 (5) MIDNIGHT CALLER—serial sensacyjny
(7) THIRTYSOMETHING—serial obyczajowy
(9) (32) Dziennik
(11) American Experience—film dokumentalny
(50) SAINT—serial kryminalny
(66) Carol Burnett and Friends—komedia
9:30 (20) Faces of Culture—antropologia
(66) Kate & Allie—komedia
10:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Jeffersons—komedia
(11) Thriving on Chaos—program dokumentalny
(20) Yoga
(32) M*A*S*H—komedia
(50) Sanford & Son—komedia
(66) Brothers—komedia
10:30 (2) Pat Sajak—program rozrywkowy
(5) Tonight—program rozrywkowy prowadzi Jay Leno
(7) Nightline—magazyn polityczny prowadzi Ted Koppel
(9) HILL STREET BLUES—serial policyjny
(20) MAN WHO KNEW TOO MUCH—film fabularny
(32) Comedy Express—program

- BERLIN TUNNEL 21** ★★—dramat sensacyjny ('81). Richard Thomas, Horst Buchholz. Pewien desperat kopie tunel pod berlińskim murem. (11:30 PM, 9)
MALIBU BEACH ★—komedia ('78). Kim Lankford, James Daughton (1 AM, 32)
LUCKY JOHNNY: BORN IN AMERICA ★★—dramat ('81). James Westerfield. (2 AM, 5)
7 DAYS ASHORE ★★—komedia ('44). Virginia Mayo, Wally Brown. (2 AM, 7)
CONQUEST OF THE PLANET OF APES ★★—film science-fiction ('72) czwarty z serii o planecie małp w 1991 r. (3 AM, 9)

MARCO THE MAGNIFICENT ★★—film przygodowy ('65) prod. francuskiej, o podróżach Marco Polo. Horst Buchholz, Elsa Martinelli, Omar Sharif, Anthony Quinn. (3 AM, 50)

Najciekawsze programy dnia

- Great Performances: December Flower**—patrz niedziela, 8 p.m. (2 PM, 11)
Nova przedstawi film na temat rozwoju badań kosmicznych. (8 PM, 11)

- satyryczny
(50) All In The Family—komedia
(66) Barney Miller—komedia
11:00 (7) I'LL SEE YOU IN MY DREAMS—film fabularny
(11) Frida Kehl: Portrait of an Artist—film dokumentalny
(32) Three's Company—komedia
(66) Maude—komedia
11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(5) Late Night—program rozrywkowy prowadzi David Letterman
(9) BERLIN TUNNEL 21—film fabularny
(50) STAR TREK—serial Science-fiction
(50) Odd Couple—komedia
(66) It's A Living—komedia

A.M.

- 12:00 (11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(50) Mary Tyler Moore—komedia
12:30 (2) Dziennik
(5) Later—wywiady ze znanymi ludźmi prowadzi Bob Costas
(11) National Geographic—film dokumentalny
(32) Taxi—komedia
(50) After Hours—program rozrywkowy

American Experience: Forbidden City, USA.—próby asymilacji do głównego nurtu amerykańskiego życia, dokonywane przez drugie pokolenia azjatyckich imigrantów w San Francisco. (9 PM, 11)

Thriving on Chaos—serial dokumentalny na temat rewolucyjnych zmian na amerykańskiej scenie biznesowej: żegnajcie amerykańscy biliarderzy, witajcie małe, sprawne mini-firmy. Kolejne odcinki co wieczór o tej samej porze. (10 PM, 11)

Frida Kehl: Portrait of an Artist—historia życia i twórczości meksykańskiej malarzki. (11 PM, 11)

Środa, 3 stycznia

PM

- 5:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Charles in Charge—komedia
(11) World of Survival—film przyrodniczy
(32) Family Ties—komedia
(50) Brady Bunch—komedia
(66) Punky Brewster—komedia
5:30 (9) WKRP In Cincinnati—komedia
(11) Business Report
(32) Mr. Belvedere—komedia
(50) Growing Pains—komedia
(66) Leave It To Beaver—komedia
6:00 (9) Cheers—komedia
(11) Dziennik
(20) J. hiszpański
(32) Cosby Show—komedia
(50) Silver Spoons—komedia
(66) HIGHWAY TO HEAVEN—serial przygodowy
6:30 (2) Entertainment Tonight—magazyn
(5) Hard Copy—magazyn informacyjny
(7) Wheel of Fortune—teleturniej
(9) KOSZYKÓWKA
(32) Current Affair—magazyn informacyjny
7:00 (2) BEAUTY AND THE BEAST—serial fantastyczny
(5) Unsolved Mysteries
(7) Growing Pains—komedia
(11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(20) Story of the Symphony—program muzyczny
(32) HIGHLANDER—film fabularny
(50) TIME TO DIE—film fabularny
(66) Film fabularny
7:30 (7) Head of the Class—komedia
(11) House on the Waterfall—film dokumentalny
8:00 (2) JACK AND THE FATMAN—serial kryminalny

- (5) Night Court—komedia
(7) Doogie Howser, M.D.—komedia
(11) Discover: The World of Science—program popularno-naukowy
8:30 (5) My Two Dads—komedia
(7) Anything But Love—komedia
(20) Here's to Your Health—o zdrowiu
9:00 (2) WISEGUY—serial kryminalny
(5) QUANTUM LEAP—serial fantastyczny
(7) CHINA BEACH—serial wojenny
(9) (32) Dziennik
(50) SAINT—serial kryminalny
(66) Carol Burnett and Friends—komedia
9:30 (20) Portrait of a Family—socjologia
(66) Kate & Allie—komedia
10:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Jeffersons—komedia
(11) Thriving on Chaos—reportaż
(20) Aerobik
(32) M*A*S*H—komedia
(50) Sanford & Son—komedia
(66) Brothers—komedia
10:30 (2) Pat Sajak—program rozrywkowy
(5) Tonight—program rozrywkowy prowadzi Johnny Carson
(7) Nightline—program polityczny prowadzi Ted Koppel
(9) HILL STREET BLUES—serial policyjny
(20) Art of the Western World—film dokumentalny
(32) Comedy Express—program satyryczny
(50) All In The Family—komedia
(66) Barney Miller—komedia
11:00 (7) DAUGHTER OF ROSIE O'GRADY—film fabularny
(11) Asylum—film dokumentalny
(32) Three's Company's Friends: The Ropers—komedia
(66) Maude—komedia
11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(5) Late Night—program rozrywkowy prowadzi David Letterman
(9) BODY AND SOUL—film fabularny
(20) From Socrates to Sartre—filozofia
(32) STAR TREK—serial science-fiction
(50) Odd Couple—komedia
(66) It's A Living—komedia
A.M.
12:00 (11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(50) Mary Tyler Moore—komedia
12:30 (2) Dziennik
(5) Later—wywiady ze znanymi ludźmi prowadzi Bob Costas
(11) Nova—serial popularno-naukowy
(32) Taxi—komedia
(50) After Hours—program rozrywkowy

Indeks filmów

- HAUNTED STRANGLER** ★★—thriller brytyjski ('56). Pisarz usiłuje oczyścić z zabójstwa, kogoś kto już został za nie powieszony. (9 AM, 50)
HIGHLANDER ★★—film przygodowy ('86) Sean Connery, Christopher Lambert. (7 PM, 32)
TIM TO DIE ★★—dramat kryminalny ('74). Rex Harrison, Rod Taylor. (7 PM, 50)
DAUGHTER OF ROSIE O'GRADY ★★—musical ('50). June Haver, Gorden MacRae. (11 PM, 7)

BODY AND SOUL ★★—dramat ('81). Leon Isaac Kennedy, Jayne Kennedy. Bokser inspirowany jest do zwycięstwa przez siostrę walczącą z ciężką chorobą. (11:30 PM, 9)

MALIBU HIGH ★★—komedia ('79). Jill Lansing, Stuart Taylor. (1 AM, 32)

GENTLE SINNERS ★★—komedio-dramat ('81) Christopher Earle. (2 AM, 5)

LIFE OF THE PARTY ★★—komedia ('37) f Ann Miller, Gene Raymond. (2 AM, 7)

GARGOYLES ★—film grozy ('72). Cornel Wilde. Antropolog i jego córka na tropie demonów. (3 AM, 9)

TILL MARRIAGE DO US PART ★★—komedia ('74). Laura Antonelli, Alberto Lionello. (3 AM, 50)

BEFORE DAWN ★★—kryminał ('33) Stuart Erwin, Dorothy Wilson. (3:30 AM, 7)

Najciekawsze programy dnia

- An Evening of Championship Skating** ('86)—patrz niedziela, 6 PM (2 PM, 11)
House of the Waterfall—spojrzenie na najważniejszy budynek XX wieku—Fallingwater w Pensylwanii—dzieło Franka Lloyd Wrighta. (7:30 PM, 11)
American Masters: Milos Forman—znany czeski reżyser, tworzący w USA, autor "Hair", "Amadeus", fragmenty jego nowego filmu—"Valmont". (9 PM, 11)
Asylum—historia amerykańskich instytucji leczenia psychiatrycznego. (11 PM, 11)
Nova—patrz wtorek, 8 p.m. (12:30 AM, 11)

Czwartek, 4 stycznia

PM

- 5:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Charles in Charge—komedia
(11) World of Survival—film przyrodniczy
(32) Family Ties—komedia
(50) Brady Bunch—komedia
(66) Punky Brewster—komedia
- 5:30 (9) WKRP In Cincinnati—komedia
(11) Business Report
(32) Mr. Belvedere—komedia
(50) Growing Pains—komedia
(66) Leave It To Beaver—komedie
- 6:00 (9) Cheers—komedie
(11) Dziennik
(32) Cosby Show—komedie
(50) Silver Spoons—komedie
(66) HIGHWAY TO HEAVEN—serial przygodowy
- 6:30 (2) Entertainment Tonight—magazyn
(5) Hard Copy—magazyn informacyjny
(7) Wheel of Fortune—teleturniej
(9) Night Court—komedie
(32) Current Affair—magazyn informacyjny
- 7:00 (2) 48 HOURS—magazyn informacyjny
(5) Cosby Show—komedie
(7) FATHER DOWLING MYSTERIES—serial kryminalny
(9) KOSZYKÓWKA
(11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(20) Bodywatch—o zdrowiu
(32) BIRDS—film fabularny
(50) IN THE SHADOW OF KILIMANJARO—film fabularny
(66) film fabularny
- 7:30 (5) Different World—komedie
(11) Sneak Previews—recenzje filmowe
- 8:00 (2) ISLAND SON—serial obyczajowy
(5) Cheers—komedie
(7) YOUNG RIDERS—seryjny western
(11) Jacques Cousteau's North America—film dokumentalny
- 8:30 (5) Dear John—komedie
(20) J. francuski
- 9:00 (2) KNOTS LANDING—serial obyczajowy
(5) L.A. LAW—serial obyczajowy
(7) Prime Time Live—magazyn informacyjny
- (9) (32) Dziennik
(11) MYSTERY!—serial kryminalny
(50) SAINT—serial kryminalny
(66) Carol Burnett & Friends—komedie
- 9:30 (66) Kate & Allie—komedie
- 10:00 (2) (5) (7) Dziennik
(9) Jeffersons—komedie
(11) Thriving on Chaos—reportaż
(20) Yoga
(32) M*A*S*H—komedie
(50) Sanford & Son—komedie
(66) Brothers—komedie
- 10:30 (2) Pat Sajak—program rozrywkowy
(5) Tonight—program rozrywkowy prowadzi Johnny Carson
(7) Nightline—program polityczny prowadzi Ted Koppel
(9) HILL STREET BLUES—serial kryminalny
(20) Your City Colleges—dyskusja
(32) Comedy Express—program satyryczny
(50) All In The Family—komedie
(66) Barney Miller—komedie
- 11:00 (7) TROUBLE ALONG THE WAY—film fabularny
(11) Reliving the Lindberg Case—film dokumentalny
(20) The World: a Television History—film dokumentalny
(32) Three's Company's—komedie
(66) Maude—komedie
- 11:30 (2) Arsenio Hall—program rozrywkowy
(5) Late Night—program rozrywkowy prowadzi David Letterman
(9) FIGHTING BACK—film fabularny
(32) STAR TREK—serial science-fiction
(50) Odd Couple—komedie
(66) It's A Living—komedie

A.M.

- 12:00 (11) Chicago Tonight with John Callaway—dyskusja
(50) Mary Tyler Moore—komedie
(66) American Skier—program sportowy
- 12:30 (2) Dziennik
(5) Later—wywiady ze znanymi ludźmi prowadzi Bob Costas
(11) Discover the World of Science—program popularno-naukowy
(32) Taxi—komedie
(50) After Hours—program rozrywkowy

Indeks filmów

CURSE OF THE VOODOO ★★—horror ('65). Kiedy myśliwi przypadkiem wraczą na tereny "święte", satę się ofiarą klątwy. (9 AM, 50)

BIRDS ★★★★★—film grozy ('63), w reż. Alfreda Hitchcocka o mieście zaatakowanym przez dzikie ptaki. Suzanne Pleshette, Rod Taylor. (7 PM, 32)

IN THE SHADOW OF KILIMANJARO ★★—dramat ('66). Ekranizacja powieści Hemingway'a. John Rhys-Davies, Timothy Bottoms. (7 PM, 50)

TROUBLE ALONG THE WAY ★★—komedie ('53). John Wayne, Donna Reed. (11 PM, 7)

FIGHTING BACK ★★—dramat ('60) oparty na życiu amerykańskiego futbolisty, który pomimo poważnych kontuzji po wojnie w Wietnamie, brał udział w 4 Super

Bowls. Robert Urich. (11:30 PM, 9)

BUTTERFLY AFFAIR ★★—dramat ('71) Claudia Cardinale. (2 AM, 5).

BED OF ROSES ★★—komedie ('33). Constance Bennett, Joel McCrea. (2 AM, 7)

BOMBA THE JUNGLE BOY ★★—film przygodowy ('49) (2 AM, 32)

STAR MAIDENS ★★—film science-fiction ('76) produkcji angielskiej o przygodach dwóch uchodźców z innej planety na Ziemi. Pierre Brice (Winnetou), Gareth Thomas (2 AM, 50)

BLACK GOLD ★★—film przygodowy ('63). Philip Carey, Diane McBain. Czarne złoto to ropa naftowa... (3 AM, 9)

YOU CAN'T BUY LUCK ★★—kryminał ('37). Onslow Stevens, Helen Mack. (3:30 AM, 7)

**FINLANDIA
VODKA**
Życzymy Wam
Wesołych Świąt

I KARNAWAŁOWY BAL PRASY, RADIA I TELEWIZJI

odbędzie się 20 stycznia 1990 roku
w sali bankietowej

"Chateau Ritz"

9100 N. Milwaukee, Niles

Udział swój w balu zapowiedzieli:

Członkowie redakcji: "Dziennika Związkowego," "ALFY," "Kobiety," "Kurierka," "A'Propos," "Panorama," "Kalejdoskopu Tygodnia," "Zgody" prowadzący programy radiowe przez radiostacje: WPNA (Na serio, Zofia Boris, Łucja Śliwa, 3 Zmiana), WEDC (Gramza, Tomczyński), WSBC, WSSY (Czarnecki), WVX oraz telewizyjny kanał 25 (kablony)—ETC.

Do tańca grać będzie 10 osobowa orkiestra swingowa pod dyktando:

Lincolna McGraw-Beauchampa

Cena biletu tylko \$50 od osoby

(całość dochodu przeznaczona jest na cele charytatywne)

Podawany będzie obiad z 5 dań, bar otwarty (bezpłatny) przez 4½ godziny—Bilety sprzedawane będą tylko do 13 stycznia

Więcej informacji można uzyskać telefonując
na numer 312/777-5882

Bilety do nabycia: 5146 W. Belmont (przy Laramie)

Korespondencja z Paryża

U. Gaspard

Międzynarodowe Targi Sztuki Współczesnej w Paryżu

Co roku, w październiku we wspaniałym neobarokowym pałacu odbywa się targi sztuki współczesnej. Imponująca manifestacja sztuki, przy ciągą miłośników sztuki z całego świata, oraz menadżerów, kolekcjonerów i handlarzy sztuką. Objęcie wszystkich dzieł wystawianych jest prawie niemożliwe, ze względu na liczbę, jest ich około 3000, ale również ze względu na brak wyraźnych kryteriów rozkładu dzieł. Jest to przede wszystkim prezentacja galerii i ich pojemności artystycznej, tak więc rozplanowanie odbywa się w ramach danej galerii, a nie generalnie.

Targi na poziomie artystycznym sprawiają wrażenie przestrzeni przesyconej sztuką, chaotycznej i nieobejmowalnej. Dla każdego zwiedzającego umiejętność selektywnego spojrzenia jest konieczna, aby nie dać się zniewolić ilości prezentowanych dzieł.

W tym roku przestrzeń targów powiększono i dodatkowo zaprezentowało się 20 galerii, zwiększyła się ilość zwiedzających, co utrudniało partycypację i przemieszczanie się.

FIAC mimo wymienionych minusów, najczęściej natury organizacyjnej czy technicznej, nie stracił jednak na roli "miejsca - soczewki" — wydarzeń w świecie sztuki współczesnej. Jest też ciągle barometrem nie tylko na poziomie artystycznym, ale też rynku sztuką. Dla miłośników sztuki jest prawdziwą "uczta artystyczną przy której zasiadają" zarówno wielcy klasycy jak i młode talenty. FIAC sugeruje też nowe tendencje, nowe ścieżki jakie zaznaczają się w sztuce najnowszej. W doborze dzieł zauważyć jednak należy pewien konserwatyzm i ostrożność, najczęściej są to dzieła cenne, już uznane, co do młodych malarzy, są to malarze przyjeździ już na rynku co najmniej od roku lub dwóch. Ostrożność ta ma niestety źródło w tzw. bodźcach finansowych. Galerie nastawione są bardziej na korzyści finansowe niż na otwieranie nowych "przestrzeni artystycznych". Tak więc FIAC nie jest tylko wydarzeniem kulturalnym, ale też ekonomicznym.

500 eksponujących, 800 artystów, około 100,000 wizytujących, około 200 milionów franków obrotu, 2000 Fr. na wizytującego i około 2 miliony franków na galerię. Sumy jakie wymieniam są raczej odległe od realnych. Określają one oficjalną sytuację finansową, nie oddają porfitów finansowych z transakcji odbywających się w kulisach targów.

Niektóre galerie ujawniają tylko połowę swoich dochodów z FIAC-u. Wielkie święto sztuki, w Wielkim Pałacu

Galeria z Berlina

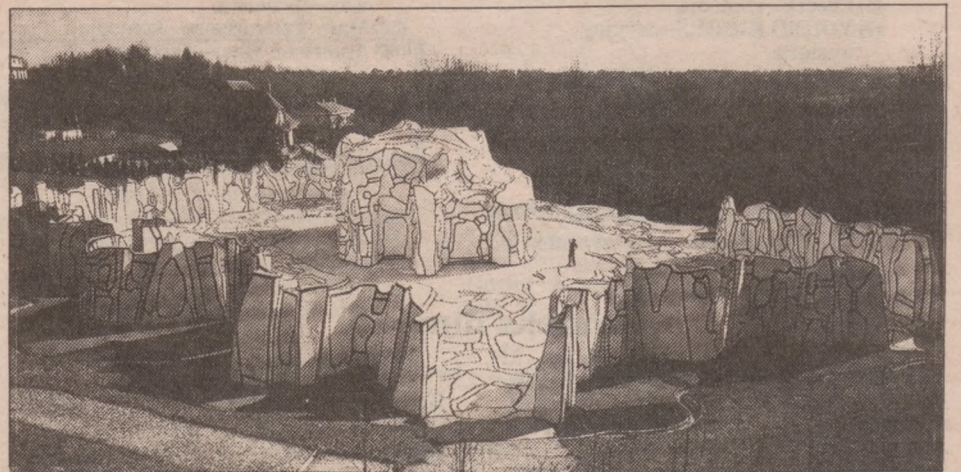
(Grande Palais), jest przede wszystkim finansową konkurencją galerii, które dają się rozpoznać i wzbogacić poprzez wystawianych w niej artystów. Trudno na tym targu sztuki o rewelację i nowość. Galerie preferują wystawić malarzy już zaafirmowanych na rynku światowym, których wartość jest ewidentna. Wśród nazwisk nie było więc niespodzianek i artystów nieznanych.

W tym roku najciekawiej zaprezentowały się galerie z Belgii, Brazylii, Korei, Danii, USA, Wielkiej Brytanii, Włoch, Meksyku i Holandii. Z prezentowanych galerii wyróżniły się przede wszystkim galerie niemieckie, których w tym roku było na FIAC-u 23. Niemcy w ostatnich dwudziestu latach stały się krajem najbardziej dynamicznym pod względem sztuki i handlu sztuką, są też "kopalnią" nowych talentów...

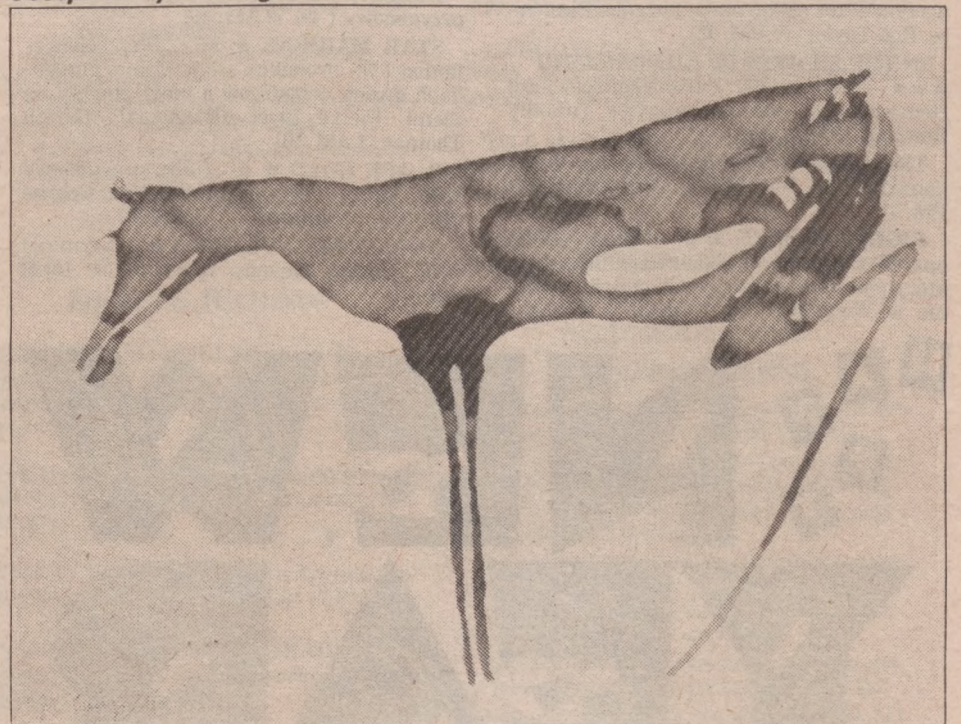
W porównaniu do Francji, której artyści krystalizują swój styl i są zjednoczeni wokół jednego centrum jakim jest Paryż, niemieccy artyści są bardziej otwarci na tendencje sztuki w świecie, poza tym tworzą kilka centr sztuki o równym poziomie artystycznym: Kolonia, Dusseldorf, Munich, Hamburg, Berlin. Galerie niemieckie przedstawiły cały wachlarz swojej sztuki XX wieku, a także wachlarz cen. Dzieło przedstawiciela Bauhausu (jednego z najbardziej znanych kierunków sztuki przed wojną) Lyonel Feiningera przekroczyło cenę 7 milionów franków. Artyści powojenni też byli wysoko "cenieni" między 300 a 800 tysięcy franków. Ze współczesnych artystów największą popularnością cieszyła się tak zwana generacja Nowych

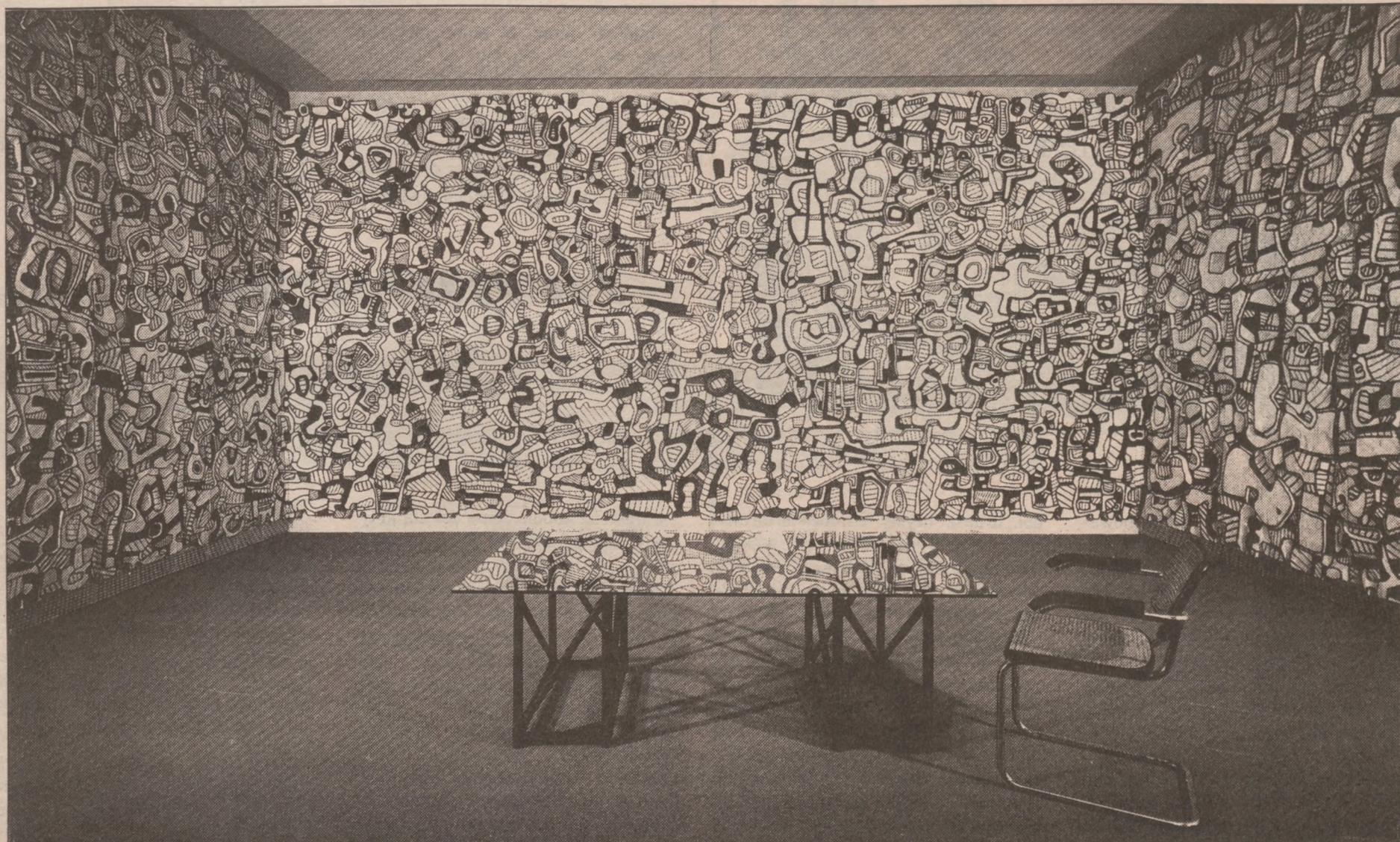

Jean Dubuffet — jeden z największych współczesnych artystów Francji.

Joseph Beuys — litografia. Galeria Heinz Holtmann

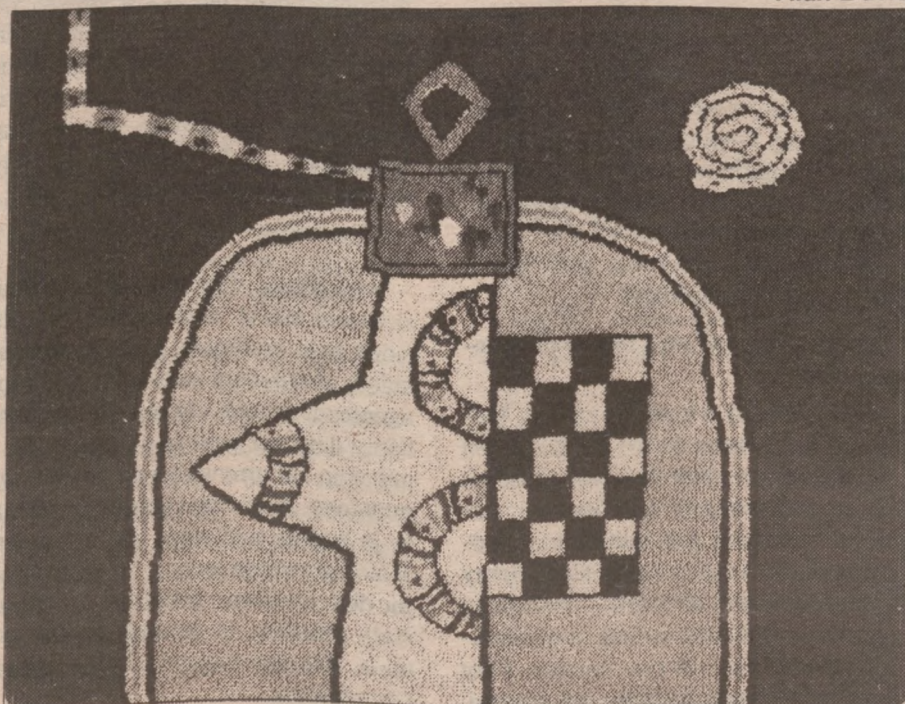

Fundacja Jean Dubuffet

L. Lemos, 1988. Galeria Joachim Becker

Alan Davie

Dzikich i Noe-dzikich, inaczej Nowy Ekspresjonizm reprezentowany przez Georges Baselitz, którego obrazy wyceniane były między 500 tys. a 2 milionami franków, oraz bohatera sprzedarzy i ekspozycji nowojorskich, Anselm Kifferra, którego obrazy osiągają ceny około 2 miliony franków.

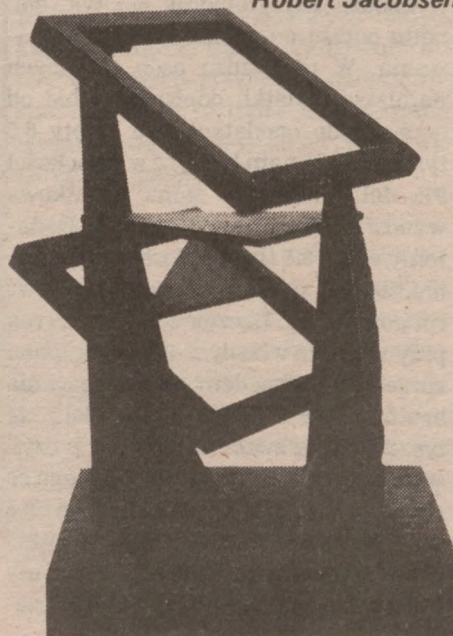
Najbardziej modnym artystą tego roku był Josef BOYS. Artysta, którym próbował w sposób oryginalny znieść granicę pomiędzy różnymi formami ekspresji. Zmarł trzy lata temu w wieku 65 lat. Był malarzem i rzeźbiarzem. W tym roku na targach wystawiany był przez 6 galerii. BOYS pracował w różnych rodzajach materii: surowe drzewo, metale chropowate, torby plastikowe, a nawet artykuły żywnościowe. Jego osobowość anarchiczna, zaznaczyła

się głęboko w epoce sztuki współczesnej. Jego charyzmat od czasu śmierci nie przestaje wzrastać. Obecność tak dużej ilości sztuki niemieckiej zasygnalizowała wzrastające jej znaczenie na rynkach sztuki, ujawniła otwarcie nowej epoki dla sztuki francuskiej, która to gotowa jest na nowe konfrontacje artystyczne, a szczególnie niemieckie i krajów wschodu.

Zauważyć można w Paryżu instalowanie się rynku niemieckiego. Pojawiają się nowe galerie niemieckie, które w szybkim czasie zdobywają popularność. W samym centrum nowej dzielnicy artystycznej, niedaleko muzeum Picassa w hotelu z XVIII w. otwarta została galeria niemiecka dysponująca 270 m² na trzech poziomach. Galeria zainaugurowała swój cykl ekspozycji dziełami: Carl Andre, Lucio Fontana, Willi de Kooning, Sol Le Witt, Manzoni, Miro, Picasso i Twombly. Ten międzynarodowy charakter wystaw zaznaczył się też na FIAC-u każda z galerii prezentowała nie tylko swoich artystów.

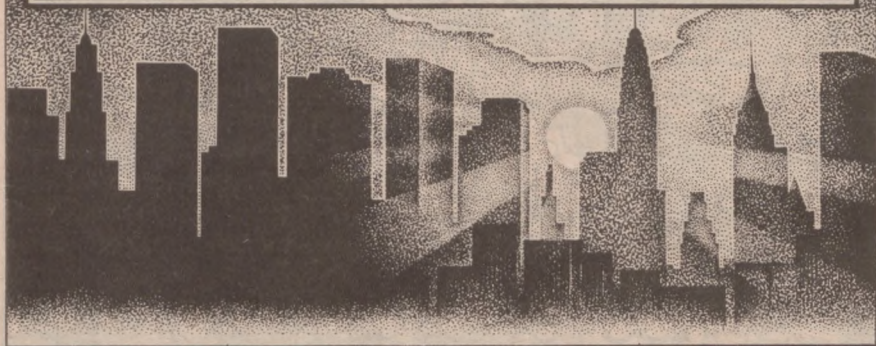
Jest to nowy znak zwiastujący epokę intensywniejszej wymiany mentalności i ekspresji artystycznej. Na razie na FIAC-u niezauważalna jest sztuka wschodu, z nielicznymi wyjątkami, ale w galeriach paryskich powoli wzrasta zainteresowanie tą sztuką, proporcjonalnie do wzrostu zainteresowania sytuacją polityczną na wschodzie. Z polskich artystów obecna była Abakanowicz. Pozwolę sobie na pewne przypuszczenie — myślę, że zaczyna się nowy okres dla sztuki polskiej i otwierają się nowe możliwości wejścia na rynek światowy, a przede wszystkim rynek francuski.

Robert Jacobsen

JAN FIJOR

Kupować, nie kupować?

Koniec roku sprzyja podsumowaniom, czyli remanentom, co czynię tym chętniej, że zebrało się kilka spraw, o które Państwo pytacie, a które wydają się być dosyć ważne . . .

(. . .) Obiecał pan wyjaśnić na czym polega atrakcyjność inwestowania w nieruchomości dla osób niechętnych podejmowania dużego ryzyka . . . (. . .) — pisze Waldemar M. z Chicago

Z dalszej części listu wynika, że nasz Czytelnik nie zamierza kupować domu w żadnej z tych atrakcyjnie wyglądających okolic, o których przed paroma tygodniami pisałem, a jednocześnie chciałby na tym domu zarobić.

Kilkakrotnie zwracałem już uwagę na zależność między stopniem podejmowanego ryzyka i ewentualnym wynagrodzeniem tegoż ryzyka. Zwykle bywa tak, że im większe ryzyko podejmujemy, tym większa jest nagroda. Zasada jest prosta i logiczna, jako że przecież stopień ryzyka jest również proporcjonalny do straty. Tak, nie wszyscy na ryzykowaniu dobrze wychodzą. Nie znaczy to też, że pomnażanie naszego kapitału odbywać się musi wyłącznie na drodze jakiegoś szalonego ryzyka.

Zdeponowanie pieniędzy w banku wiąże się również z ryzykiem, z tym, że jest ono minimalne. Niewiele większym ryzykiem trzeba wykazać się kupując domy "normalne", w okolicach o ustalonej renomie, popycie. Ograniczona ilość terenów budowlanych, rosnąca wciąż liczba ludności sprawiają, że zaczyna nam być coraz gęściej. A mieszkać gdzieś trzeba. Stąd, przy większym popycie a stałej podaży, ceny muszą rosnąć. Ryzyko minimalne i zarobek pewny. Tym bardziej, że pieniądź niestety traci systematycznie na wartości . . . Przypomnę raz jeszcze maksymę, której prawda jest niepodważalna: Korzystniej jest kupić marny dom w dobrej okolicy niż najpiękniejszy, w okolicy marnej. Trzymajmy się tej zasady a nie grozi nam nic!

Przykład: w północno-zachodniej części Chicago, którą znam najlepiej, ceny nieruchomości rosną mniej więcej w tempie ok. 10 proc. rocznie. Kupując dom wartości 120 tys. dol. należy się spodziewać wzrostu ceny do ok. 132 tys. dol po upływie roku.

Zalóżmy też, że koszty transakcji kupna i sprzedaży wyniosły ok. 8.5 tys.

dol., to nasz "czysty" zarobek na tej nieruchomości wynosi \$3.5 tys. dol. w ciągu roku. Niewiele, chociaż jeśli dokładnie policzyć . . . Zalóżmy, że nie mieszkaliśmy w tym domu, bo traktowaliśmy go jako inwestycję. Dom był wynajęty za tyle, ile wynosiła spłata miesięczna pożyczki na jego zakup plus podatek od nieruchomości plus woda plus ubezpieczenie. Wychodziliśmy więc — jak to się mówi — na zero. W ciągu roku spłaciłmy 800 dol. pożyczki, to już są nasze pieniądze. Mieliśmy też prawo odliczenia sobie od podatku odsetek od pożyczki wraz z podatkiem i ubezpieczeniem plus koszty utrzymania domu. Mieliśmy też prawo odpisać deprecjację domu, czyli jego amortyzację, jako że był to dom dochodowy. Dygresja: dom jednorodzinny też może być domem "biznesowym", pod warunkiem, że tak jest wykazywany w zeznaniach podatkowych (income tax return).

Korzystając z prawa odpisów amortyzacyjnych, zmuszeni jesteśmy do dodania do naszego dochodu do opodatkowania, kwoty uzyskanej z czynszu. Najczęściej, amortyzacja wraz z odpisami wydatków równoważą dochody z czynszów. Zatem naszą jedyną korzyścią podatkową będzie odpisanie sobie od dochodu do opodatkowania kosztów kredytu czyli odsetek od pożyczki. Niech to będzie około 10 tys. dol. Jednakże będziemy musieli zapłacić podatek od wzbogacenia, odejmijmy więc wzbogacenie od kosztów kredytu, co na to samo wychodzi. Otrzymujemy 6.5 tys. dol. netto odpisu od dochodu do opodatkowania. W przypadku osób płacących najniższe podatki, odpisanie sobie od dochodu do opodatkowania kwoty 6.5 tys. dol. daje nam korzyść w wysokości 975 dol. (najniższa stopa podatkowa wynosi w tym kraju 15 proc.). Dodajemy więc: 3.5 tys. wyniosło wzbogacenie, 800 dol. spłata pożyczki, 975 dol. zwrot podatkowy. Łącznie 5,275 dol. za rok przy wkładzie własnym (koszty kupna i sprzedaży potrąciłem od wzbogacenia brutto, które wyniosło 12 tys. dol.). 24 tys. dol. Nasz zwrot na inwestycji czyli stosunek tego, co zyskaliśmy do tego co zainwestowaliśmy, wynosi prawie 20.5 proc. Który bank da nam takie odsetki? W omawianym przykładzie wybraliśmy najbardziej korzystny wariant rozliczenia.

Zalóżmy teraz, że dom trzymamy przez dwa albo trzy lata, że nasze podatki są w wyższym od 15 proc. przedziale, wówczas nasz zwrot na inwestycje wyniesie "lekko" 30 proc. a to oznacza, że w ciągu niespełna trzech lat podwajamy kapitał. Wielu inwestujących w nieruchomości chciałoby od razu

miesięczna rata wynosi 1,500 dol. Pieniądze te leżą pół roku bez odsetek, następnego miesiąca, znowu 1,500 dol, pięć miesięcy bez odsetek, potem znowu 1,500 dol. i cztery miesiące bez odsetek etc., etc. W ciągu roku tracimy w ten sposób ok. 800 dol. Sporo! Czy jest więc jakieś mniej kosztowne rozwiązanie?

Remanenty . . .

zarabiać na kupnie domu dziesiątki tysięcy, kilkaset procent. Czasem tak się zdarza, ale rzadko. Pisałem o tym. Proponuję więc spokojne, systematyczne inwestowanie na 30 proc. Przyniesie ono znacznie więcej korzyści, zysku niż czytanie na super-deal. I to byłaby odpowiedź w sprawie spokojnego inwestowania.

Kolejny list dotyczy tzw. konta escrow, na którym "przechowuje" się depozyt z przeznaczeniem na podatek od nieruchomości czy ubezpieczenie.

Większość instytucji pożyczkowych żąda, by spłacie pożyczki hipotecznej towarzyszyła spłata części podatku od nieruchomości. Najczęściej chodzi o to, by co miesiąc wpłacać na konto "escrow", jedną dwunastą naszego rocznego podatku od nieruchomości. Dlaczego? Otóż, wszelkie ciała nakładające podatki (IRS, State Department of Revenue czy County Assessor) mają pierwszeństwo w zajęciu nieruchomości z tytułu zaległości podatkowych. Jeżeli zdarzyłoby się tak, że ktoś z nas nie zapłacił podatku od nieruchomości, to urząd ten podatek nakładający, ma prawo zająć nam nieruchomość (nie wchodzę w dosyć skomplikowaną procedurę sprzedawania rachunków podatkowych, wykupywania etc. o tym napiszemy przy innej okazji). Jeżeli nieruchomość ta stanowiła zastaw pod naszą pożyczkę, to wówczas instytucja udzielająca nam kredyt w oparciu o ten dom, traci zastaw. Stąd banki, firmy pożyczkowe, kasy oszczędnościowo-pożyczkowe starają się nie dopuścić do jakichkolwiek zaległości w kwestii podatkowej. Ściągają od nas przedpłatę podatku, a gdy zbiera się półroczna rata (podatek od nieruchomości płaci się w dwóch ratach co pół roku) wpłacają ją do Urzędu Podatkowego.

Konta "escrow" są z reguły nieoprocentowane!

Gdy mówimy o podatku za dom jednorodzinny, rzędu \$1,500 do \$2,000 dol rocznie, strata z powodu utraty odsetek od zdeponowanych na "escrow account" pieniędzy jest minimalna. Jednakże pewna część z nas posiada domy apartamentowe, na które — zwłaszcza ostatnio — nałożono podatki niejednokrotnie do 15 tys., 20 tys. rocznie. Przy podatku w wysokości 18 tys. dol. rocznie,

Najczęściej stosuje się w rodzaju depozytu asekuracyjnego. Polega to na zdeponowaniu w banku na koncie oprocentowanym kwoty odpowiadającej rocznemu (plus kilkumiesięczne zabezpieczenie na wypadek wzrostu podatku) podatkowi od nieruchomości. Bank jest upoważniony do dysponowania tym depozytem, i w momencie spłaty raty podatku, wyjmuje pieniądze i płaci.

Zdarzyło mi się kilkukrotnie już, że bank, mimo iż pożyczkobiorca systematycznie i terminowo wpłacał na konto "escrow" po jednej dwunastej sumy podatku, nie zapłacił podatku i właściciel domu znalazł się na liście osób, których domy miały być wystawione na licytację podatkową. Kto właściwie ponosi odpowiedzialność za to, że podatek od nieruchomości zostanie zapłacony w terminie? Niestety, my, to znaczy pożyczkobiorcy czyli właściciele domów. My musimy pilnować, by bank podatek zapłacił. Bank — jest to określenie umowne, mam na myśli wszystkie rodzaje instytucji pożyczkowych — otrzymuje zwykle rachunek podatkowy równocześnie z nami. Zdarza się jednak, że urząd podatkowy wyśle rachunek tylko do nas. Stąd musimy zgłosić się z tym rachunkiem do instytucji, która nam pieniądze pożyczła i dopilnować, by rata zapłacona została na czas.

Zwykle banki pilnują podatków od nieruchomości, jak oka w głowie, jako że obawiają się zajęcia domu przez urząd podatkowy, co w konsekwencji doprowadziłoby je (banki) do utraty zabezpieczenia (zastawu) za pożyczone pieniądze . . . Żeby jednak nie zapomniały, musimy tego sami pilnować.

★

"Oglądając dom, na który później złożyłem ofertę, zauważyłem, że kilka okien było rozbitych, a umywalka pęknięta. Zwróciłem na to uwagę mojemu agentowi. Przed closingiem oglądaliśmy dom raz jeszcze i okazało się, że ani okna ani umywalka nie zostały wymienione. Właściciel domu powiedział, że ja kupuję taki dom, jaki widziałem. Mnie się wydaje jednak, że skoro kupując dom prosiłem, żeby uszkodzenia zostały usunięte, to powinny zostać usunięte. Kto ma rację?" — pyta jedna z Czytelniczek.

Nie znam wszystkich okoliczności tej transakcji, ale w oparciu o własne doświadczenie, uważam, że jednak racja jest po stronie kupującego. To prawda, że kupujemy to, co widzimy, ale jeśli zwracamy uwagę na usterki, to po to, żeby zostały usunięte. Najlepiej jest umieścić adnotację w kontrakcie lub w suplemencie sporządzonym przez adwokata. Przypominam, iż dla dobra własnego należy umieszczać przy każdym kontrakcie klauzulę uwarunkowu-

3 ARM jest pożyczką, której oprocentowanie nie zmienia się przez okres trzech lat. Potem rośnie, podobnie jak 1 ARM.

Buy-down, modny ostatnio i chyba najbardziej atrakcyjny, polega na stopniowym podwyższaniu oprocentowania pożyczki — np. w pierwszym roku 8.5 proc., w drugim — 9.5 proc., w trzecim i pozostałych 27 latach (jeżeli pożyczka jest na trzydzieści lat) 10.5 proc. "Regu-

jącą jego (kontraktu) wykonanie od aprobaty adwokata.

Zupełnie inaczej wygląda ta sprawa, jeśli przy sporządzaniu kontraktu posłużono się specjalnym suplementem, "as is", zgodnie z którym kupujący zgadza się na kupono nieruchomości w takim stanie, w jakim ją oglądał zanim przygotował ofertę.

Jeżeli w okresie pomiędzy ofertą (kontraktem) a closingiem jakaś funkcja domu uległa uszkodzeniu, lub uszkodzeniu uległ sam dom, to sprzedający bez wyjątku musi te usterki usunąć lub funkcje przywrócić pod groźbą unieważnienia transakcji. Chyba, że kupujący, mimo wszystko godzi się na istniejący stan rzeczy.

★

Ostatnia kwestia, z tych, o które Państwo pytacie, dotyczy tzw. refinansowania pożyczek hipotecznych.

Przykład: Jeden z posiadaczy domów uzyskał trzy lata temu pożyczkę w wysokości 100 tys. dol. 8.5 proc z tym, że bank miał prawo po trzech latach oprocentowanie tej pożyczki podnieść o 2 proc. To samo z każdym następnym rokiem, aż do 14.5 proc., co byłoby finalnym oprocentowaniem wspomnianej pożyczki, tzw. sufitem pożyczki. Pan ten zapytuje co ma zrobić, czy opłaca mu się pożyczkę przefinansować na procent stały? Ile go to będzie kosztowało?

Na podstawie tych kilku danych nie jestem w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Ponieważ jednak sprawa ma bardzo poważne znaczenie, zaczął ją omawiać teraz i skończy ewentualnie za tydzień.

Pożyczki na procent zmienny charakteryzują się tym, że z reguły w początkowym okresie są atrakcyjne, później tę atrakcyjność tracą. Najpopularniejszymi rodzajami "zmienności" pożyczek są: 1 ARM, 3 ARM, buy-down i in.

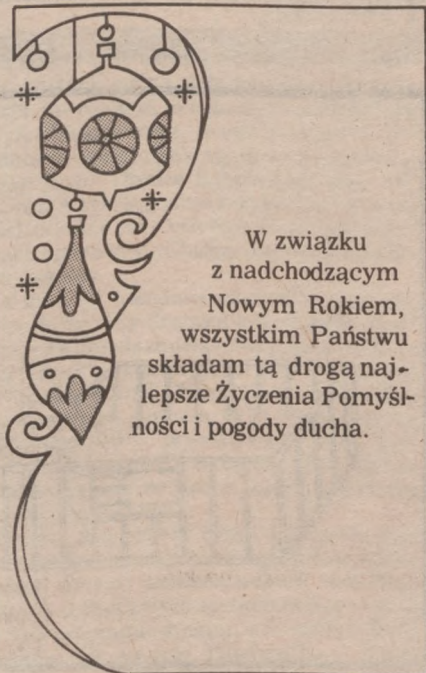
1 ARM (skrót pochodzi od adjustable rate mortgage — zmienny procent pożyczki hipotecznej) daje nam przywilej stosunkowo niskiej stopy oprocentowania na jeden rok. Potem warunki pożyczki zmieniają się w zależności od umowy, którą z pożyczkodawcą podpisujemy.

lacja" może być w okresach krótszych, na przykład co sześć miesięcy.

Jeżeli kupujemy dom z myślą o podniesieniu jego walorów estetycznych i sprzedaży (z zyskiem), opłaca nam się sięgnąć po pożyczkę na procent zmienny, gdyż w wypadku pożyczek amortyzowanych na procent stały przez długi okres czasu (15 lub 30 lat) koszty uzyskania kredytu będą niższe. Wracając do pytania Czytelnika: wszystko zależy od tego, jak długo będzie chciał on ten dom trzymać. Jeżeli jest to dłuższy okres, korzystnie jest przefinansować pożyczkę. Posługujemy się tu zasadą trzech dwojek: przefinansowanie jest opłacalne wtedy, gdy "nowy" i stały procent jest niższy co najmniej o 2 proc. od tego, który mamy obecnie, koszty przefinansowania wynoszą nie więcej niż 2 proc. (2 punkty) i pożyczkę utrzymamy co najmniej 2 lata.

Każdy konkretny przypadek trzeba dokładnie policzyć. Jeżeli po przefinansowaniu, nasza spłata miesięczna wyniesie o 60 dol. mniej niż ta, którą mamy obecnie, koszty przefinansowania pochłonią 5,500 dol., to dopiero po 42 miesiącach "odbijemy" je sobie niższą spłatą. Gdy ktoś zamierza posiadać nieruchomość dłużej niż 42 miesiące, może pożyczkę przefinansować. Jeżeli krócej, niech pozostanie przy tym, co ma teraz.

Konkretniej, o tych sprawach będziemy pisać w kolejnych wydaniach naszej rubryki.

W związku z nadchodzącym Nowym Rokiem, wszystkim Państwu składam tą drogą najlepsze Życzenia Pomyślności i pogody ducha.

Kiermasz polski

★ Na początku listopada w warszawskich kioskach pojawiły się papierosy w biało-czerwonym opakowaniu z napisem "Solidarność" (cena 3400 zł). Rzecznik NSZZ "Solidarność" zdecydowanie zaprotestował przeciwko rozprowadzaniu tych papierosów, licząc się z dużą stratą materialną. Stwierdził, że znak graficzny "Solidarność" jest symbolem sprawy za którą wielu oddało wolność, zdrowie, nawet życie i wykorzystywanie go do celów komercyjnych nie może mieć mniejsza.

Tak więc nieznanemu producentowi (prawdopodobnie firma holenderska) nie udało się zrobić pieniędzy na tym niezbyt subtelnym pomysłe i nikt już nie zapyta: zapalisz "Solidarność"?

★ Posłowie Stronnictwa Demokratycznego zgłosili do Sejmu projekt ustawy zawierający propozycje przywrócenia państwu historycznej nazwy Rzeczpospolita Polska oraz historycznego godła narodowego — orła w koronie. Nazwa państwa polskiego już w czasach jagiellońskich zawierała słowo "rzeczpospolita", a biały orzeł w koronie stał się godłem państwa w czasach panowania Władysława Łokietka. Polacy są narodem bardzo przywiązany do tradycji i jej symboli, dlatego domagają się zmiany nazwy państwa i godła z tych nowych, kojarzących się z wypaczeniami ostatniego czterdziestokilkulecia, na te dawne, historyczne.

Czy jednak jest to stosowny moment na tego typu operacje? Pociągnie ona za sobą ogromne koszty związane m.in.: ze zmianą tablic na urzędowych budynkach, pieczętach, monet, banknotów itd. Czy w obecnej sytuacji ekonomicznej stać nas na to? A może jednak, mimo niesprzyjających warunków, warto wykorzystać sprzyjający moment?

★ Stukilometrowy odcinek szosy Świnoujście — Szczecin jest dość niebezpieczny dla obcokrajowców. Grasują tu wyspecjalizowane gangi dysponujące szybkimi samochodami. Zajeżdżają drogę zagranicznym turystom, zmuszając ich w ten sposób do zatrzymania się i pod presją przeprowadzają korzystne dla siebie transakcje walutowe, często za dewizy płacąc włożonym między kil-

ka banknotów pociętym papierem.

Ostatnio gangi te rozwinęły również nową formę działalności. Po trasie krążą zmotoryzowane TIR-ówki (prostitutek świadczące usługi kierowcom zagranicznych ciężarówek). Pracują one po dwie lub w towarzystwie swoich sutenerów. Klientów szukają przeważnie na parkingach. Jedną z pań oferuje wiadome usługi, a w trakcie ich świadczenia wkracza do akcji koleżanka lub obstawa. Dobrze gdy spraw kończy się tylko obrabowaniem, bo często zdarzają się również przypadki ciężkiego pobicia.

★ W Polsce istnieje 110 teatrów zawodowych. W ubiegłym roku utrzymanie teatru kosztowało 13,5 mld. złotych z czego tylko 1,1 mld złotych pochodziło ze sprzedaży biletów. Resztę pokrywał Fundusz Rozwoju Kultury. Obecnie minister Izabella Cywińska ograniczyła liczbę dotowanych teatrów do niewiele ponad 20, obiecała również, że Fundusz Rozwoju Kultury będzie dofinansowywał niektóre wybitne spektakle. Co się stanie z pozostałymi teatrami?

★ Polskie mleko jest niezwykle ciekawym zjawiskiem. Można w nim znaleźć wszystko: antybiotyki, proszki do prania, sodę i... zwykły brud. Podział mleka na klasy ma znaczenie tylko przy skupie, gdyż wszystko trafia i tak do jednego zbiornika: i to mleko od chorych zwierząt (z zawartością antybiotyków), i to zafałszowane środkami alkalicznymi, i to z podwyższoną kwasowością, i to rozcieńczone wodą. Czy aby nie należy hasła: Pij mleko! zmienić na: Unikaj mleka!

★ Olsztyńscy cinkciarze zagrozili wywołaniem paniki na rynku dewizowym jeżeli władze nie zapewnią im w nadchodzącym okresie zimowym godziwych warunków pracy. Domagają się wyznaczenia nieczynnych kiosków "Ruchu", aby mogli w nich pracować, a także udostępnienia odpłatnie ciepłych okryć oraz posiłków regeneracyjnych, w zamian obiecują 5 proc. swoich zysków przeznaczyć na fundusz premiera Mazowieckiego. Cóż wszystko się zmienia, cinkciarze, grupa kiedyś pracująca nielegalnie, zaczyna walczyć o swoje prawa.

Jan Tadeusz Stanisławski

Kabarety

i Kobiety

Wspomnienia Pobieżne i Niepoważne

(41)

Czym były te programy STSu?... Formalnie nazywało się je "rewiami". Istotnie, było w nich zawsze sporo ładnych i zgrabnych dziewcząt, w siatkowych pończochach, z gołymi plecami. Występowały one w prologach, półfinałach i finałach, tworzyły tło w piosenkach solistów, śpiewały w chórkach. Ale nic to, rzecz jasna, nie miało wspólnego z Casino de Paris. Było zabawą w udawanie rewii. Praktycznie — były to składanki satyryczne. Każda taka składanka miała łączącą, wspólną myśl. Wydobywano ją w finale, w prologu — sygnalizowano. Myśl wiążąca podbijana była tzw. operetką pod koniec drugiej części. Za kanwę takiej "operetki", autorzy jej, przeważnie Jarecki i Fedeki, brali jakiś utwór klasyki narodowej: "Wesele" Wyspiańskiego, "Dziady", "Kordiana". Albo mieszanek najprzeróżniejszych postaci z literatury rodzimej. Taki kilkunastominutowy utwór miał całą dramaturgię, wyśpiewywaną, wytańcowywaną, aż do pointy.

Było też dużo piosenek, prostych i zwyczajnych, przeważnie Osieckiej, które później, nierzadko, stawały się przebojami.

Skąd taka struktura programu?... Z czasów, kiedy rozumiano, że poważna publicystyka sceniczna jest już dla widza popaździernikowego niestrawna, że STODOŁA swą lekkością, tempem i żartem bije szacowny STS na głowę. Sięgnięto więc po formę lżejszą, a bawiąc, jednocześnie uczono.

Pierwszym takim programem, w którym wziąłem udział w 1962 roku, była

rewia "Jest nas 30 milionów". Istotnie, Główny Urząd Statystyczny podał, że naród nasz dobiegł do tej liczby. Siedli więc nasi autorzy i dokonali dość komicznej statystyki, wyliczając, ile to granicy morskiej przypada na jednego Polaka, ile Polak sypia na dobę, jaki odsektek dzieci płodzi, ile pije, ile siedzi w pociągu a ile w mamrze, ile itd. itd. Dane prawdziwe, przeplatały się z komicznymi, zmyślonymi, prawdziwe, zresztą — też były śmieszne. Statystykę tę, wygłaszało się przed kurtyną, pomiędzy poszczególnymi numerami.

W konwencji składanki, oprócz operetki, była też druga stała pozycja: Teatrzyk Esteesik. Rzecz działa się w klasie, była klasyczna "pani" i "dzieci". Były to przeważnie dzieci prominentów. Publiczność znała już te stałe pozycje i bardzo je lubiła. Parę razy, jako część programu, graliśmy "Cyrk piosenek" Agnieszki Osieckiej. Zanikała natomiast forma zwana "black-out". Co to było?... Może użyję przykładu, bardzo nośnego, sam go odkryłem i jestem z tego bardzo dumny. Otóż takim "black-outem" można by nazwać każdy dowcip słowno-rysunkowy Andrzeja Mleczki. Były to bowiem króciutkie scenki. Na zgłoszonym świetle rozlegała się skoczna muzyczka-sygnal. Zapalało się światło. Na scenie dwóch facetów. I, dajmy na to, prowadzili oni taki oto dialog: Pierwszy — "Po ile?"; Drugi — "Po siedem"; Pierwszy: "Co po siedem?"; Drugi: "A co po ile?..." Koniec. Gasło światło i znów skoczna muzyczka. Zapalało się światło: dwóch innych facetów,

jeden je marchewkę, drugi mówi: "Żryj szybciej, bo zdrożeje."

Takie blackouty dawało się po dwa lub trzy, jeden za drugim. Może więc opowiem ci jeszcze jeden, też na czasie, mimo, że minęły już lata. Oto na scenie stoi dziadzio-żebrak, przechodzący szybko wrzucając mu do czapki pieniądze. Nagle jeden z przechodniów zatrzymuje się i pyta: "A na co wy dziadku kwestujecie?..." A zaskoczony i spłoszony dziadek odpowiada: "A bo ja wiem?... Teraz taki bałagan..."

Zabrakło blackoutów w programie, ale nie brakowało humoru niezamierzonego, biorącego się z "wsypek słownych", czyli — zwyczajnie — pomyłek. Nazywaliliśmy je "wiewióškami". Nie znaczy to, że zdarzały się one tylko w STS-ie, broń Boże. Pomyłki zdarzają się w każdym teatrze. Są osoby wybitnie ku nim skłonne. Ze strachu aby się nie pomylić — mylą się jeszcze gorzej. Pechowcem znacznym był Henio Malecha, pierwszy dyrektor STSu, dziś siedzi w Nowym Jorku, na Manhattanie, i jest wybitnym wręcz specjalistą do oprowadzania po tej wyspie i jej atrakcjach kulinarno-kulturalnych. Otóż Henio zaczął któryś z programów słowami: "Nie miałem żatwego lycia". Wrócił w kulisę, nabrał powietrza, wbiegł powtórnie i... powiedział to samo: "Nie miałem żatwego lycia".

Kategorii kolegów mylących się, dzielnie sekunduja ci, których łatwo "ugotować", to znaczy rozśmieszyć na scenie. Do wybitnych talentów w tej materii należy Zośka Merle. Jeżeli taki, co się lubi mylić, trafi na takiego, którego to wybitnie rozśmiesza, wtedy... wtedy możemy zamknąć teatr, zwrócić za bilety i iść do domu. Tak się właśnie zdarzyło w rewii "Jest nas 30 milionów", w parodii "Wesela" Wyspiańskiego.

Gospodarza grał Leszek Biskup, świetny aktor, ale ze skłonnością do "wiewiósek". Pannę Młodą odtwarzała Zośka. Doszło do sceny, w której Młoda poczęła wyrażać niechęć do pójścia za mąż za inteligenta, śpiewając nawet pieśń stosowną a sprośną, o tym, co inteligent będzie z nią wyczytniał w noc poślubną, a ona sobie akurat tego nie życzy. Kiedy kończyła na chichotach widowni i brawach swoje "dekameronizmy", Leszek, jako Ojciec, machał lekceważąco ręką i sprawę rozstrzygał jednym zdaniem:

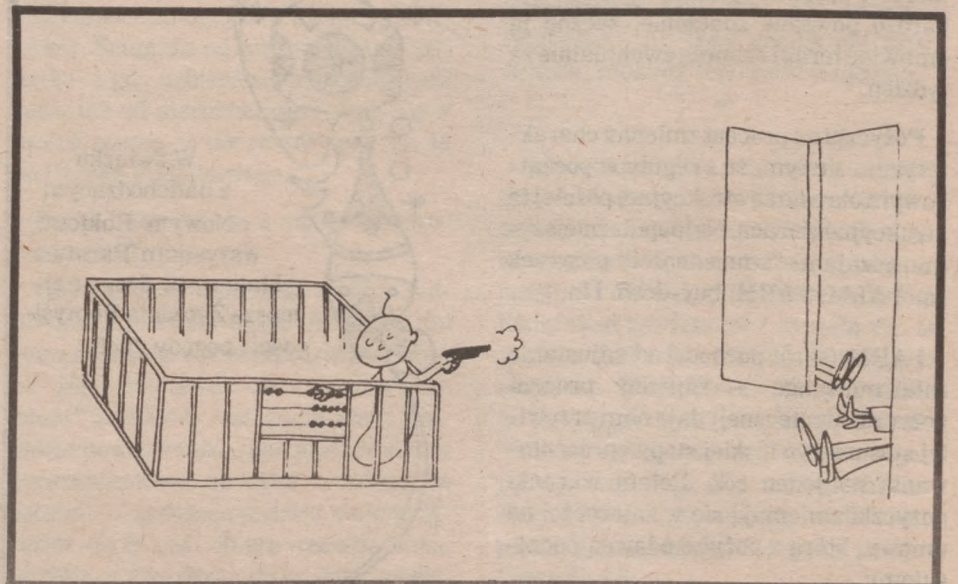
"A co tam... bylebyś tylko czytać i pisać umiała". Jakoż i mało że nie rozstrzygnął przedstawienia bo miał powiedzieć co powyżej — huknął: "A co to tam... bylebyś tylko *ciptać i piptać* umiała". A Zośce tylko tego było potrzeba...

Śmiech na scenie jest bardzo trudno opanować. W końcu jednak można to zrobić. Ale na drugi dzień, gdy zbliża się ta sama scena, co robić?... Gdzie podziąć oczy?... Zwłaszcza, że słyszysz, jak kolega doszedłszy do owego miejsca, mówi: "A co tam... bylebyś tylko..." I tu zawiesza głos, i nie wiesz co powie, a często i on sam nie wie, co ma powiedzieć.

Efekty podobne można osiągnąć tak zwanym "praniem mózgu". Zdarzyło mi się to obserwować kilkanaście lat później, kiedy w styczniu 1975 zaczęliśmy w Teatrze Powszechnym grać "Sprawę Dantona" w reżyserii Andrzeja Wajdy. Część drugą rozpoczynaliśmy szybkim przejściem przez widownię w kierunku sceny. Idąc, rozmawialiśmy głośno i gorączkowo o tym, że Danton został już aresztowany. Gustaw Lutkiewicz, idąc na czele naszej grupy, nie dawał temu wiary i mówił do jednego z nas: "Roznosisz babskie plotki". Któregoś dnia, gdy siedzieliśmy w saloniku przy scenie czekając na znak do wejścia, Krzysiek Majchrzak powiedział: "Guciu, ty to źle mówisz..." "Co źle mówisz?" — Lutkiewicz wytrzeszczył na Krzyska swe zdumione oczy dziecka. Nie mówi się "babskie plotki", tylko "damskie botki" — wyjaśniał Krzysiek dobrotliwie. Gucio się roześmiał. Aliści na drugi dzień Krzysiek powtórzył zabieg. Myśmy się też dołączyli. Ja nawet sugerowałem, że powinno być nie "plotki" a "botki". Krzysiek mówił, że "botki".

Gucio się śmiał, ale po tygodniu zaczął się denerwować: "Dajcie spokój", mówił i już się nie śmiał. A myśmy nie ustawali. Aż po miesiącu przyszedł sukces. Jeszcze w ostatniej chwili, wchodząc na salę, Krzysiek zduszonym głosem zawołał: "Guciu, pamiętaj: damskie botki", "A daj spokój" warknął Gucio i pomknął do przodu. "Roznosisz... (zaczął i się zaciął) roznosisz... (powtórzył szukając poprawnej wersji, aż znalazł) roznosisz damskie botki", zagrzmiął.

c.d.n.

ŚWIAT

Warszawa — W stolicy zakończyły się uroczystości obchodów 70-lecia PZPN, w trakcie których ogłoszono wyniki plebiscytu na najlepszego piłkarza i trenera tego okresu. Wśród piłkarzy, pierwsze miejsce zajął nieżyjący już Kazimierz Deyna, natomiast najlepszym trenerem, bezapelacyjnie wybrano Kazimierza Górskiego.

Bonn — Tenisista Boris Becker, który w tym roku wygrał Wimbledon oraz USA Open, zostając jednocześnie po raz drugi z rzędu triumfator Pucharu Davisa, ma największe szanse na zdobycie po raz trzeci z rzędu tytułu "Najlepszego sportowca RFN". Becker byłby pierwszym sportowcem Republiki Federalnej, wybrany trzy razy z rzędu najwybitniejszą postacią świata sportowego.

"POLSKA
DYSCYPLINA"

Przez wiele powojennych lat, zawsze w naszym kraju uprawiano jakąś dyscyplinę sportową, w której przodowaliśmy nie tylko na europejskich arenach. Po wojnie, dzięki F. Stammowi, dyscypliną taką był boks, później zaczęliśmy się specjalizować w zapasach, podnoszeniu ciężarów, czy wreszcie "Wunderteamu" znani na świecie byli nasi lekkoatleci. Czasy się zmieniają i to niestety na gorsze, a w ostatnich czasach "polską dyscypliną" było tylko latanie precyzyjne, które uprawiane jest przez zaledwie garstkę zapaleńców i to prawie tylko w krajach socjalistycznych. Nadchodzący rok zwiastuje powstanie jeszcze jednej dziedziny sportu, w której możemy liczyć na sukcesy — tym razem jest to egzotyczny kick-boxing.

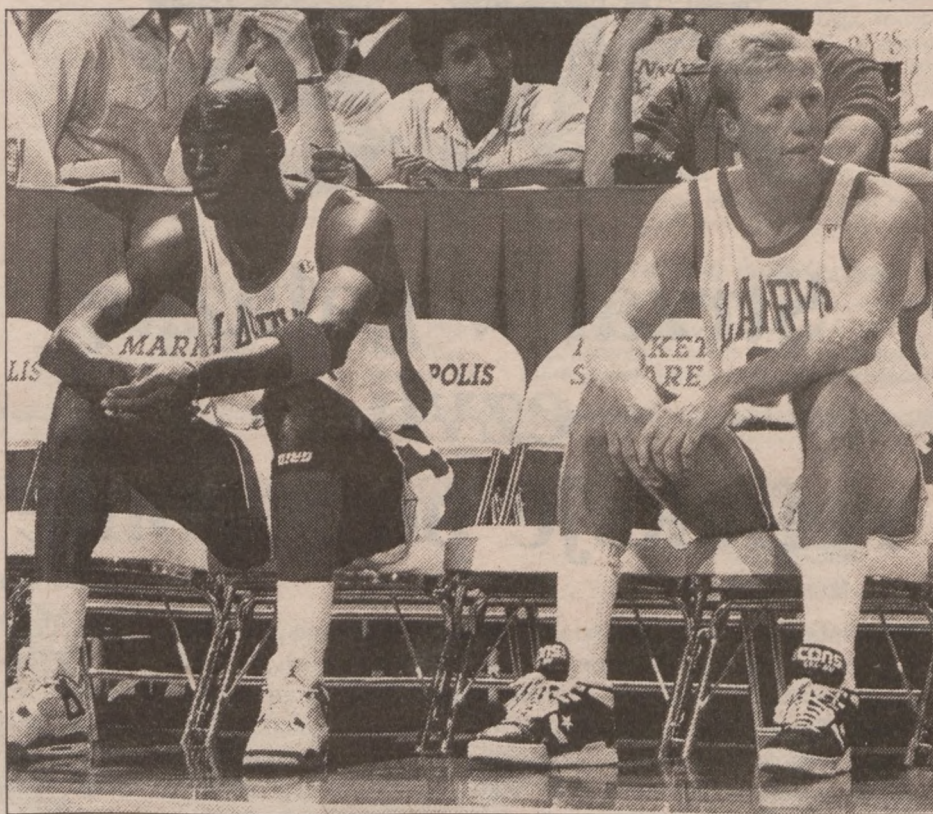
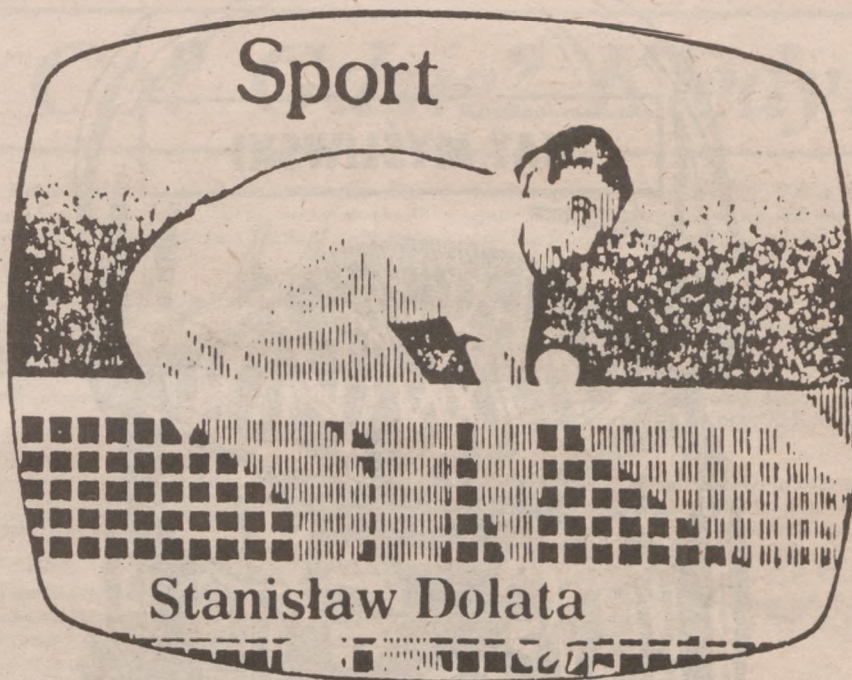
Sukces Marka Piotrowskiego w walce w Donem Willsonem, zainteresował ludzi, którzy do tej pory kick-boxing oglądali tylko w kinie, w filmach z Bruce Lee w roli głównej. Polscy kick-bokserzy odnosili sukcesy już wcześniej, jednak wtedy ta egzotyczna dyscyplina traktowana była jak "piąte koło u wozu" bowiem mieliśmy (jeszcze) naszą piłkę nożną, od czasu do czasu "wpadł", jakiś medal w boskie czy na zapaśniczych matach.

Piotrowski przełamał lody nieufności najpierw w Monachium, a później już na sali "Odeum" w Villa Park i szybko okazało się, że poza Markiem mamy jeszcze w naszym kraju przynajmniej pięciu, sześciu zawodników, których stać na międzynarodowe sukcesy. Kilkanaście dni temu, inny z Polaków, Przemysław Saleta został w znakomitym stylu mistrzem Europy, wygrywając zdecydowanie z Francuzem C. Sallesem i już w tej chwili kick-boxingowy "tron" jest tak na Starym Kontynencie, jak i całym globie w naszych rękach.

Zadziwiająca jest też zmiana nastawienia mass-mediów, które kiedyś solidarnie wyklinały jedyną uznawaną formę kick-boxingu, a mianowicie full-contact. Mówiono otwarcie o "mordobicu, krwawych łaźniach", jakby zapominając, że bardzo popularny i popierany boks ma też niewiele wspólnego z pojedynkami Karpowa z Kasparowem. Dziś sytuacja wygląda zupełnie inaczej, a w wielu miastach Polski organizatorzy imprez sportowych starają się pozyskać czołowych polskich reprezentantów stylu full-contact. W poznańskiej "Arenie", jedna z pierwszych zawodowych grup menadżerskich — "Modern Sport" — urządziła imprezę sportowo-rozrywkową pod nazwą "Gala full-contact", podczas której stoczono dwa profesjonalne (czytaj za pieniądze) pojedynki kick-boxingu.

Niewiele brakowało, a do imprezy by nie doszło, bowiem trener naszej kadry, Andrzej Pałac, postawił bardzo wysokie wymagania finansowe, domagając się również reklamy nie tylko w miejscowej telewizji. Jeszcze trzy lata temu, kick-boxerzy występowali w formie pokazowej "przy okazji" mistrzostw Polski w karate...

Dziś Piotrowski, Saleta i jeszcze paru innych zawodników może stawiać warunki, słusznie umotywowane międzynarodowymi osiągnięciami. W przypadku Piotrowskiego, sprawa jest prosta — Marek mieszka w USA, gdzie pojęcie marketingu poznawane są w przedszkolu, czy jednak Przemkowi i jego kolegom uda się uzyskać poparcie, a co najważniejsze, pieniądze, to już zupełnie inna para kaloszy. Pieniądzy nie ma "nawet na kopaną", co więc mówić o kick-boxingu.

Michael Jordan i Larry Bird rywale nie tylko na parkiecie

SPORT W TV

Ze sportowego ekranu telewizji amerykańskiej zniknęli już na stałe futbolisci Chicago Bears, nie oznacza to jednak, że skończył się sezon. Właśnie teraz, w nadchodzących tygodniach, rozstrzygnie się sprawa zwycięzcy Super Bowl. Oprócz futbolowego play-off, polecam w tym tygodniu koszykówkę, a także holę na lodzie, jako że w tych właśnie dyscyplinach sportowcy z Chicago świętują największe sukcesy.

29 grudnia, o siódmej wieczorem, niepokonana do tej pory drużyna koszykarska Uniwersytetu Illinois zmierzy się z piątką Grambling (kanał 9), natomiast pół godziny później, na SporstChannel, Chicago Bulls będą gośćmi drużyny z San Antonio. O 11 wieczorem na kablowym ESPN, prezentować będzie "lżejszą stronę sportu", w której telewizywnie przekonają się, że nawet sport zawodowy może być śmieszny...

Sobota, to pierwszy z dni, w których większość programu zajmować będą mecze futbolowych drużyn uniwersyteckich, uczestniczących w finałowych spotkaniach sezonu. O 11:30 w programie drugim, w finale Sun Bowl spotkają się zespoły Pittsburgha i Texas

A&M, natomiast o 12 w południe, program piąty transmitować będzie bieg zjazdowy, zaliczany do Pucharu Świata. O 12:30 kablowy SporstChannel przekazywać będzie koszykarski pojedynek Notre Dame i Butler, natomiast już o pierwszej, kolejny "Bowl", a mianowicie Freedom Bowl w udziale Florydy i Washingtonu — (kanał 5). O 1:30 na kanale 7 Peach Bowl w którym zmierzą się drużyny z Syracuse i Georgii. O 3 po południu, na ekrany wkracza znów koszykówka mecze DePaul — Florida International (SporstChannel), a o 6:30 basket w wydaniu zawodowców mecz Washington Bulleta z Chicago Bulls, transmitowany również przez SporstChannel. Wieczorny program zakończy hokejowy mecz Philadelphia Flyers z Los Angeles Kings — 9:30, SporstChannel.

W niedzielę, 31 grudnia, najważniejszymi punktami programu, będą pojedynki o udział w futbolowym play-off. Ostateczne godziny rozgrywania spotkań nie były jeszcze znane w trakcie zamykania numeru, wiadomo jedynie, iż "Wild Card" NFC transmitowany będzie w programie drugim, natomiast AFC w programie piątym.

Mike Tomczak nie jest
pewny swej posady...

USA

Nie było miłego, nastrojającego optymistycznie akcentu, na zakończenie sezonu 1989 dla Chicago Bears. Podczas meczu na Candlestick Park w San Francisco, nie zdał się przewidywany przez niektórych cud i "Niedźwiedzie" uległy 40-ers 0:26. Montana grał tylko pierwszą połowę ale już te kilkadziesiąt minut, przekonały wszystkich, że Joe Montana jest znakomitym quarterbackem, a Chicago Bears bardzo przeciętnym teamem.

Mike Ditka ma już na głowie parę zmartwień — pierwszym, największym z nich, jest wygasający w tym roku kontrakt najlepszego gracza chicagowskiej drużyny — Andersona, któremu klub będzie musiał zapłacić co najmniej 1.5 miliona rocznie za pozostanie w drużynie. "Każdy z nas grał w tym meczu o swoje miejsce w drużynie", powiedział tuż przed meczem z 49-ers, jeden z najlepszych w zespole, Jay Hilgenberg, który wraz z Andersonem oraz M. Singletary wystąpią w drużynie staw — Pro Bowl. Ta trójka nie musi chyba obawiać się o swoje posady, pozostali raczej tak...

Raczej w dobrych nastrojach rozpoczęli świętowanie koszykarze Chicago Bulls, którzy po zwycięstwie nad jednym z najgroźniejszych rywali w swej grupie — Atlanta Hawks, mocniej usadowili się w fotelu lidera. W tym tygodniu, w piątek, gość Chicago Bulls, będą koszykarzy z San Antonio, a już dzień później, "Byki" czeka trudne, wyjazdowe spotkanie z Washington Bullets. Mike Jordan, czołowy snajper nie tylko drużyny w Wietrzego Miasta ale i całego NBA, już teraz rozważany jest w gronie kandydatów do otrzymania tytułu MVP, czyli najbardziej wartościowego gracza ligi zawodowej.

Najgroźniejszych kontraktantów upatrzuje się w osobach Patricka Ewinga (New York Knicks), "Magica" Johnsona (Los Angeles Lakers) oraz Larry Birda z Boston Celtics. Sam Micheal nie bardzo się tym wszystkim przejmuje: "Już raz w swojej karierze zdobyłem tytuł MVP. Jeśli mnie się uda zdobyć to wyróżnienie po raz drugi, to wspaniale. Z drugiej strony, jeśli Ewing chce zdobyć tytuł najlepszego strzelca, to też niewiele mnie obchodzi, tak długo, jak moja drużyna będzie wygrywać".

Chicago Blackhawks portafią nie tylko udowodnić swą wyższość na lodzie ale i w, przynajmniej niezbyt regulaminowych, bijatykach. Przekonali się o tym hokeiści Toronto Maple Leaf, którzy na własnym boisku przegrali tak w ilości strzelonych bramek, jak i w prowokowanych bijatykach. Blackhawks wygrali w Toronto 7:5 i mają już w Norris Division aż sześć punktów przewagi nad Minnesotą i właśnie teamem z Toronto.

Carl Lewis, jeszcze nie tak dawno zaciekle przeciwnik odwieśnienia kary innemu słynnemu sprinterowi, Kanadyjczykowi Benowi Johnsonowi, szybko zmienił zdanie, gdy w grę zaczęły wchodzić miliony. Londyński "Daily Express" podał iż już w dwa dni po zakończeniu okresu karencji przez Johnsona, Kanadyjczyk zmierzy się w pojedynku z Lewisem. Wyścig na 100 metrów zostanie przeprowadzony 25 września w Barcelonie, a stawką jest nie notowana do tej pory w annałach lekkoatletyki suma 3.2 miliona dolarów. Promotorem pojedynku jest znany pięściarski manager, Bob Arum.

Dzień 31-go grudnia to nie tylko Sylwestra. Dla myśliwego ten dzień ma także inne, ważniejsze znaczenie. Otóż właśnie z ostatnim dniem grudnia kończą się sezony łucznicze na jelenia wirginijskiego (whitetail deer) w stanach Illinois, Indiana, Michigan i Wisconsin. To znaczy, że zapada wtedy już ta przysłowiowa klamka, że należy powiesić już łuk i strzały i podsumować dorobek myśliwski ubiegłego sezonu.

Dla mnie był to sezon udany, bo byłem kilka razy w lesie, widziałem zwierzynę, ba! nawet jelenie, i nawet oddałem do jednego strzał, a jakże. I nie mogę się nawet skarżyć, że spudłowałem, bo strzała poleciała dokładnie tam, gdzie ją posłałem. Ale jelenia nie przywoziłem, bo tuż przed nim trafiła się mała gałązka, którą rozłupałem dokładnie na pół, a jeleni uskoczył.

Nie pierwszy już raz "zabijam" gałązkę. Mówiąc prawdę to muszę się przyznać, że na ostatnie osiem strzałów oddanych do jelenia z łuku jeden po prostu spudłowałem, a pozostałe siedem wyszło mi nienajgorzej, bo łupnąłem właśnie w jakąś gałązkę. Stało się to już nawet trochę moim strzałem przysłowiowym, bo już nawet koledzy-myśliwi zauważyli, że mam jakieś tendencje do upolowania gałązek. I, jak zwykle złośliwi i uszczypliwi, dają mi rady mądre i logiczne:

— Znowu trafiłeś w gałązkę, Kaziu? — pytają słodkim głosem.

— Tak . . . — mówię, wiedząc już dobrze co się szykuje.

— A w co mierzyłeś?

— No, w jelenia.

— Więc celując do jelenia, trafiasz w gałązkę. A który to już raz? — dobrze, skubani, wiedzą który.

— Siódmy . . . — odpowiadam, bo nie lubię kłamać.

— To może być następnym razem celował w gałązkę? Na pewno wtedy trafisz w jelenia! Ha-ha-ha! — śmieją się wtedy do rozpuku. A ja, jak niepyszny, muszę im przyznać rację.

Tak się dziwnie składa, że koncentrując się na jeleniu zapominam na chwilę o tym, że aby uderzyć tam gdzie mierzę, strzała polecą wysokim łukiem. Często przy tym zaczepia gdzieś o gałązkę zawieszoną wyżej od linii celowania, gdzieś gdzie jej nie widzę nie spuszczaając jelenia z oka. Obiecuję sobie, że następnym razem dobrze będę uważał na gałązki, że ich tym razem nie przegapię. Ale przy następnej okazji znowu wpatruję się w jelenia gorliwie, aby nie przegapić momentu strzału. Tak więc, zamiast rozlicznych trofealnych rogów na ścianie, mam na niej cały szereg trofealnych gałązek.

Ale nie narzekam. Przecież aby ustrzelić każdą z tych gałązek musiałem być w lesie, musiałem widzieć jelenia, i za każdym razem musiał mi jeden wyjść na strzał. Liczę to za pewnego rodzaju sukces myśliwski, bo jest to już dużo więcej niż np. siedzenie w domu przed telewizorem, czy chociażby czytanie ciekawej książki o polowaniu. Dowodzi to także dobrego wyczucia terenu i jakichś zdolności wybierania właści-

wego miejsca na zasadzkę, bo przecież nikt nigdy nie zagwarantuje, że tam gdzie zasadził się myśliwy — wyjdzie na niego jeleni. A na mnie wychodzą! Więc wiem, że moje wyczucie myśliwskie dopisuje, a sukcesu pozbawia mnie tylko drobiazg — gałązka. A poza tym, to prędzej czy później trafi się okazja kiedy tam akurat gałązki nie będzie i zamiast w gałązkę trafię w jelenia. I wtedy oho! pokażę tym kolegom, że poluję nie tylko na gałązki!

Tego rodzaju problemy nie zdarzają mi się kiedy poluję z broni palnej. Bo celując ze sztuczera człowiek natychmiast dostrzega gałązki zasłaniające cel, więc może wybrać dla kuli trasę niezasłoniętą. Ale znam przypadki kiedy właśnie ci złośliwi koledzy-myśliwi nie zauważyli takiej celzaskłaniającej przeszkody i upolowali ze sztuczera drzewo. A o ileż trudniej powiesić na ścianie trofealne drzewo!

A w ogóle to trzeba do polowania podchodzić z odrobiną humoru. Bo tylko humor pomoże człowiekowi przyżyć upokorzenia, na które naraża nas nieraz myśliwski los. Mam tu na myśli takie przypadki, jakie zdarzają się czasem mnie samemu, a czasem moim myśliwskim kolegom, a które już dawno wyгнаłyby nas a lasu gdyby nie odrobina humoru. Podaję parę przykładów.

Polowaniem z łuk "zaraziłem" kiedyś dwóch kolegów z pracy. Wybraliśmy się na otwarcie sezonu łuczniczego w Illinois, mając zamiar polować w Iroquois County Conservatoin Area — ok. 80 mil na południe od Chicago. Jakoś w ostatniej chwili jeden z kolegów (nazwijmy go Billem) zawałił, bo wypadło mu coś innego, coś bardzo pilnego i ważniejszego od polowania. Więc wybraliśmy się tylko we dwóch, tzn. ten drugi kolega (nazwiemy go Donem) i ja. Szczęście nam dosyć dopisało, bo widzieliśmy dużo jeleni, a nawet jedna łania przeskoczyła Dona. A było to tak: Don szedł ścieżką pomiędzy wysokimi szuwarmi. Zasapał się trochę, więc postanowił na chwilę usiąść. Wtedy nagle posłyszał tupot i zobaczył łanię biegnącą wprost na niego. Ona zauważyła go w ostatniej chwili i w popłochu, nie mogąc już zmienić kierunku biegu, dała susa tuż nad jego głową, przeskakując go i nikiąc w szuwarach poza nim. Tłumaczyliśmy to sobie w ten sposób: łania stała widocznie w szuwarach, przygotowując się do przekroczenia ścieżki, po której szedł właśnie Don. Słyszając nadchodzącego człowieka, łania zastygła bez ruchu, czekając aż on przejdzie. I wtedy właśnie Don postanowił usiąść! Zdenerwowała to trochę tę łanię, bo człowiek, którego obserwowała zniknął jej nagle z oczu i przestał się poruszać. Nie

chcąc więc przebywać w pobliżu człowieka, którego "zgubiła", łania poderwała się do biegu, aby z tamtego terenu uciec. I natknęła się właśnie na Dona.

Opowiadając to Billowi, Don mówił, że mógł policzyć niemal każdy włos na jej brzuchu, kiedy takim susem leciała ponad nim. A my śmiało się, że następnym razem ubierzemy go w hełm kaizerowski, taki ze szpicem, aby mógł "polować od spodu", albo przynajmniej bronić się przed skaczącą łanią.

Podobała się ta historia Billowi. Wybierając się ze mną na następny weekend obiecywał sobie wyborne polowanie, choć nie liczył, naturalnie, aż na taką przygodę jaką sprawiła Donowi przeskakując go łania. Tymczasem, jak to nieraz zdarza się na polowaniu, nie widział ani jednego jelenia. A w dodatku, czatując na jelenia, zaszył się w jakimś mało sobie znanym krzaku, który okazał się krzakiem "poison ivy" (trujący bluszcz). Po powrocie z polowania dostał więc paskudnej swędzącej wysypki, której później nie mógł się pozbyć przez kilkanaście miesięcy!

Trochę podobna historia przydarzyła się w tym roku mojemu kuzynowi Stasiowi M., kiedy polowaliśmy z łuku w północnym Michiganu. Staś wyszedł z krzaków na polanę i zauważył trzy łanie baraszukujące wśród zarośli. Jedna z nich zaczęła biec w jego stronę, zaskakując go kompletnie. Drżąc z podniecenia ręką Staś sięgnął po strzałę i zaczął po omacku szukać cięciwy, nie spuszczaając biegnącej wprost na niego łani z oka. Spodziewał się przy tym, że ona lada chwila zobaczy jego ruch i zmieni kierunek. Ale one wcale go nie widziały, czy też ignorowały jego nerwowe ruchy przy zakładaniu strzały na cięciwę i mierzeniu do niej z łuku. Staś w końcu strzelił do niej z odległości trzech (!) metrów. Na co ona, nie zmieniając kierunku, podskoczyła tylko trochę wyżej przeskakując ponad strzałą i dalej biegła wprost na niego, niemal zbijając go z nóg. Staś opowiadał mi o tym z przejęciem, bardzo podniecony, bo chociaż nie udało mu się tej łani ustrzelić, to przyżył jednak moment niezwykle i niepowtarzalny — moment, który zapamięta aż do śmierci.

A ja, na tym samym polowaniu, upolowałem swą ostatnią gałązkę. Czy nie oczywiste, zatem, że polujący człowiek musi posiadać przynajmniej odrobinę zmysłu humoru?

Kazimierz Dziubiński

Strzał w gałązkę czyli refleksje po sezonie

Piraha Brothers i Batteries Not Included — Orphans, 2462 N. Lincoln, 10 p.m. Tel. 929-2677.

The Insiders, Material Issue, Smashing Pumpkins — Cabaret Metro, 3730 N. Clark. 11 p.m. Tel. 549-0203.

SOBOTA, 30 GRUDNIA:
Ministry — Riviera Night Club, 4746 N. Racine. 7:30 p.m. Wstęp \$17-\$20. Tel. 769-6300.

Duke Tumatoe — Cubby Bear, 1059 W. Addison. 10 p.m. Tel. 327-1662.

Elvis Brothers i Funkhouse — Orphans, 2462 N. Lincoln, 10 p.m. Tel. 929-2677.

The Remainers — Lounge Ax, 2438 N. Lincoln Ave. 10 p.m. Wstęp \$5. Tel. 525-6620.

Tic, Tah, Tami Show — Cabaret Metro, 3730 N. Clark, 11 p.m. Wstęp \$6. Tel. 549-0203.

NIEDZIELA, 31 GRUDNIA:
Paul Cebal i the Milwaukeeans — Fitzgerald's, 6615 W. Roosevelt Rd., Berwyn. 8 p.m. Wstęp \$19.90 (w cenę wliczone są trzy występy, szampan i przystawki. Rezerwacje wymagane. Tel. (708) 788-2118.

Webb Wilder & the Beatnecks — Park West, 322 W. Armitage Ave. 9:30 Wstęp \$25. Tel. (TM) 559-1212.

Ministry — Riviera Night Club, 4746 N. Racine. Występ o północy. Wstęp \$22.50. Tel. 769-6300.

Galerie

Galeria **Johnson Fine Art** wystawia grafiki amerykańskich i europejskich mistrzów z lat 1890-1980: od Toulouse-Lautreca do Jaspera Johnsa. 646 N. Michigan Ave. Do końca grudnia. Tel. 943-1661.

Grank — **King Zombie** — Malarstwo twórców latynoskich z Los Angeles. Galeria Deson-Saunders, 750 N. Orleans. Do końca grudnia. Wtorek-piątek, 10 a.m. — 5:30 p.m., sobota, 11 a.m. — 5 p.m., sobota, 11 a.m. — 5 p.m. Tel. 787-0005

Co? Gdzie? Kiedy?

Pablo Picasso — oryginalna ceramika. Galeria Goldman-Kraft, 300 W. Superior. Do 31 grudnia. Wtorek-sobota, 10 a.m. — 5:30 p.m. Tel. 943-9088.

Vienna Gallery wciąż prezentuje niesprzedane w czasie wystawy dzieła **polskich profesorów z Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych**. 750 N. Orleans. Galeria otwarta jest codziennie: 5-8 p.m. Tel. 951-0300.

Galeria **Dart** przedstawia **IRVIN**, pokaz prac wykonanych przez jugosłowiańską grupę artystów, której motywacją była sytuacja socjalno-społeczna. 750 N. Orleans. Do 5 stycznia. Tel. 787-6366.

Gallery 58 — polska galeria wystawia **Współczesne malarstwo polskie — Szkoła Krakowska**. Wystawa trwa do 13 stycznia. Wystawionych ponad 40 prac polskich malarzy w tym dzieła dwóch profesorów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, Juliusza Joniaka i Włodzimierza Kunza. 18 E. Huron. Galeria otwarta jest od wtorku do soboty w godzinach 11 a.m. — 6 p.m. Tel. 787-5066.

Jacques Baruch Gallery przedstawia fotografie znanego czeskiego artysty **Vaclava Chocholi** w wystawie zatytułowanej "Observation and Methaphors". Do 24 stycznia. 40 E. Delaware. Wtorek-Sobota: 10 a.m. — 5 p.m. Tel. 944-3377.

Louise Nevelson: in Retrospect — rzeźba. Richard Gray Gallery, 620 N. Michigan Ave. Do 31 grudnia. Wtorek-sobota 11 a.m. — 5:30 p.m. Tel. 642-8877.

Wystawy

An Insight Into Contemporary Soviet Photography, 1968/1988 wystawa fotograficzna z ZSRS trwa do 7 lutego w Museum of

Contemporary Photography, 600 s. Michigan. Wystawa prezentowana jest przez Columbia College. Poniedziałek-piątek, 10 a.m. — 5 p.m.; sobota, 12 — 5 p.m. Tel. 663-5554.

Stephen Deutch, Photographer: From Paris To Chicago, 1932-1989 — wystawa dokumentująca twórczość i karierę jednego z najbardziej znanych chicagoskich fotografików. Do 30 grudnia. Wstęp wolny. Chicago Public Library Cultural Center, przy 78 E. Washington. Tel. 346-3278.

Waves and Plagues: The Art of Masami Terakawa wystawa akwareli urodzonego w Japonii Amerykanina prezentowana jest przez Dept. of Cultural Affairs w Chicago Public Library Cultural Center przy 78 E. Washington St. Pon.-czw.: 9 a.m. — 7 p.m.; pt.: 9 a.m. — 6 p.m.; sob.: 9 a.m. — 5 p.m. Tel. F-I-N-E-A-R-T.

Homeless in America — wystawa białoczarnych fotografii autorstwa Mary Ellen Mark, Billa Pierce, Eli Reed, Eugene Richards, Stephen Shames i innych. w Field Museum of Natural History przy Roosevelt Rd. i Lake Shore Dr. do 18 lutego. Wstęp do muzeum \$3, emeryci i dzieci \$2, w czwartki wstęp wolny. Muzeum otwarte jest 7 dni w tygodniu od 9 a.m. do 5 p.m. Tel. 922-9410.

Teco: The Art Pottery of The Prairie School — wystawa ceramiki szkoły z początków naszego stulecia trwa w Chicago Historical Society do 18 lutego. Muzeum znajduje się przy Clark St. i North Ave. Tel. 642-4600.

Wystawa świąteczna

Christmas Around The World — wystawa choinek bożonarodzeniowych i sztuki folklorystycznej z całego świata w Museum of Science and Industry. 43 grupy etniczne, 39

12-stopowych choinek ozdobionych zgodnie z folklorem poszczególnych grup etnicznych, a także 30-stopowe drzewko ozdobione przez pracowników muzeum. Wystawa trwa do 1 stycznia. Muzeum znajduje się przy 57th St. i South Lake Shore Dr. Otwarte jest codziennie 9:30 a.m. — 4 p.m., w weekendy do 5:30 p.m. Tel. 684-1414.

Różne

Christmas Flower Show — wystawa sezonowych kwiatów trwa do 7 stycznia w Lincoln Park Conservatory, 2400 N. Stockton Dr. i w Garfield Park Conservatory, przy 300 N. Central Park Ave. Wystawy otwarte są codziennie 10 a.m. — 8 p.m., w piątki 9 a.m. — 9 p.m. Także w Wilder Park Conservatory, 225 Prospect w Elmhurst do 1 stycznia. Codziennie 9 a.m. — 9 p.m. Tel. (708) 834-2215.

Empire 130 Dog Sled Race — czy wyścigi psich zaprzęgów odbywać się będą 30 i 31 grudnia w Solon Springs, w Wisconsin. Tel. (715) 378-4419.

First Night — całe miasteczko Kankakee w Illinois obchodzi uroczystość wigilii Nowego Roku spektaklami teatralnymi, tańcami, wystawami i muzyką. Tel. (800) 747-4837.

Sylwester dla narciarzy

Ishpeming Invitational — w Ishpeming w Michigan odbywać się będzie 30 i 31 grudnia konkurs skoków narciarskich w Suicide Hill. Dodatkowe informacje: tel. (906) 486-4098.

New Year's Eve All-Night Ski Party odbywają się w Portage, Wisconsin (Cascade Mountain), w Sylwestra, 31 grudnia. Atrakcje: zjeżdżanie od 9 rano, 31 grudnia do 5 rano 1 stycznia, tańce i muzyka. Portage znajduje się tuż koło Wisconsin Dells, gdzie jak wiadomo sporo możliwości mieszkaniowych (informacje na ten temat, tel. (608) 742-5589). Dodatkowe informacje (również na temat wypożyczenia sprzętu), tel. (800) 992-2754.

Timm's Hill Porcupiner Ski Race — 30 grudnia, w Ogama, Wisconsin, wyścigi narciarskie (cross country) dla wszystkich. Tel. (715) 767-5461.

Opr. A. REMISZEWSKA

- DATA CHRZTU POLSKI
A. 850
B. 966
C. 1000

- NAJSTARSZA STOLICA POLSKI
A. KRAKÓW
B. WROCŁAW
C. GNIĘZNO

- KTO ZASTAŁ POLSKĘ DREWNIANĄ, A ZOSTAWIŁ MUROWANĄ?
A. WŁADYSŁAW ŁOKIETEK
B. KAZIMIERZ WIELKI
C. STEFAN BATORY

- NAJSTARSZY POLSKI UNIwersytet
A. WROCŁAWSKI
B. WARSZAWSKI
C. KRAKOWSKI

- BITWA POD GRUNWALDEM
A. 1536
B. 1070
C. 1410

- HERB WARSZAWY
A. ORZEŁ
B. SYRENKA
C. SMOK

- GDZIE JEST SMOCZA JAMA?
A. WARSZAWA
B. KIELCE
C. KRAKÓW

WYBIERZ PRAWIDŁOWĄ ODPOWIEDZ:

- KRÓLOWA POLSKICH RZEK
A. Odra
B. Wisła
C. Warta

- PIERWSZA KOBIETA — LAUREATKA NAGRODY NOBLA
A. MARIA SKŁODOWSKA CURIE
B. ELIZA ORZESZKOWA
C. MARIA KONOPNICKA

- KTO ZGINĄŁ ZA WOLNOŚĆ AMERYKI
A. TADEUSZ KOŚCIUSZKO
B. KAZIMIERZ PUŁASKI
C. MARKIZ LAFAYETTE

- PIERWSZY PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
A. GABRIEL NARUTOWICZ
B. IGNACY PADEREWSKI
C. JÓZEF PIŁSUDSKI

- GDZIE ZNAJDUJE SIĘ OBRAZ CZARNEJ MADONNY
A. KRAKÓW
B. KALWARIA ZEBRZYDOWSKA
C. CZĘSTOCHOWA

- DZWON ZYGMUNTA ZNAJDUJE SIĘ
A. KRAKÓW
B. WARSZAWA
C. POZNAŃ

- MIASTO SŁYNNE Z WYROBU PIERNIKÓW
A. BYDGOSZCZ
B. TORUŃ
C. LUBLIN

- TWÓRCA JĘZYKA ESPERANTO
A. WITOLD TASZYCKI
B. LUDWIK ZAMENHOF
C. ZENON KLEMENSIEWICZ

- ODKRYWCA RADU I POLONU
A. KAZIMIERZ FUNK
B. MARIA SKŁODOWSKA-CURIE
C. JĘDRZEJ ŚNIADECKI

- KOPIEC KOŚCIUSZKI ZNAJDUJE SIĘ
A. ŁÓDŹ
B. KRAKÓW
C. WARSZAWA

- CHOPIN BYŁ
A. PISARZEM
B. MALARZEM
C. MUZYKIEM

- DRUGA WOJNA ŚWIATOWA ZACZĘŁA SIĘ
A. WESTERPLATTE
B. PEARL HARBOR
C. MONACHIUM

- POWSTANIE WARSZAWSKIE WYBUCHŁO
A. 19 LISTOPADA 1830
B. 14 STYCZNIA 1863
C. 1 SIERPNI 1944

- WŁADYSŁAW SIKORSKI BYŁ
A. PREZYDENTEM
B. MARSZAŁKIEM
C. PREMIEREM

- MUZEUM POLSKIE W AMERYCE ZNAJDUJE SIĘ
A. NOWY JORK
B. CHICAGO
C. DETROIT

- KTO WSTRZYMAŁ SŁOŃCE, A RUSZYŁ ZIEMIĘ
A. MIKOŁAJ KOPERNIK
B. GALILEUSZ
C. IZAAK NEWTON

- KTO STWIERDZIŁ, ŻE POLACY NIE GĘSI, TEŻ SWÓJ JĘZYK MAJĄ
A. JAN KOCHANOWSKI
B. MIKOŁAJ REJ
C. JAN DŁUGOSZ

- POLSKA ODZYSKAŁA NIEPODLEGŁOŚĆ
A. 11 LISTOPADA 1918
B. 22 LIPCA 1944
C. 3 MAJA 1791

DODATKOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE KONKURSU PLL LOT i PEKAO TRADING CORP.

W konkursie ogłoszonym przez LOT i PEKAO w "Kalejdoskopie Tygodnia" znalazły się dwa błędy drukarskie.

Pierwszy z nich to: W pytaniu nr. 25. Polska odzyskała niepodległość odpowiedź a. brzmieć powinna 11 listopada 1918.

Drugi to brak daty zakończenia konkursu. Odpowiedzi nadsyłać należy do dnia 7 stycznia 1990. I jeszcze jedna informacja, jeśli nie znaleźliście Państwo w swych gazetach kartek pocztowych adresowanych na PEKAO, prosimy odpowiedzi wysyłać na zwykłych kartkach lub w listach na adres:

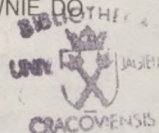
PEKAO
TRADING CORPORATION
333 N. Michigan Ave., # 224
Chicago, ILL 60601-9778

ODPOWIEDZI NALEŻY PRZESYŁAĆ NA KARTKACH POCZTOWYCH ZAMIESZCZONYCH W KALEJDOSKOPIE LUB LISTOWNIE DO 7 STYCZNIA

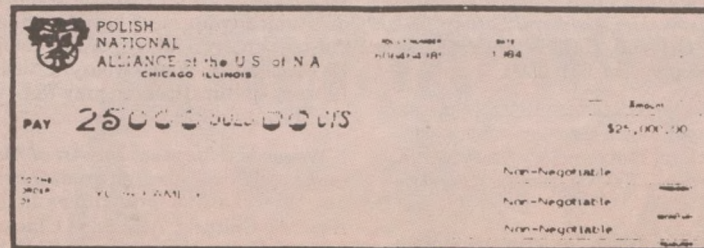
DECYDUJE DATA STEMPLA POCZTOWEGO.

LOSOWANIE NAGRÓD 15 STYCZNIA 1990 ROKU.

WYNIKI LOSOWANIA W WYDANIU WEEKENDOWYM „KALEJDOSKOPU” 19 STYCZNIA 1990.

UBEZPIECZENIE HIPOTECZNE ZNP

Aby dopomóc rodzinie w utrzymaniu własności zakupionego przez nich domu

Plan ten gwarantuje:

- Pomoc w spłaceniu pożyczki hipotecznej
- Pomoc w płaceniu rat pożyczkowych
- Dowolny wybór w użyciu wypłaconej sumy
- Pośmiertne wypłacone spadkobiercy lub instytucji udzielającej pożyczki

ZMNIEJSZAJĄCE SIĘ ZABEZPIECZENIE

Suma ubezpieczenia zmniejsza się tak samo jak suma pożyczki hipotecznej

ZMIANA UMOWY NA INNY PLAN

Członek ma wybór na zmianę tego planu na stałe ubezpieczenie bez dostarczania dowodów ubezpieczalności przed upływem terminu wygaśnięcia polisy.

DODATKOWA KLAUZULA

Kontrakt zwolnienia z opłat w razie kalectwa — dodatkowy kontrakt zwolnienia z opłat premii od ubezpieczenia na wypadek zupełnego i stałego kalectwa ubezpieczonego na skutek wypadku lub nieuleczalnej choroby.

WIEK WYDANIA

Plan ubezpieczenia hipotecznego jest wydawany w wieku od 16 do 60 lat.

MINIMUM

Minimalna suma, na którą można się ubezpieczyć wynosi \$10,000.

ROZMAITE PLANY

Poniżej podane są cztery terminowe plany do wyboru:

20-letnie

25-letnie

30-letnie

POZIOM PREMII

Opłata premii nie ulega zmianie, pozostaje taka sama, aż do czasu wygaśnięcia umowy.

POLISH NATIONAL ALLIANCE

6100 N. Cicero Avenue Chicago, Illinois 60646

Toll Free 1-800-621-3723 (Illinois Residents 312-286-0500)

Bibl. Jag.

BIBLIOTEKA
UNIW. JAGIELL.
CRACOVENSIS

428459 IV

1989

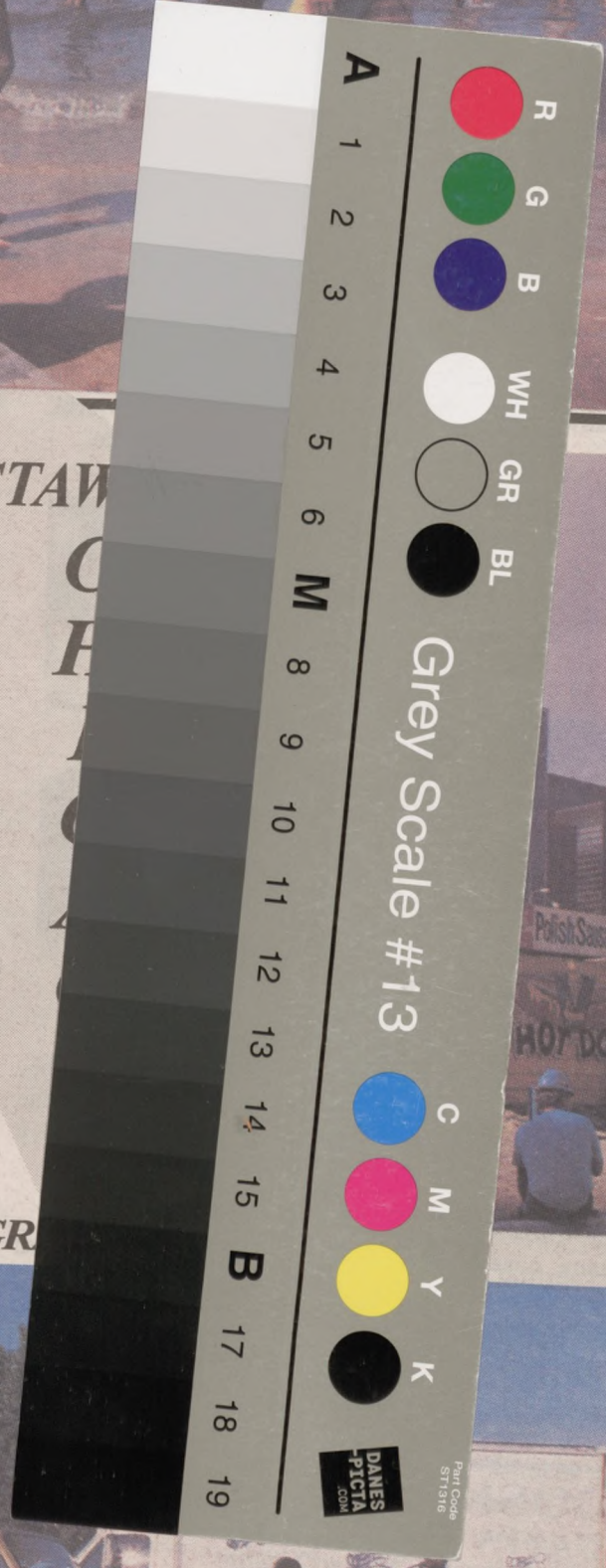
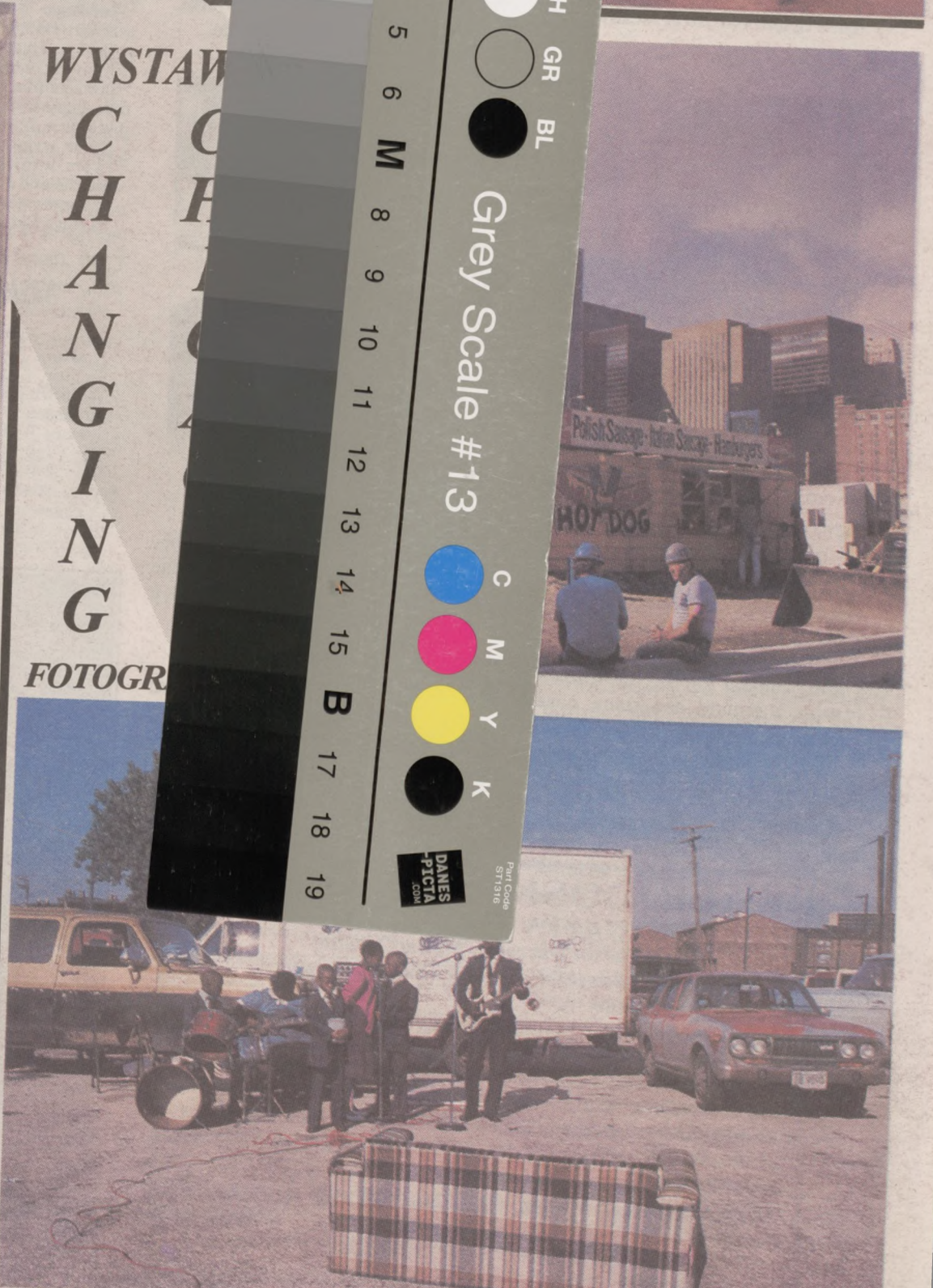
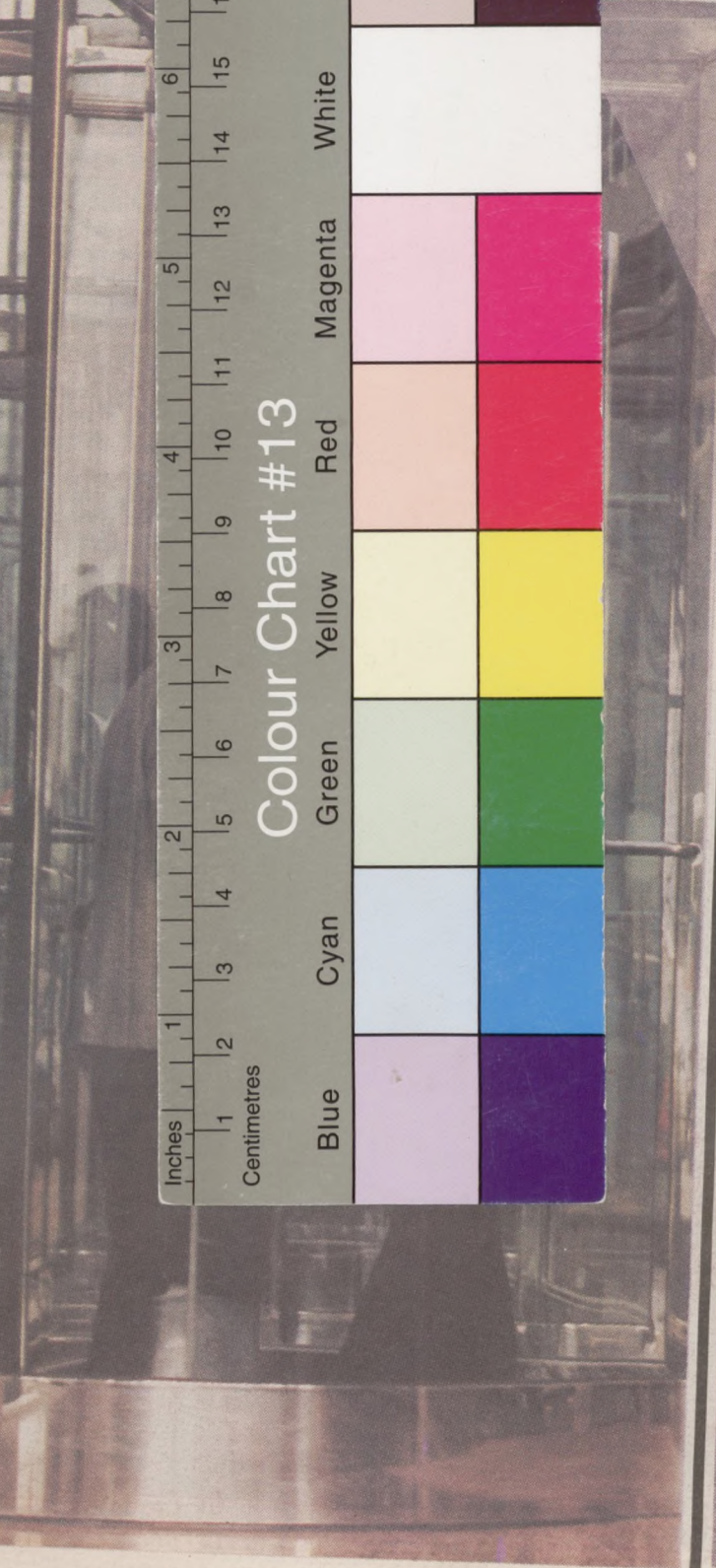
115807

75

Kaleidoskop

CHICAGO, 05/19/89

MAGAZYN WEEKENDOWY, Nr 14

WYSTAWA
C O
H H
A N
G I
N G
FOTOGR

Pracownia malarska zamienia się na przytułek dla nędzarzy. Sztuka schodzi coraz bardziej na dalszy plan. Adam mieszka u paulinów, kapucynów, kamedułów, a wreszcie osiada na dobre w ogrzewalni, dzieląc los swych podopiecznych z marginesu społecznego. "Obiit Adamus Chmielowski — natus est frater Albertus", umarł Adam Chmielowski, narodził się brat Albert, napisze w 1888 roku do rodziny, po przyjęciu habitu tercjarza i złożeniu ślubu czystości na ręce kardynała Dunajewskiego.

Rozpoczyna się trzeci okres życia Adama-Alberta, charakteryzujący się całkowitym oddaniem bezdomnym.

Do ogrzewalni przyjmował wszystkich. O przeszłość nie pytał. Liczył się człowiek, z którym dzielił talerz zupy i posłanie pod tym samym dachem.

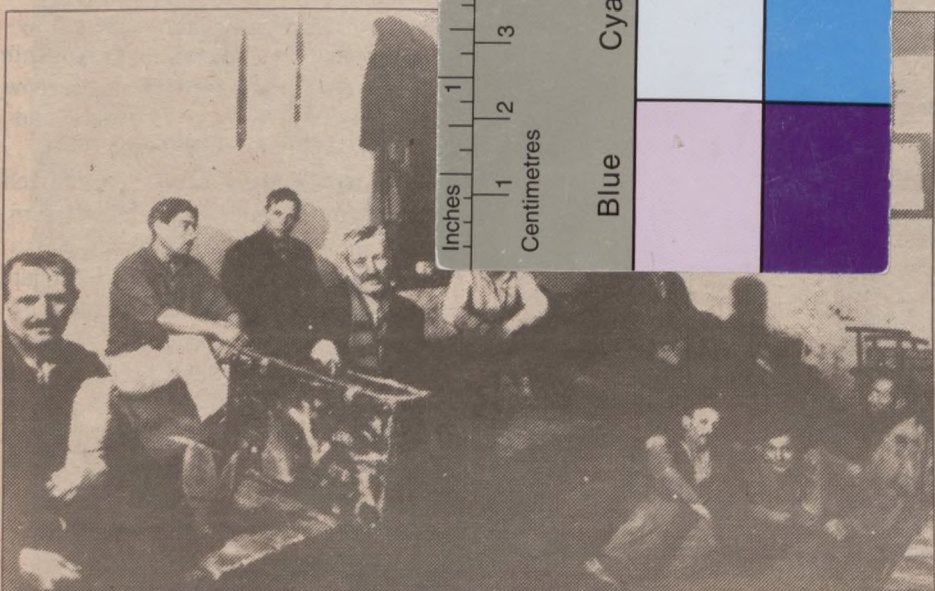
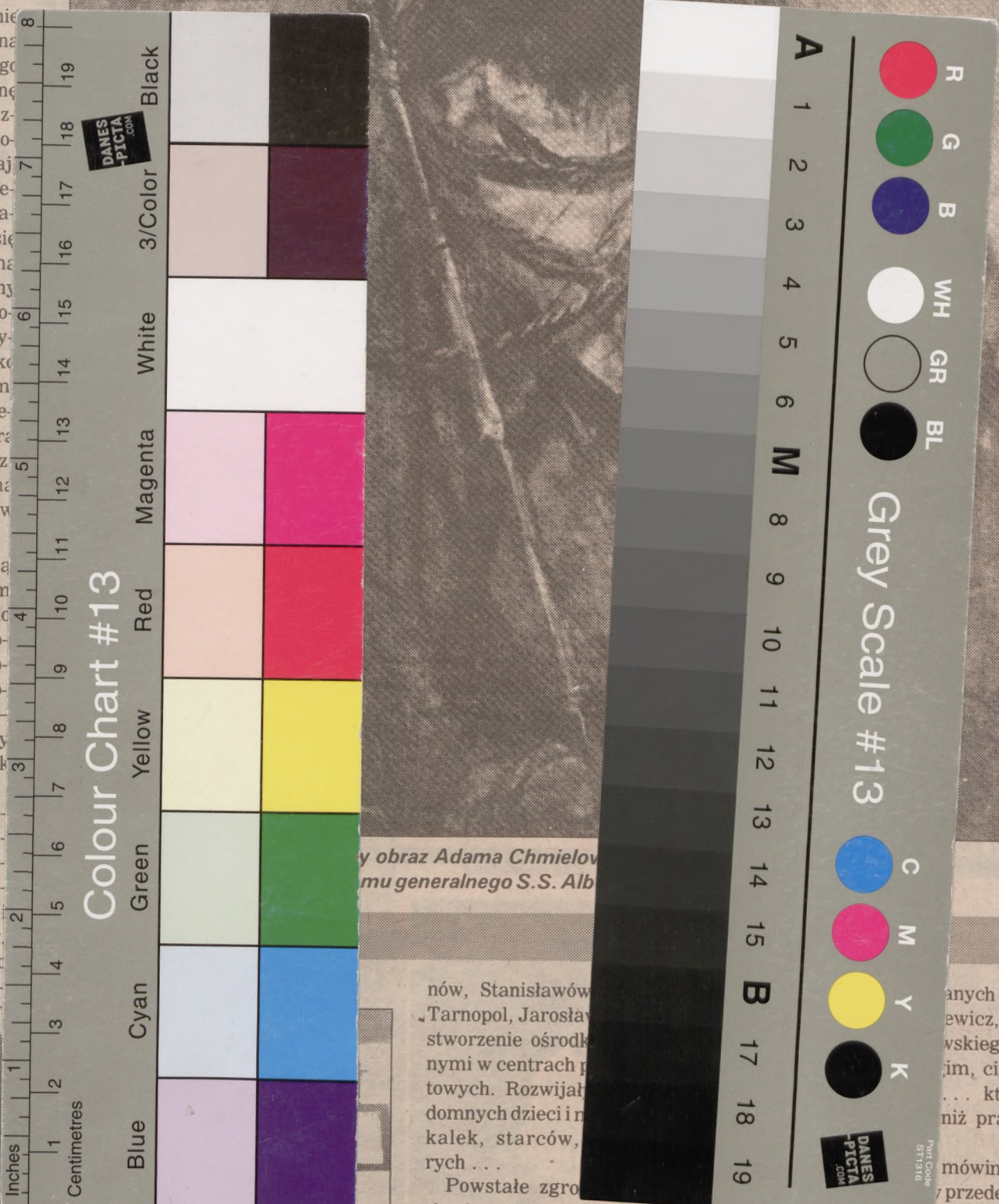
Problem opieki nad nędzarniami nie kończył się, w umyśle Brata Alberta, na doraźnym okazaniu chrześcijańskiego miłosierdzia. Chodziło mu o zmianę niesprawiedliwych struktur społecznych. W 1893 r. pisał na ten temat: "Miłosierdzie, niewystarczające i dzisiaj może się stać pewnego poranka bezcelowe . . . czyli stracić swoją główną rację bytu. W takim stanie rzeczy staje się konieczną jakaś powszechna reforma stosunków, która by usunęła przyczynę ubóstwa i tym samym odebrała miłosierdziu misję społeczną, jakiej ono wypełnić nie może, a pozostawiła mu tylko działalność jednostkową z jej zaletami umoralniającymi. Z wielu projektów reform najradzykalniejsza jest ta, która doradza uspołecznienie narzędzi wytwórczości. Byłaby to więc reforma czysto gospodarcza, nie naruszająca w istocie swojej sumień ludzkich".

Nie teoria jednak była mocną stroną Brata Alberta, ale przede wszystkim praktyka i dlatego nie szczędził sił aż do śmierci, by jak największej liczbie potrzebujących zapewnić minimum konieczne do życia. Czasem jeszcze malował, odwiedzał bogatych przyjaciół — ciągle szukał źródeł dochodów, by zmniejszyć nędzę ludzką i by człowiek mógł żyć jak człowiek.

Do pomocy powołał dwa zgromadzenia zakonne: braci i sióstr, które by całkowicie poświęciły się ubogim. Ogrzewalnie zamieniły się w domy chwilowego schronienia, stałego przytułku pracy dobrowolnej — jak sam pisał. Działalnością swoją objął nie tylko Kraków, ale także Lwów, Sokal, Tar-

...y obraz Adama Chmielowskiemu generalnego S.S. Alb...

nów, Stanisławów, Tarnopol, Jarosław, stworzenie ośrodkami w centrach parafialnych. Rozwijając domnych dzieci i kalek, starców, rnych . . .

Powstałe zgromadzenie skrajne ubóstwo i czynna pomoc niesiona najbiedniejszym. "Potrzebujemy ludzi zahartowanych wyjątkowo, i fizycznie, i moralnie — pisał Br. Albert do braci i sióstr, przyjmujących nową regułę. Miejscem przygotowania nowych towarzyszy i nabierania sił do dalszej pracy były pustelnie albertyńskie. Najbardziej znana to chyba ta na Kalatówkach w Zakopanem, która także stała się miejscem refleksji i modlitwy dla

anych ściśle ze zgromadzenia, przyglądając się wskiego pisał: "Ubodzy, cisi, pobożni i pracowici, których życie jest cięższe niż pracą — jest miło-

mówimy o dziele Brata Alberta przede wszystkim przed oczyma 12 placówki prowadzone przez siostry albertynki, które bez reszty, jak tego żądał Założyciel, oddają całe swoje życie najbardziej opuszczonym, chorym, starcom, kalekom, bezdomnym . . . Poza Polską zgromadzenie ma swoje placówki we Włoszech USA, i Argentynie.

Brat Albert, zmarły na raka w Boże Narodzenie 1916 r., zakończył trzeci okres swego wspaniałego życia na